ନୀଳଦର୍ପଣ

ସାରସ୍ୱତ ମୁଖପତ୍ର ୨୦୨୨-୨୦୨୩

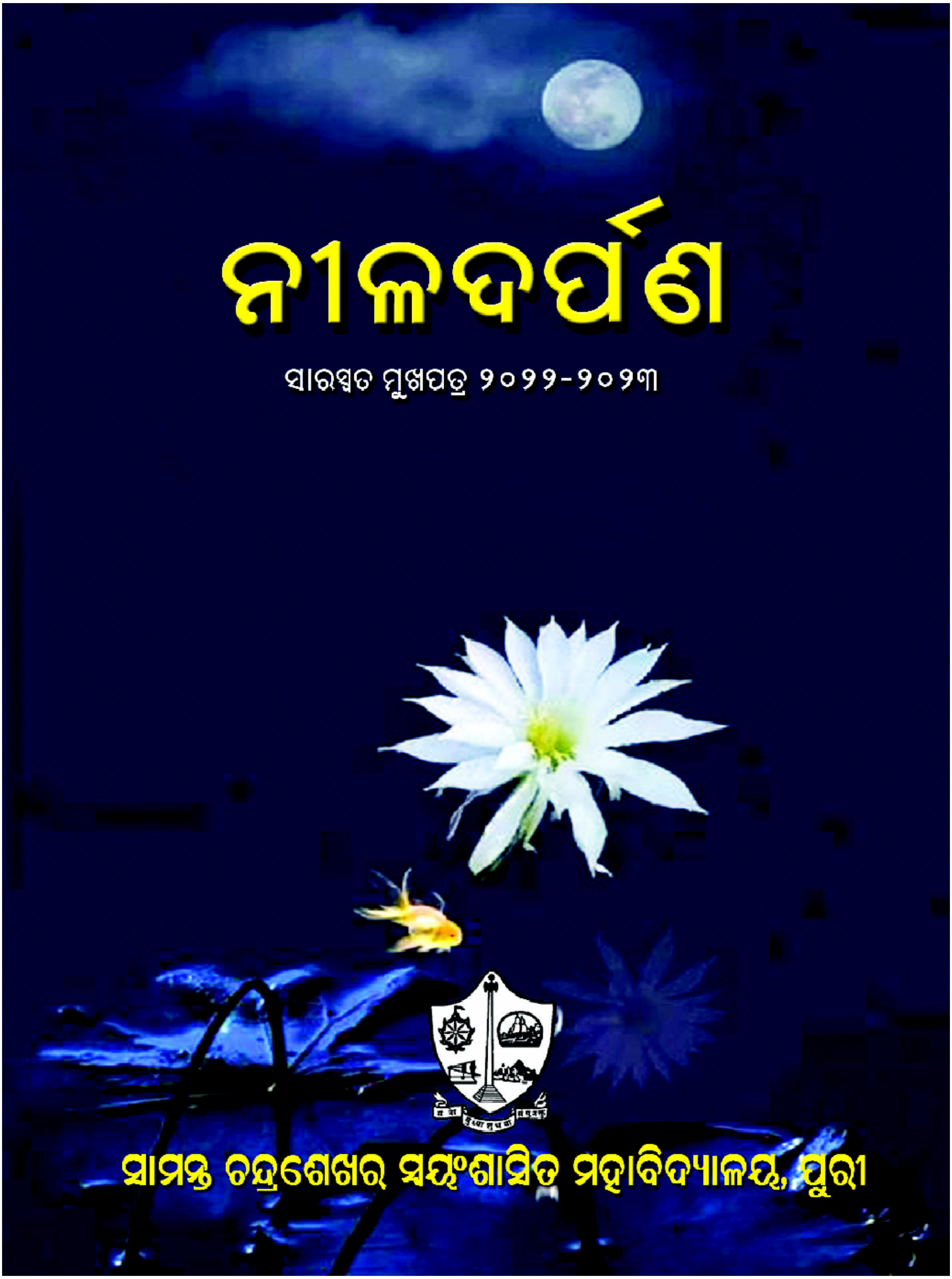

ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ପୁରୀ

ଏଜୁକେସନ୍ ୱାର୍ଲଡ ପକ୍ଷରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଲେଜ ସର୍ଭେ

ଏସ୍‌ସିଏସ୍ କଲେଜ ରାଜ୍ୟରେ ଦ୍ୱିତୀୟ, ଦେଶରେ ୨୬ତମ

ପୁରୀ,୧୫।୪(ସମିସ): ରାଜ୍ୟର ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଲେଜ ଭାବେ ପୁରୀ ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ(ଏସ୍‌ସିଏସ୍) ସ୍ଥାନ ହାସଲ କରିଛି। ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ଏସ୍‌ସିଏସ୍ କଲେଜ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ୨୬ତମ ସ୍ଥାନରେ ରହିଛି। ଦେଶର କଳା, ବିଜ୍ଞାନ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଥିବା ସ୍ୱୟଂଶାସିତ କଲେଜକୁ ନେଇ ଦେଶର ଜଣାଶୁଣା ପତ୍ରିକା ଏଜୁକେସନ୍ ୱାର୍ଲଡ ପକ୍ଷରୁ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ସର୍ଭେରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଛି।

ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ, ଦେଶର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ କଲେଜ ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଏକ ସର୍ଭେ କରାଯାଇଥିଲା। ଏଥିରେ କଲେଜର ୬ଟି ମାନଦଣ୍ଡକୁ ଦେଖାଯାଇଥିଲା। କଲେଜର ଭିତ୍ତିଭୂମି, ଅଧ୍ୟାପକଙ୍କ ପାଠପଢ଼ା ଶୈଳୀ, ଉନ୍ନତିମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ, ଡିଜିଟାଲାଇଜେସନ୍, ଶିଳ୍ପସଂସ୍ଥାରେ ନିଯୁକ୍ତି ରେକର୍ଡ, ଗୁଣାତ୍ମକ ଲିଡରସିପ୍ ଆଦିକୁ ନେଇ ସର୍ଭେ କରାଯାଇଥିଲା। ଏଥିରେ ରାଜ୍ୟର ୧୦ଟି କଲେଜ ରହିଛି। ରାଜ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଲେଜ ଭାବେ ଶୈଳବାଳା ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଲେଜ ଭାବେ ଏସ୍‌ସିଏସ୍‌କୁ ବଛାଯାଇଛି। କଲେଜର ଏହି ସଫଳତାକୁ ନେଇ ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ, ପୁରାତନ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଖୁସି ହୋଇଛନ୍ତି।

ଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ରେ ବିଶ୍ୱ ମାତୃଭାଷା ଦିବସ

‘ମାତୃଭାଷା ମାଧ୍ୟମରେ ମାତୃଭୂମିର ସେବା କରାଯାଇପାରିବ’

ପୁରୀ,୨୧।୨(ସମିସ): ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ(ଏସ୍‌ସିଏସ୍)ର ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗରେ ମଙ୍ଗଳବାର ବିଶ୍ୱ ମାତୃଭାଷା ଦିବସ ପାଳିତ ହୋଇଛି। ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଫେସର ସୁଜାତା ମିଶ୍ର ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା କରି ମାତୃଭାଷାର ଉପାଦେୟତା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ। ଏହାସହ ନିଜ ମାତୃଭାଷାକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମଣିଲେ ହିଁ ମଣିଷ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ସେ କହିଥିଲେ।

ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ମୁଖ୍ୟବକ୍ତା ଭାବେ ଡଃ ଜଗନ୍ନାଥ ମିଶ୍ର ଯୋଗଦେଇ ମାତୃଭାଷା ଦିବସର ଇତିହାସ ଓ ମହତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ। ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ଶୁଦ୍ଧ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିବା ସହ ଶୁଦ୍ଧ ଲିଖନ ଓ ପଠନ କରିବାକୁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି। ଏହାସହ ମାତୃଭାଷା ମାଧ୍ୟମରେ ମାତୃଭୂମିର ସେବା କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ମିଶ୍ର କହିଛନ୍ତି। ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟ ଡଃ ଦିଲ୍ଲୀପ କୁମାର ସ୍ୱାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଦେବା ସହ ମାତୃଭାଷା ଅଧ୍ୟୟନ ଦ୍ୱାରା କିପରି ଭବିଷ୍ୟତ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇପାରିବ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ବୈଠକ ସରିବା ପରେ ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କବିତା ଆବୃତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା। କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଅଧ୍ୟାପିକା ପ୍ରଜ୍ଞା ସାହୁ, ଶିବାନୀ ଜେନା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବେହେରା ଓ କବିତା ସାହୁ ପରିଚାଳନା କରିଥିଲେ।

ଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ରେ ‘ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ’ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର

ପୁରୀ,୨୧।୨(ସମିସ): ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ(ଏସ୍‌ସିଏସ୍) ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ‘ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ’ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଛି। ଏଥିରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ପଠାଣି ସାମନ୍ତ ପ୍ଲାନେଟୋରିୟମର ଉପନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଡଃ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଯୋଗଦେଇ ଆଲୋଚନା କରିବା ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ। ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଡଃ ସୁଜାତା ମିଶ୍ରଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଏହି ସଭାରେ ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ ଡଃ ରଶ୍ମିରଞ୍ଜନ ମଲ୍ଲିକ, ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ଡଃ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦ୍ୱିବେଦୀ, ଡି ସାରଦା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅଧ୍ୟାପକ ଓ ଅଧ୍ୟାପିକାବୃନ୍ଦ ସାମିଲ ହୋଇଥିଲେ। ଏଥିରେ ଶତାଧିକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଯୋଗଦେଇ ତାରା, ଗ୍ରହ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଗତିବିଧି ସମ୍ପର୍କରେ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ କରିଥିଲେ। ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପ୍ଲାନେଟୋରିୟମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉନ୍ନତ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରରେ ଏକ ତାରା ଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା। ଏଥିରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଏହି ଯନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ତାରା ଦେଖିଥିଲେ।

ଏସ୍‌ସିଏସ୍ କଲେଜରେ ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପାଠଚକ୍ର

ଓଡ଼ିଶାର ଭବିଷ୍ୟତ ଅର୍ଥନୀତି ଉପରେ ଆଲୋଚନା

ପୁରୀ,୨୦।୧୨(ସମିସ): ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଅର୍ଥନୀତି ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଦ୍ୱିଦିବସୀୟ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପାଠଚକ୍ର ଶନିବାର ଉଦ୍‌ଘାଟିତ ହୋଇଯାଇଛି। ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ‘ଓଡ଼ିଶାର ଅର୍ଥନୀତି’ ବିଷୟ ଉପରେ ବିଶିଷ୍ଟ ଅର୍ଥନୀତିଜ୍ଞ ଓ ଗବେଷକମାନେ ନିଜନିଜର ଗବେଷଣାଭିତ୍ତିକ ପ୍ରବନ୍ଧ ପାଠ କରି ଭବିଷ୍ୟତ ଓଡ଼ିଶାର ଅର୍ଥନୀତିକ ଉପଲବ୍ଧି ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋକପାତ କରିଛନ୍ତି। ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଫେସର ଡ. ସୁଜାତା ମିଶ୍ର ଏହି ପାଠଚକ୍ର ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବା ସହ ସମସ୍ତ ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରିଥିଲେ। ଏହି ପାଠଚକ୍ର ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବ ବୋଲି ସେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି।

ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଅର୍ଥନୀତି ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଫେସର କାର୍ତ୍ତିକ ପ୍ରସାଦ ଜେନା ପାଠଚକ୍ରର ବିଷୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ସହ ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରିଥିଲେ। ଅର୍ଥନୀତି ବିଭାଗର ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ଡ. ସନ୍ଦୀପ କୁମାର ଚାନ୍ଦ ଅତିଥିମାନଙ୍କର ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ଏହି ପାଠଚକ୍ରରେ ବକ୍ତା ଓ ଗବେଷକ ଭାବେ ନାଇଜର ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅର୍ଥନୀତିର ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ଡ. ଅମରେନ୍ଦ୍ର ଦାଶ, ମୁଖ୍ୟଅତିଥି ଭାବେ ନବକୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀ, ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ପ୍ରଫେସର ଡ. କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ର ସାମଲ ଯୋଗ ଦେଇ ନିଜନିଜର ବକ୍ତବ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧିବେଶନରେ ଆଇଆଇଟି ତିରୁପତିର ସହାୟକ ପ୍ରଫେସର ଡ. ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ବାହିନୀପତି ଭିଡି ପ୍ରବନ୍ଧ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ। ମାଥୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଇଥିଓପିଆର ପ୍ରଫେସର ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ମହାନ୍ତି ଓଡ଼ିଶାର ଅର୍ଥନୀତି ସମ୍ପର୍କରେ ବକ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ସେହିପରି ପାଠଚକ୍ରର ତୃତୀୟ ଅଧିବେଶନ ଡ. ଅମରେନ୍ଦ୍ର ଦାଶଙ୍କ ସଭାପତିତ୍ୱରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା। ଏଥିରେ ଆଇଏଚ୍‌ଆଇ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ପ୍ରଫେସର ସୌଦାମିନୀ ଦାଶ ଭିଡି ପ୍ରବନ୍ଧ ଉପସ୍ଥାପନା କରିଥିବାବେଳେ ନାଇଜର୍ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଗବେଷକ ସସ୍ମିତା ବେହେରା, ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ଗୁରୁଆ ପ୍ରବନ୍ଧ ପାଠ କରିଥିଲେ। ଅର୍ଥନୀତି ବିଭାଗର ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ଡ. ଲୁଚିଆ ପରବିନ୍ ଓ ଶାଶ୍ୱତ କୁମାର ମହାନ୍ତି ଧନ୍ୟବାଦ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ଅର୍ଥନୀତି ବିଭାଗର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳନା କରିଥିଲେ। ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ।

ଯୁବଶକ୍ତି ବିକାଶର ସାରଥି

ପୁରୀ,୧୨।୮ (ନି.ପ୍ର): ଯୁବଶକ୍ତି ବିକାଶର ସାରଥି। ଭାରତ ବର୍ଷର ଭବିଷ୍ୟତ। ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନର ରାମରାଜ୍ୟ ଗଠନ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବପର ହୋଇପାରିବ। ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ପକ୍ଷରୁ ହେଲପ୍ ଏଜ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ସହଯୋଗରେ ଶୁକ୍ରବାର ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଯୁବ ଦିବସ ପାଳିତ ହୋଇଛି। କଲେଜ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଡଃ ସୁଜାତା ମିଶ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଥିଲେ। ସେ କହିଲେ ଦୁର୍ନୀତି ଓ ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାର ବିରୋଧରେ ଯୁବସମାଜ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିବା ଉଚିତ। ଜାତୀୟ ସେବା ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିକାରୀ ଡଃ ଅଶୋକ କୁମାର ସିଂହ, ସ୍ମୃତିରେଖା ରାୟ, ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ମଲ୍ଲିକ ଏବଂ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦ୍ୱିବେଦୀ ଆଲୋଚନାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ। ବକ୍ତୃତା ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ କୃତୀତ୍ୱ ଅର୍ଜନ କରିଥିବା ଚନ୍ଦନ କୁମାର ସାହୁ, କଲ୍ୟାଣୀ ବେହେରା ଓ ଅଭିଳାଷ ମିଶ୍ରଙ୍କୁ ପୁରସ୍କୃତ କରାଯାଇଥିଲା। ଜାତୀୟ ସେବା ଯୋଜନା ପକ୍ଷରୁ ସୌମ୍ୟରଞ୍ଜନ ପୃଷ୍ଟି, ବିଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ବରାଳ, ରୂପଶ୍ରୀ ମାଝି, ଅସୀତ କୁମାର ମହାପାତ୍ର, ଓମ୍ ପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଞ୍ଚାଳନ କରିଥିଲେ।

ଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ରେ ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କ ଜୟନ୍ତୀ ପାଳିତ

‘ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦର୍ପଣ’ ଉଚ୍ଚକୋଟିର ଗବେଷଣାତ୍ମକ ଗ୍ରନ୍ଥ

ପୁରୀ,୧୩।୧୨(ସମିସ): ମହାମହୋପାଧ୍ୟାୟ ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସିଂହ ହରିଚନ୍ଦନ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ୧୮୭ତମ ଜୟନ୍ତୀ ପୁରୀ ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶୁକ୍ରବାର ପାଳିତ ହୋଇଯାଇଛି। ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂଯୋଜକ ପ୍ରଫେସର ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର ଏଥିରେ ମୁଖ୍ୟବକ୍ତା ଭାବେ ଯୋଗଦେଇ ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କ ଜୀବନ ଓ ସୃଜନ ସମ୍ପର୍କରେ ବକ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ‘ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦର୍ପଣ’ ଏକ ଉଚ୍ଚକୋଟିର ଗବେଷଣାତ୍ମକ ଗ୍ରନ୍ଥ ବୋଲି ସେ ଅଭିହିତ କରିଛନ୍ତି। ଏହାସହ ସାମାଜିକରେ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ସମ୍ପର୍କରେ ବକ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ଏପରି ଏକ ଦୁର୍ଲଭ ଗବେଷଣାରୁ ପ୍ରେରିତ ହେବା ପାଇଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି।

ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଫେସର ସୁଜାତା ମିଶ୍ର ସଭାପତିତ୍ୱ କରିଥିଲେ। ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କ ବହୁମୁଖୀ ପ୍ରତିଭା ସମ୍ପର୍କରେ ସେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ। ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମଣିଷ କିପରି ନିଜର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିପାରେ, ଏହା ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କ ଜୀବନୀରୁ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ବୋଲି ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ନିଜ ବକ୍ତବ୍ୟରେ କହିଛନ୍ତି। ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ଡକ୍ଟର ଦିଲ୍ଲୀପ କୁମାର ସ୍ୱାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ପରିଚାଳନା କରିଥିବାବେଳେ ଗଣିତ ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ଅଧ୍ୟାପିକା ସସ୍ମିତା ପରମାଣିକ ଧନ୍ୟବାଦ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ସମସ୍ତ ଶୈକ୍ଷିକ ଓ ଅଣଶୈକ୍ଷିକ କର୍ମଚାରୀ ଓ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ବିପୁଳ ସଂଖ୍ୟାରେ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ। କ୍ଷମତା ଦେବୀ ଓ କମ୍ବୁପାଣି ମଲ୍ଲିକ ଏହି ଜୟନ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଆୟୋଜନ କରିବାରେ ସହଯୋଗ କରିଥିଲେ।

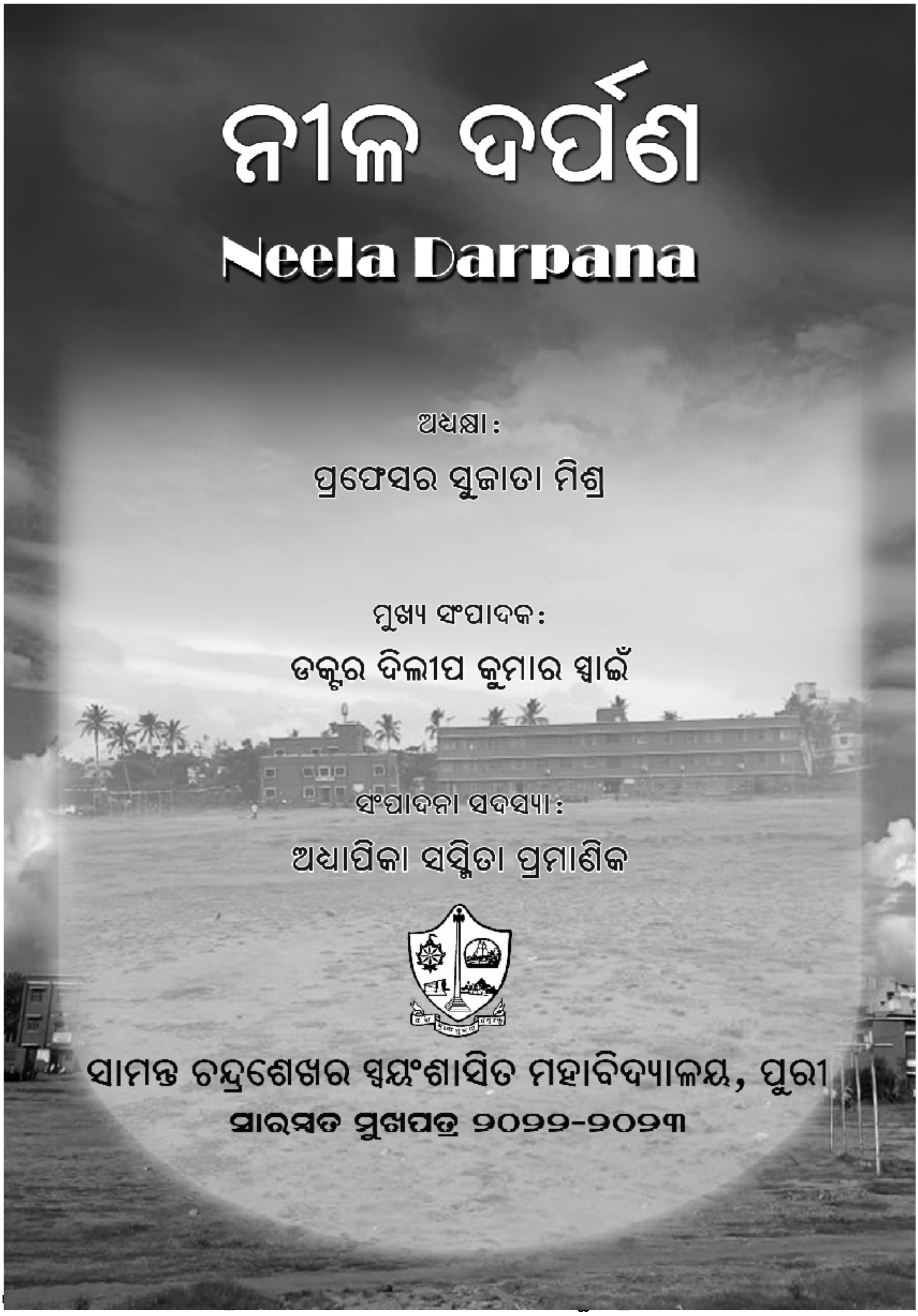

ନୀଳ ଦର୍ପଣ

Neela Darpana

ଅଧ୍ୟକ୍ଷା :

ପ୍ରଫେସର ସୁଜାତା ମିଶ୍ର

ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ:

ଡକ୍ଟର ଦିଲୀପ କୁମାର ସ୍ୱାଇଁ

ସଂପାଦନା ସଦସ୍ୟା :

ଅଧ୍ୟାପିକା ସସ୍ମିତା ପ୍ରମାଣିକ

ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ପୁରୀ

ସାରସ୍ୱତ ମୁଖପତ୍ର ୨୦୨୨-୨୦୨୩

DECLARATION

FORM - IV

(Under registration of Newspaper (central) Rule-8)

1.	Title of the Magazine	:	NEELADARPANA
2.	Language in which it is published	:	Odia & English
3.	Place of Publication	:	S.C.S. (Auto) College, Puri
4.	Periodicity of Publication	:	Annual
5.	Publisher's Name	:	Prof. Sujata Mishra
	Address	:	Principal S.C.S. (Autonomous) College, Puri
	Nationality	:	Indian
6.	Editor's Name	:	Dr. Dillip Kumar Swain
	Address	:	S.C.S. (Autonomous) College, Puri
	Nationality	:	Indian
7.	Printer's Name	:	Dilip Kumar Beura
	Address	:	Bijayinee Publications Shankarpur, Arunodaya Market Cuttack - 753 012
	Nationality	:	Indian

I, Prof. Sujata Mishra, Principal, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

This publication is not for sale. It is published for free distribution among the students and members of the staff of S.C.S. College (Auto), Puri

Sd/-
Principal
S.C.S. (A) College, Puri

ସମ୍ପାଦକୀୟ

ଚିକୁନ ମାହାରୀ
ବିଏସ୍ ୨୧-୦୯୧ ଗଣିତ ସମ୍ମାନ
ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ପୁରୀ

(ଚତୁର୍ଥ ସେମିଷ୍ଟାର ପରୀକ୍ଷା ସାରି ଘରକୁ ଯାଇ ଦୁର୍ଘଟଣାର ଶିକାର ହୋଇ ପ୍ରାଣ ହରେଇଥିବା ସେହି ପ୍ରିୟତମ ଦିବଂଗତ ଛାତ୍ର ଶ୍ରଦ୍ଧେୟ ଚିକୁନକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ ଏଥରର ସମ୍ପାଦକୀୟ ।)

ଧନରେ,

ତୋ' ଅଙ୍କ ବହିରେ ଗଜା ଧରିଲାଣି ଅମରପୋଇ ପତ୍ର
ତୁ ଫେରିବୁ ବୋଲି କହି ଯାଇଥିଲୁ ଛାତ୍ରାବାସରେ ।
ଏବେ କାଗଜ ଫୁଲରେ ବସିଥିବା ପ୍ରଜାପତି ପଚାରିଲା
ଚିକୁନ କାହିଁ ?
କ'ଣ କହିବି ତାକୁ ।

ମୁଁ ଆକାଶକୁ ଅନେଇଲେ
ମେଘ ବୁନ୍ଦାଏ ଲୁହ ହୋଇ ଖସି ପଡୁଛି ମୁହଁରେ
ତୋରି ପରି କିଏ ଜଣେ ବସିଥିଲା କ୍ୟାମ୍ପସରେ
ମୁଁ ଚିକୁନ ବୋଲି ଡାକି ଦେବାରୁ
ମିଶିଗଲା ସେ ଅନ୍ଧାରରେ ।

ମାଛ ବେସର କରି ଅନେଇ ବସିଚି ମାଆ
ତୋର କ'ଣ ଅଙ୍କ କଷା ସରିନି ଏ ଯାଏଁ
ତୋ ସାଙ୍ଗଙ୍କ ଟୋପା ଟୋପା ଲୁହ
ଦୀପ ହୋଇ ଜଳୁଛି ତୋ ଫେରିବା ବାଟରେ ।
ସେତିକି ଅଙ୍କକଷା ଥାଉ
ଆ' ଫେରିଆ !

●

ଦିଲୀପ କୁମାର ସ୍ୱାଇଁ
ସଂପାଦକ : ନୀଳଦର୍ପଣ

Celebrating
Azadi Ka Amrit Mahotsav
HAR GHAR TIRANGA

immt
Memorandum of Understanding (MoU)
On exchange of students and faculties
Between
CSIR-Institute of Minerals and Materials Technology, Bhubaneswar
And
Samanta Chandra Sekhar Autonomous College, Puri
Under DBT-Star College Scheme, Govt. of India

ପ୍ରଫେସର ଡକ୍ଟର ସୁଜାତା ମିଶ୍ର

ଅଧକ୍ଷାଙ୍କ ଆଶିଷ

ନୂତନ ସ୍ରଷ୍ଟା, ଅସୁମାରି ସମ୍ଭାବନାମୟ ସର୍ଜନା ଆଖିରେ ଅୟୁତ ଯୁଗର ସ୍ୱପ୍ନର ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁର ଛନ୍ଦାୟିତ ବର୍ଣ୍ଣସମ୍ଭାର, ଆଗାମୀ ଅୟୁତ ଅୟୁତ ଖୁସିର ବର୍ଣ୍ଣାଢ୍ୟ ଆଭା, ଅଶ୍ରୁସିକ୍ତ ବେଦନାଧୌତ ହୃଦକନ୍ଦରର ରୁଦ୍ଧ ବିଳାପ; ଏସବୁର ଫେଣ୍ଟାଫେଣ୍ଟି ଚିତ୍ରର ନାମ 'ନୀଳଦର୍ପଣ' । ନୂତନ ସଂସ୍କରଣର ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କେତେ ନୂତନ ପ୍ରତିଭାଙ୍କର ସ୍ୱାକ୍ଷରର ସୂତ୍ରଧର । ଏପରି ଏକ ଅନନ୍ୟ ଶିଳ୍ପକୁ ରୂପାନ୍ୱିତ କରିଥିବା ମୋର ସହକର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ଅଶେଷ ଅଭିନନ୍ଦନ ।

ସମୟର ଚଲାପଥ ଶେଷହୀନ ଦିଗ୍‌ବଳୟର ବୁକୁ ଝରି ଆଗେଇ ଚାଲିଛି । ଆଜି ମୁଁ ଅଛି କାଲି ତୁମେ ବି ନ ଥିବ, କିନ୍ତୁ ପଥ ରହିଥିବ । ନୀଳଦର୍ପଣ ସେମିତି ନିଜର ସତ୍ତାକୁ ଚିରନ୍ତନର ବକ୍ଷରେ ସଜାଇ ରଖୁ; ଏହା ସୃଷ୍ଟି ନିୟନ୍ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ନୀଳଦର୍ପଣର ଅଙ୍ଗକୁ ସ୍ୱୀୟ ଲେଖନୀରେ ସଜ୍ଜିତ କରିଥିବା ମୋର ସ୍ନେହର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଅଶେଷ ଅଭିନନ୍ଦନ । ତାଙ୍କ ଲେଖନୀ କାଳଜୟୀ ହେଉ ।

ପ୍ରଫେସର ଡ. ସୁଜାତା ମିଶ୍ର
ଅଧକ୍ଷା
ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ପୁରୀ

Azadi Ka
Amrit Mahotsav
HAR GHAR TIRANGA
Samanta Chandra Sekhar (Autonomous) College, Puri

ODISHA BIGYAN ACADEMY
(Science & Technology Department, Government of Odisha)
in collaboration with
SCS (A) COLLEGE, Puri
CELEBRATE
NATIONAL SCIENCE DAY - 2023
THEME : Global Science for Global Wellbeing
Date : 28th February, 2023
Venue : HERITAGE Hall, SCS (A) College, Puri

INTERNATIONAL SEMINAR ON
'THE ECONOMY OF ODISHA'
Organized By : P.G. DEPARTMENT OF ECONOMICS, S.C.S. AUTONOMOUS COLLEGE, PURI
Date: 10th & 11th September, 2022
SPEAKERS
Venue : Conference Hall

INTERDISCIPLINARY SEMINAR
DATE : 17.09.2022
Sponsored by :
DBT - STAR COLLEGE SCHEME, S.C.S. (AUTONOMOUS) COLLEGE, PURI
Organized by :
DEPARTMENT OF BOTANY

Azadi Ka Amrit Mahotsav
AWARENESS PROGRAMME
ON
“SAFETY ON SOCIAL MEDIA
PLATFORM AND CYBER LAWS”
Organised by:

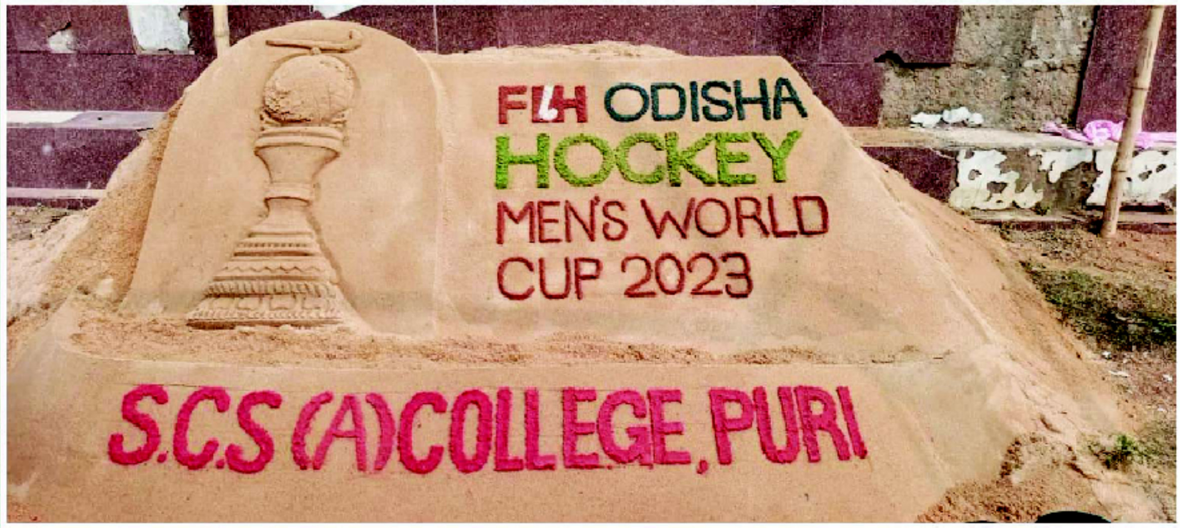
FIH ODISHA
HOCKEY
MEN'S WORLD
CUP 2023
S.C.S (A) COLLEGE, PURI

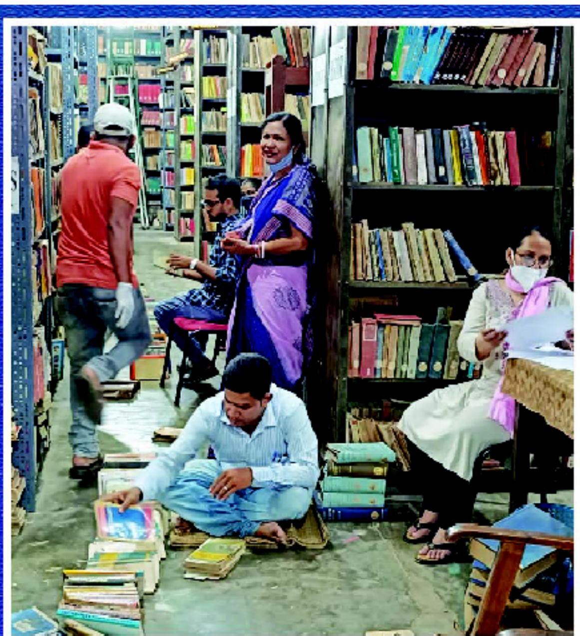

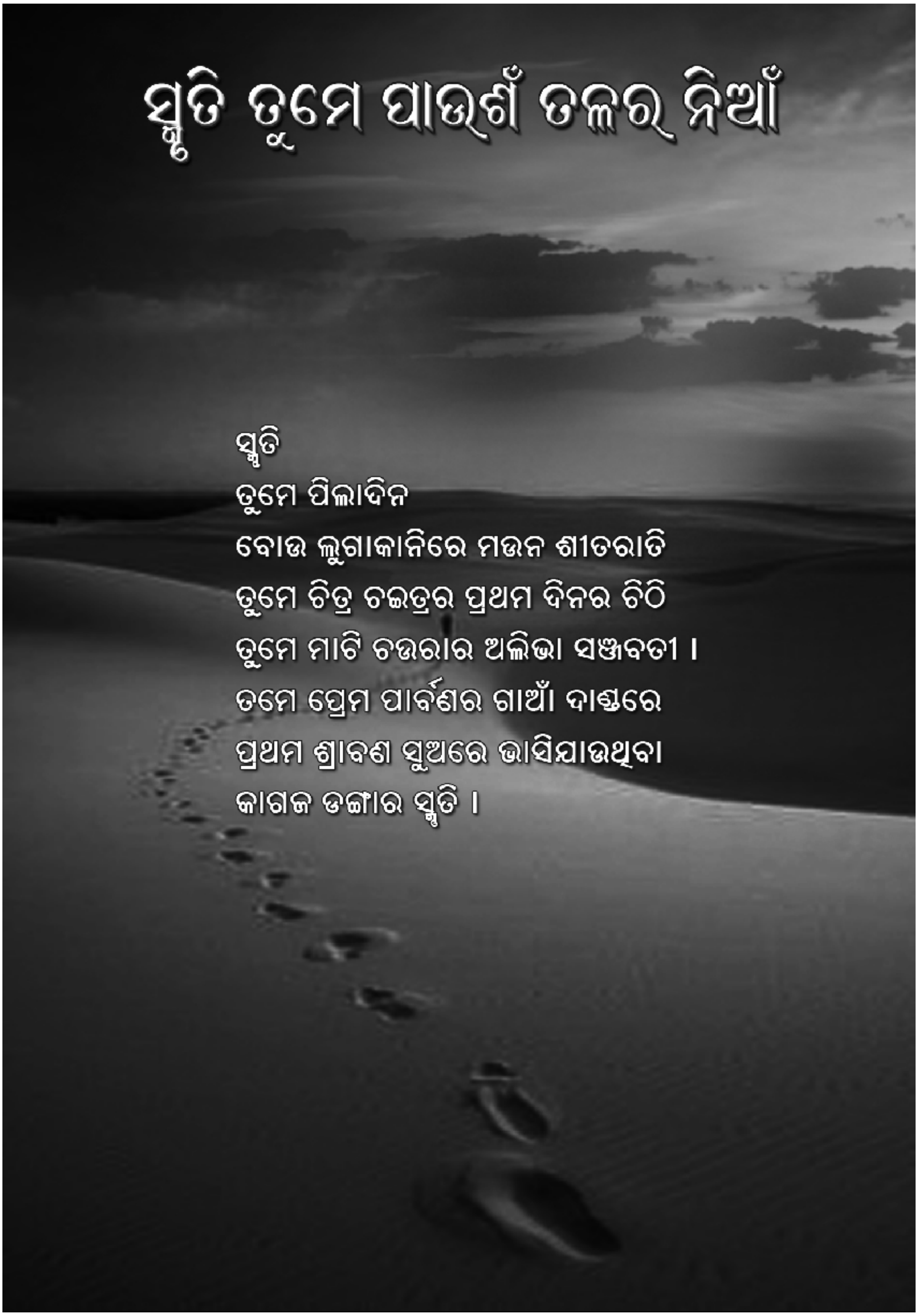
ସ୍ମୃତି ତୁମେ ପାଉଶଁ ତଳର୍ ନିଆଁ
ସ୍ମୃତି
ତୁମେ ପିଲାଦିନ
ବୋଉ ଲୁଗାକାନିରେ ମଉନ ଶୀତରାତି
ତୁମେ ଚିତ୍ର ଚଇତ୍ରର ପ୍ରଥମ ଦିନର ଚିଠି
ତୁମେ ମାଟି ଚଉରାର ଅଲିଭା ସଞ୍ଜବତୀ ।
ତମେ ପ୍ରେମ ପାର୍ବଣର ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡରେ
ପ୍ରଥମ ଶ୍ରାବଣ ସୁଅରେ ଭାସିଯାଉଥିବା
କାଗଜ ଡଙ୍ଗାର ସ୍ମୃତି ।

ସ୍ମୃତି ତୁମେ ପାଉଁଶ ତଳର୍ ନିଆଁ

ସୃଷ୍ଟି	ସ୍ରଷ୍ଟା	ପୃଷ୍ଠା
ସ୍ମୃତି କେବେ ଶୀତ ସକାଳର...	ଡକ୍ଟର ଦିଲୀପ କୁମାର ସ୍ୱାଇଁ	୭
ସ୍ମୃତି କେବେ ଜାଳେ, କେବେ ହସାଏ	କବିତା ବିଶ୍ୱାଳ	୮
ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି	ପ୍ରିୟଙ୍କା ପ୍ରିୟଦର୍ଶନୀ ପ୍ରଧାନ	୯
ଅପାସୋରା ସ୍ମୃତିରତ୍ନ	ବିରଞ୍ଚି ନାରାୟଣ ନାୟକ	୧୦
ପିଲାଦିନ ମନେ ପଡ଼େ ଆଜି ମୋର	ଚନ୍ଦନ କୁମାର ସାହୁ	୧୧
ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି	ରୋଜାଲିନ ସାହୁ	୧୩
ପିଲାଦିନ : ଏକ ଅଫେରା ପଥ	ବର୍ଷାରାଣୀ ପ୍ରଧାନ	୧୪
ପିଲାଦିନ କଥା	ପ୍ରଭାତୀ ଲେଙ୍କା	୧୫
ସମୟ ମୋତେ ଫେରେଇଦିଅ ହଜିଲା ଦିନ	ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ମିଶ୍ର	୧୬
ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି	ଓମ୍ ପ୍ରଭୁପ୍ରସାଦ ପ୍ରହରାଜ	୧୭
ଫେରି ଆସନ୍ତା କି ମୋ ପିଲାଦିନ	ଚନ୍ଦନ କୁମାର ସାହୁ	୧୮
କାନ୍‌ଭାସ୍ ମୋ ପିଲାଦିନର	ସୁକନ୍ୟା ସ୍ୱାଇଁ	୧୯
ଅଭୁଲା ସ୍ମୃତି	ପ୍ରତ୍ୟାଶା ବିଶ୍ୱାଳ	୧୯
ସୁନ୍ଦର ମୋ ପିଲାଦିନ	ବର୍ଷା ପ୍ରିୟଦର୍ଶନୀ ପୂଜାରୀ	୨୦
ଅଭୁଲା ସେ ପିଲାଦିନ, ଅଭୁଲା ସେ ସ୍ମୃତି	ପ୍ରିୟଙ୍କା ସାହୁ	୨୧
ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି	ଜ୍ୟୋତିସ୍ମିତା ନାୟକ	୨୨
ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି	ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରଧାନ	୨୨
ବାଲ୍ୟକାଳ ସ୍ମୃତି	ଅରୋଶ୍ରୀ ଶିବାନୀ ମିଶ୍ର	୨୩
କେତେ ଭଲ ଥିଲା ପିଲାଦିନ ଆମ	ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ସିଂ	୨୪

ସ୍ମୃତି କେବେ ଶୀତ ସକାଳର...

ଡକ୍ଟର ଦିଲୀପ କୁମାର ସ୍ୱାଇଁ

ପାନ୍ଥଶାଳା କେବେ ପଚାରି ବୁଝେନା କାହିଁକି ଲେଖୁଛ ତମ ନାଁ । ମୋ ଦେହର ଶୂନ୍ୟତା ଉପରେ କାହିଁକି ତୁମର ଏ ଶିଳାଲେଖ । ଲେଖିବା ଲୋକ ଜାଣେନା ସେ ଆଉ ଥରେ ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସିବ କି ନାହିଁ । ଆଉ ଥରେ ଛୁଇଁବ କି ନାହିଁ । ତଥାପି ସେ ଲେଖିଚାଲେ । ସମୁଦ୍ର କୂଳର ଓଦା ବାଲିରେ, ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡର ଧୂଳିରେ, ସଢ଼େଇ ଖେଳର ପିଲାଦିନରେ, ଅଙ୍କ ଖାତାର ଶେଷ ପୃଷ୍ଠାରେ । ଶ୍ରେଣୀ କକ୍ଷର ପଢ଼ା ଟେବୁଲ ଉପରେ ଲେଖା ଚାଲିଥାଏ ନିରନ୍ତର ନାଆଁଟିଏ । ଫୁଟୁଥାଏ କେତେ ଫୁଲ, କେତେ ସବୁ ଅଙ୍କାବଙ୍କା ହସ୍ତାକ୍ଷରରେ ପୁରି ଉଠେ ଜୀବନ । ବେଳେବେଳେ କିଛି କଥା ଲେଖା ହୋଇଯାଏ ହୃଦୟର କାଗଜରେ ଲୁହର ସ୍ୟାହିରେ । କେଉଁ କଥା ?

ଯାହାକୁ ଛାଡ଼ି ଆସୁ ଆମେ କାହିଁକି ବେଶୀବେଶୀ ଝୁରୁ ତାକୁ । ଯାହା ଆମର ନାହିଁ ତାକୁ ପାଇବାର ବ୍ୟାକୁଳତା କାହିଁକି ବଢ଼ିଯାଏ ଆମର । ସବୁ ପାଇବା ଗୋଟାଏ ଚମତ୍‌କାର ହରେଇବା ବୁଝିବା ପରେ ବି କାହିଁକି ସବୁ ହରେଇବା କଥା ମନେପଡ଼େ ବେଶୀ । ସବୁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଥାଇ ବି କାହିଁକି ମଣିଷ ଉଦାସ ହୋଇପଡ଼େ । ଲାଗେ ସେ ଯେମିତି ଜଣେ ଉଦାସ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ । ଏ ଘର, ଗାଡ଼ି, ଆଭିଜାତ୍ୟର ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅହଂକାରର ବୋଝକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ପଳେଇଯିବ କୁଆଡ଼େ । କୁଆଡ଼େ ଯିବ ? ହଁ ସେ ଯିବ ସୁଖ ସାମ୍ରାଜ୍ୟକୁ ମୁହଁ ମୋଡ଼ି ଆନନ୍ଦ ଖୋଜିବାକୁ । 'ଆନନ୍ଦ' ଯାହାକୁ ଥରେ ଚୈତନ୍ୟ ସ୍ତରରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ 'ସୁଖ' ଆଉ ଲୋଡ଼ା ପଡ଼େନି । ସେ ଦୌଡ଼େ । ସହରରୁ ଗାଆଁକୁ । ଗାଧୁଆ ଘରର ସାୱାର ପାଖରୁ ଝରଣା ପାଖକୁ । ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ମଗରେ ପାଣି ଢାଳିବା ଛାଡ଼ି ନଈରେ ପହଁରେ । ବୋଉର ପଖାଳ କଂସା, ବଢ଼ିଚୁରା ଡାକେ । ଡାକ ଛାଡ଼େ ଗାଆଁ । ଏ ମିତା, ମମତା, ମଧୁମିତା ତୁମେ ସବୁ ଆସିଛ କିରେ । ଦେଖ ତୁମେ ସବୁ ଗାଆଁ ଛାଡ଼ିବା ଦିନୁ କେମିତି ଶୁଖିଗଲାଣି କଇଁ ପୋଖରୀ । ମରିଗଲାଣି ପିଜୁଳି ଓ ଜାମୁକୋଳି ଗଛ । ଧାନ ବିଲରେ ଠିଆହେଲାଣି ଫ୍ଲାଟ୍ । ଆମ୍ବତୋଟାରେ ଏବେ ଛାଇମାନଙ୍କର କଙ୍କାଳ । ତୁମ ସ୍କୁଲ ବାରଣ୍ଡାରେ ମୋବାଇଲ ଟାୱାର । ଏତେ ସବୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଭିତରେ କାହାକୁ ଝୁରେ ମଣିଷ । କାହାକୁ ?

ଅଗଣା ଭିତରେ ବସିପଡ଼ିଲେ ବାପା ମୁହଁ ଦେଖାନ୍ତି ଆକାଶରେ । ମାଟିଚୁଲି ନୁହେଁ ବୋଉ ବସିଛି ଦୁଆରେ । ଗୁରୁବାର ଓଷା ଦିନ ଚିତା ଦାଣ୍ଡ ଯାଏଁ ପକାଇଲା ପରି ବୋଉର ବାତ୍ସଲ୍ୟ ଲମ୍ବି ଆସୁଛି ଘରୁ ଅଗଣା ଯାଏଁ । ବୋଉ ମୋ' ପ୍ରଥମାଷ୍ଟମୀର ଫ୍ରକ୍ ଦେ । ମୋତେ ଜ୍ୱର ହୋଇଛି ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ପାଣି ପଟି ଦେଇ ଦେ । ବାପା ତମ କାନ୍ଧ ପାହାଡ଼ଠାରୁ ଉଚ୍ଚ । ତୁମ କାନ୍ଧରେ ବସିଲେ ପାଖ ହୋଇଯାଏ ଆକାଶ । ତୁମ କାନ୍ଧଠାରୁ ଆଉ ବେଶୀ ଉଞ୍ଚା କିଛି ନାହିଁ । ହେ ନରିଆ, ସଉରା, ଗଉରାମାନେ ଆସ ତେନ୍ତୁଳି ଚକଟି ପଣସ ପତର ଠୋଲାରେ ହାପୁଡ଼ିବା ଆମ୍ବ ତୋଟାରେ । ଆମକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ପୁଣି ମଲାଗଛରେ ପତ୍ର କଅଁଳିବ । ମଲା ଡେରରୁ ପତ୍ର ମେଲିବ କଇଁ । ଉଡ଼ି ଆସିବେ ମାଳ ମାଳ ପ୍ରଜାପତି । 'କଙ୍କି ଧରଣ ମା' ମରଣ' ଗାଇ ଗାଇ ଆମେ ବୁଲିବା ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡରେ । ଆସ କଚେରୀରୁ, ଅଫିସରୁ, କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପାଖରୁ, ବିଜ୍ଞାନଗାରରୁ । ସ୍ମୃତିର ବିଭୂତି ବୋଲି ଆଉ ଥରେ ମନେ ପକେଇବା ପିଲାଦିନକୁ ।

ମୁଁ ଡ୍ରଇଁ କ୍ଲାସ୍‌ରେ ମାଡ଼ ଖାଉଥିଲି ବୋଲି ତୁମ ହାତରୁ ରବର କାଚଖୋଲି ଗୋଲ ବୁଲେଇ ଦଉଥିଲ ମୋ ଡ୍ରଇଁ ଖାତାରେ । ମୋ' ଖାତା ନେଇ ଆଙ୍କି ଦେଉଥିଲ କପ୍, ପ୍ଲେଟ୍ ଚିତ୍ର । ମୁଁ କ'ଣ ଜାଣିଥିଲି ସେଦିନ ମୋ ପାଇଁ ରବର କାଚ ଖୋଲିଥିଲ ବୋଲି ତୁମେ ପରେ ବିଧବା ହୋଇଯିବ । ତୁମ ହାତ ଅଙ୍କା ଚା' କପ୍‌ଠାରୁ ସୁନ୍ଦର କପ୍ ଏ ଯାଏଁ ତିଆରି ହୋଇନି ପୃଥିବୀରେ । ସେ ଚା' କପ୍ ପାଇ ପାରିଲିନି ବୋଲି ଚା' ପିଆ

ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି ମୁଁ ଏ ଜୀବନରେ । ତମ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ କାହିଁକି କା' କା' କରେ କୁଆ । କାହିଁକି ହାତରୁ ଖସିପଡ଼େ ପେନ୍‌ସିଲ୍ । କିଏ ତମେ ? ମଧୁମିତା, ଅନାମିକା, ଶୁଭଶ୍ରୀ, ସାଗରୀକା ! କିଏ ତମେ ? ନୀଳନାକ୍ଷୀ ତିଲୋତ୍ତମା, ଶାଳଭଞ୍ଜିକା, ଚିତ୍ରପ୍ରିୟା, ନୀଳ ସରସ୍ୱତୀ । ଜହ୍ନ ରାତିରେ କିଏ ଜଣେ ଚିଠି ସବୁ ପୋତୁଛି କଲେଜ କ୍ୟାମ୍ପସ୍‌ରେ । କିଏ ଜଣେ ଲୁହକୁ ପୋତି ଦେଉଛି ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଏଠି ଫୁଲ ଗଛ ଉଠିବ ବୋଲି । ଏଠି ଏତେ ବର୍ଷା, ଏତେ ଲୁହ । ଏତେ ମହୁ, ଏତେ ଲହୁ । ସବୁ ପାଇବା ଭିତରେ କାହିଁକି ଏତେ ଶୂନ୍ୟତା । ହେ' ଶୂନ୍ୟତା ତୁମର ଜୟ ହେଉ ।

('ମୁଁ ସର୍ବଦା କାଙ୍ଗାଳୁଣୀ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ ଯାଏଁ / ପ୍ରସାରିତ ମୋର ଦୁଇ ସୀମାହୀନ ବାହୁଙ୍କ ଭିତରେ / ମୁଁ ଉଦଗ୍ରୀବ ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନଟିଏ / ଖାଲି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନଟିଏ ହୋଇ ରହିଯିବା / କାହା କାହା କପାଳେ ତ ଥାଏ ।')

(ଶ୍ରୀରାଧା (୨) : ରମାକାନ୍ତ ରଥ)

ସ୍ମୃତି କେବେ କାନ୍ଦେ, କେବେ ହସାଏ

କବିତା ବିଶ୍ୱାଳ
ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ, ଓଡ଼ିଆ ୫୨୨-୦୧୧

ସ୍ମୃତି ତୁମେ ବିଦଗ୍ଧ ଅକ୍ଷର
ଘାସ ଗାଲିଚାରେ ଶିଶିର ଟୋପାର
ସାକ୍ଷୀ ତୁମେ ଅଣଲେଉଟା ମୋ ପିଲାଦିନର
ହଜି ଯାଇଥିବା ଗୋଟିଏ ପ୍ରିୟ ଅଧ୍ୟାୟର ।
ସ୍ମୃତି ତୁମେ ମୋ ପିଲାବେଳର
ଫ୍ରକ୍ ପିନ୍ଧା ସେଇ କୁନି ଝିଅଟିର ।

ମୋ ପିଲାଦିନ ଝୁଲିଛି ପୁରୁଣା ଆମ୍ବତୋଟା
ଧୂ ଧୂ ଖରାବେଳେ
ସାଙ୍ଗ ସାଥି ଗିଲିବାଡ଼ି ଖେଳରେ ।
ମିଛି ମିଛିକା ବୋହୂ ଚୋରି ଖେଳୁ ଖେଳୁ
ସ୍ୱପ୍ନର ରାଜା କଥା ଭାବି ଲାଜେଇ ଯିବାରେ
ମୋ ପିଲାଦିନ କଟିଛି ଆଇମା' କାହାଣୀ କୋଳରେ ।

ମୋ ପିଲାଦିନ ଦେଖିଛି
ବୋଉର ସେଇ ଗର୍ଭିଣୀ ଆଖିହଳ
ବରଷିବ ବରଷିବ ହୋଇ
ବରଷିଯାଏ ଦରଫୁଟା ଭାତହାଣ୍ଡି ଆଗେ ।
ଶୁଖା ଫଟା ଓଠରେ ହସ ଆଣିଦିଏ ।
ମାସର ବଳକା ଖୁଚୁରା ଟଙ୍କା
ବାପାଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରେ ଉନ୍ନତି
ଫ୍ରକ୍ ପିନ୍ଧା ସେଇ କୁନି ଝିଅଟିର ଡାକ
ବୋଉ ତୋ ଝିଅ ଜିତିଗଲା ।

ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି

ପ୍ରିୟଙ୍କା ପ୍ରିୟଦର୍ଶନୀ ପ୍ରଧାନ
ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ୫୨୨-୦୦୭

ଜୀବନ ବହିର ଏକ ଅଭୁଲା ଫର୍ଦ୍ଦ
ଅସୁମାରି ସ୍ୱପ୍ନମାନେ ସଜେଇ ହୁଅନ୍ତି ଶବ୍ଦ ହୋଇ
ଅଜ୍ଞାନବୋଧତା ସଜେଇ ହୁଅନ୍ତି ବାକ୍ୟ ହୋଇ
ବଡ଼ ହେବାର ଇଚ୍ଛାଟି ରହିଯାଏ ଶେଷ ବାକ୍ୟ ହୋଇ ।

ଜୀବନ ବହିର ଏକ ସୁନ୍ଦର ଫର୍ଦ୍ଦ
ଅସୁମାରୀ ସ୍ୱପ୍ନ,
ଅନେକ ଆଶା ଓ
ଅଜ୍ଞାନବୋଧତାର ଚପଳାମିକୁ ସାଥିରେ ରଖିଛି ।
ଖରାଦିନର ଦ୍ୱିପହରରେ ଆମ୍ବଚୋରି ।
ବର୍ଷାଦିନେ ମୁଁ ବସିଯାଏ ଓଳି ତଳେ ଡଙ୍ଗା ଧରି ।

ନୂଆ କରି ପାଠ ଶିଖିବା,
ବାପାଙ୍କଠାରୁ ଗାଳି ଶୁଣିବା,
ବୋଉର କେବେ ଫିକା ପଡୁ ନଥିବା ଆଦର
କରିଥିଲା ମୋ ପିଲାଦିନକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ।

ମିଛିମିଛିକା ଭାତ ଡାଲି ରୋଷେଇ
ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହ କଦଳୀପତ୍ର ପକେଇ
ଗାଁ'ର ଭୋଜିପରି ଏକ ବଡ଼ ଆୟୋଜନ
ସରଳ କରି ଦେଇଥିଲା ମୋ ପିଲାଦିନର ଜୀବନ ।

ଦଶହରା ଛୁଟିରେ ମେଢ଼ ବୁଲିବା
ବାପାଙ୍କ କାନ୍ଧରେ ବସି ଦେବୀ ଦେଖିବା
ରାସ୍ତା କଡ଼ର ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଇବା ସହ ନୂଆ ଖେଳନା
ପିଲାଦିନରେ ନଥିଲା କିଛି ମାୟା ଛଳନା ।

ଶୀତଦିନେ ନିଆଁଧୁନିର ପାଖରେ
ଜେଜେମାଆଙ୍କ ସାଥିରେ
ହାତ ସେକି ଶୀତଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବାର ଇଚ୍ଛା
ମୋ ପିଲାଦିନରେ ମନରେ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ନୂଆ ଅଭିଳାଷା ।
ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ ବୋଉ ସହ ସଞ୍ଜବତୀ ଧରି
ଆସୁ ନଥିଲେ ବି ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ଗୁଣୁଗୁଣୁ କରି
ମୁଁ ବି ଗାଉଥିଲି ଚଉରାମୂଳରେ ଗୀତ
ମୋ ପିଲାଦିନ ବିତି ଯାଉଥିବା ଏକ ସୁନ୍ଦର ଅତୀତ ।

ମନରେ ନଥିଲା କିଛି ହରେଇବାର ଭୟ
ଜାଣିଥିଲି ଜୀବନମାନେ ଆନନ୍ଦମୟ
ଦୁଃଖ କ'ଣ ?
ସମସ୍ୟା କ'ଣ ?
ମନରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଆସିଲେ, ଉତ୍ତର ଆସେ
ବାପାଙ୍କୁ କହିଥିବା ଜିନିଷ ନ ଆଣିବା
କେମିତି ପାଠ ସବୁକୁ ମନେ ରଖିବା ।

ଏମିତ ଅନେକ ଅସମାହିତ ପ୍ରଶ୍ନ ସହ କିଛି ଉତ୍ତର
ସବୁବେଳେ ରହୁଥିଲା ମନରେ
ଯାହାକୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ମୁଁ ଆଜି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛି
ଜୀବନର ସେଇ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୟ ଯୌବନରେ
ପିଲାଦିନ ଆଜି ପାଲଟି ଯାଇଛି ସ୍ମୃତିର ପାନ୍ଥଶାଳା
ଯେଉଁଠିକୁ ମୁଁ ସବୁଦିନ ଯାଏ
କିଛି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ବିତାଏ
ଅତୀତକୁ ମନେ ପକାଇ, ନିରାଶାକୁ ନେଇ
ପୁଣି ଫେରିଆସେ ।

ଅପାସୋରା ସ୍ମୃତିରତ୍ନ

ବିରଞ୍ଚି ନାରାୟଣ ନାୟକ
ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ, ରସାୟନ ବିଜ୍ଞାନ ୨୨-୦୩୯

ଜୀବନ ଆଜି ଆଣି ଛାଡ଼ିଦେଲା ଏ କେଉଁ ମୋଡ଼ରେ
ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ କରିବା ପାଇଁ ସାଦରେ ଗ୍ରହଣ ଆଶା ନାହିଁ ମୋ ମନରେ ।
ଉଙ୍କିମାରେ ପ୍ରଶ୍ନଟିଏ : କେଉଁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା ସେହି ଅଭୁଲା ଦିନ ।
ଅତୀତର ସେହି ସ୍ମୃତି ସବୁକୁ ଆଜି ବର୍ତ୍ତମାନ କରିଛି ଆଛନ୍ନ ।
କେଉଁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା ସେହି ଆମ୍ବତୋଟା ପାଖ ଖେଳପଡ଼ିଆ
ନ ଥିଲା କିଛି ଚିନ୍ତା ଅବା କିଛି ଅବସୋସ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ନେଇ ।
ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବରେ ଗଢ଼ି ତୋଳୁଥିଲି ସ୍ମୃତି ସବୁ, ଅତୀତ ତା'ର ଉତ୍ତରଦାୟୀ ।
ଇଚ୍ଛାହୁଏ ମୋର ପୁଣି ଯାଇ ବସନ୍ତି ସେହି ସ୍କୁଲ ପଛ ପାଖ ଆମ୍ବଗଛ ମୂଳେ ।
ସୁଲୁସୁଲିଆ ବାଆ ସାଙ୍ଗକୁ କାଉ କୋଇଲିଙ୍କ ଶବଦ ଗହଳେ ।
ମନେପଡ଼େ ଆଜି ସେହି ଘରପାଖ ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ଥିବା ସେହି ବଡ଼ ମଣ୍ଡପ ।
ଅବସର ସମୟରେ ସମୟ କାଟିବାକୁ କରୁଥିଲୁ କେତେ ଖୁସି ଗପ ।
ସମୟ ସିନା ସାଜିଲା ମୋ ପାଇଁ ନିଷ୍ଠୁର ନେଲା ମୋ ପିଲାଦିନ ଛଡ଼େଇ ।
ତଥାପି ଆଜି ମୁଁ ଚାହେଁ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦିତା କରି ଅତୀତକୁ ନେବି ହାତ ବଢ଼େଇ ।
ଛବିଳ ବର୍ଣ୍ଣବୋଧ, ମାନସାଙ୍କ ବହିର ଚିରା କାଗଜର ଡଙ୍ଗା ଥିଲା ମୁକସାକ୍ଷୀ ।
ବର୍ଷା ଦିନରେ ଗାଡ଼ିଆ ଭିତରେ ହୋଇ ନାହିଁ ବିଲୀନ କିଛି ତା'ର ସ୍ମୃତି ରହିଛି ବାକି ।
ଅତୀତର କଥା ସବୁ ମତେ ଆଜି କରିଛି ସ୍ତବ୍ଧ, କରିଛି ନିରୁପାୟ କରିଛି ଅଥୟ ।
କେବେ ଅବା ମିଳିବ ସେହି ମୋର ଆପାଣାର ପିଲାଦିନ, ଉତ୍ତର ଦେ ରେ ସମୟ ।
କେତେ ଭୁଲ ପାଇଁ ବାପାଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣିଛି ଗାଳି କେବେ ପୁଣି ପାଇଛି ଶାସ୍ତି ।
ଆଜି ମୋର ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ଦିଅନ୍ତେ କି ସେହି ଗାଳି ମନକୁ ମିଳନ୍ତା ଶାନ୍ତି ।
ସେହିସବୁ ସ୍ମୃତି ସିନା ରହିଗଲା ମୋ ପାଇଁ ଅପାସୋରା ହୋଇ ।
ତଥାପି ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଇତିବି ତାକୁ ହୃଦୟ ସିନ୍ଦୁକରେ ଚାବି ଦେଇ ।
ଯେତେ ମନେପକାଏ ସେତେ ମୁଁ ଅଧୀର ହୁଏ ଶୁଣେ ହୃଦୟର ଚିତ୍କାର ।
ଫେରାଇ ଦେ ଆଜି ମୋର ପିଲାଦିନରେ ସମୟ ତତେ କରୁଛି ଜୁହାର ।

❖

ପିଲାଦିନ ମନେ ପଡ଼େ ଆଜି ମୋର

ଚନ୍ଦନ କୁମାର ସାହୁ
+୩ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ ୨୧-୪୨୯

ମନେ ପଡ଼େ ଆଜି ମୋର
ସେଇ ପିଲାବେଳ କଥା ।
ସ୍ମୃତି ସେ ଯେ ସାଇତା ଦିନର
କେତେ ବିଜୟର କଥା ।୧

ମନେ ପଡ଼େ ଆଜି ମୋର
ସେଇ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିର ବେଳ ।
ମନ ମତାଣିଆ ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇ
ଖେଳୁଥିଲି ନାନା ଖେଳ ।୨

ମନେ ପଡ଼େ ଆଜି ମୋର
ସେଇ ସାହିର ଗଣେଶ ପୂଜା ।
ପାଉ ନାହିଁ ମୁଁ ସେ ଦିନକୁ ଯେ
ଆଜି ପଡୁଛି ଅନେକ ଖୋଜା ।୩

ମନେ ପଡ଼େ ଆଜି ମୋର
ସେହି ଅଗି ପୁନେଇର ଦିନ
ଆହୁରି ଯେ କେତେ କଥା ମନେ ପଡ଼େ
ସେଇ କୁମାର ପୁନେଇ ଜହ୍ନ ।୪

ମନେ ପଡ଼େ ଆଜି ମୋର
ସେଇ ବରଷା ବେଳର କାଳ
କାଗଜରେ କରି ଅନେକ ଡଙ୍ଗା
ଖେଳୁଥିଲି କେତେ ଖେଳ ।୫

ମନେ ପଡ଼େ ମୋର ଆଷାଢ଼ ସମୟ
ରଥଯାତରାର ଦିନ ।
ଜଗତର ନାଥ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ
ରଥ ତିଆରିରେ ମଗ୍ନ ।୬

ମନେପଡ଼େ ମୋର ସେଇ ଶ୍ରାବଣରେ
ଖାଦ୍ୟକୁ ବାଣ୍ଟିବା କଥା ।
ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ହୋଇ ଖାଦ୍ୟ ଆଣୁଥିଲି
ହସି ହସି ବେଦମ୍ ମୁଁ ଆଜି
ଶୁଣିଲେ ବୁଡ଼ିବ ଚେତା ।୭

ମନେ ପଡ଼େ ମୋର ବିଦ୍ୟାଳୟ ଦିନ
ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ ମେଳେ
ନାଚ ଗୀତ ସୁରେ କରୁଥିଲି କେତେ ମଜା
ଭୁଲ କାମ କରି
ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ବେତରୁ ପାଉଥିଲି କେତେ ସଜା ।୮

ମନେ ପଡ଼େ ଆଜି ମୋର ସେଇ ପିଲାଦିନ
ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ କୋଳେ ।
ଖେଳୁଥିଲି କେତେ ଚୋର, ପୁଲିସ୍ ଓ
ଲୁଚାଲୁଚି ସାଙ୍ଗ ମେଳେ ।୯

ମନେ ପଡ଼େ ଆଜି ମୋର ସେଇ ବାଲ୍ୟସମୟ
ବଡ଼ ମୁଁ ହୋଇଲି ମାଇନର ପଢ଼ିଲି
ଶୁଣିଲି ଯେ କେତେ କିରତି ଗାଥା ।୧୦

ନାଚରେ ମାତିଲି, ଗୀତରେ ମାତିଲି
ନାସ୍‌ନାଲ ଲେବଲ୍ ଯାଇ ଅଭିନୟ କଲି ।
ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣିଲି କେତେ ।
ସେହିଦିନ ସବୁ କୁଆଡ଼େ ହଜିଲା
ଖୋଜିଲେ ପାଉନି ଯେତେ ।୧୧

କେଉଁଠି ରହିଲା କୁଆଡ଼େ ଗଲା
ସମୟ ସ୍ରୋତରେ ପଡ଼ି ।
ଯେତେ ଯାହା ହେଉ ଖେଳୁଥିଲି ଖେଳ
ଆସୁ ବରଷା, ବତାଶ, ଝଡ଼ି ।୧୨

ସମୟ ସୁଅରେ କୁଆଡ଼େ ହଜିଲା
ଅତୀତର ସେଇ ସ୍ମୃତି
ପିଲା ବେଳ କଥା ମନେ ମୋ ପଡ଼ିଲେ
ଭାଙ୍ଗି ଯାଉଛି ମୋ ଛାତି ।୧୩

ସତରେ କ'ଣ ବିଧାତା ମୋତେ
ଫେରାଇ ଦେବ ମୋ ଦିନ ।
ହାୟରେ ବିଧାତା କେଡ଼େ ଭଲ ଥିଲା
ମୋ ପିଲାବେଳର ସେଇ ସ୍ୱପ୍ନ ।୧୪

ଅଝଟ ହୋଇ ମୁଁ ଖାଉଥିଲି ମାଡ଼
ଝାଟୁଆ ବାଡ଼ି ପାହାର
ପାଠ ନ କରିକି ଟୁଇସନ୍ ଗଲେ
ଗୁରୁଜୀ କୁହନ୍ତି–
ଚନ୍ଦନ ତୁ ଜଲ୍‌ଦି ଶ୍ରେଣୀରୁ ବାହାର ।୧୫

ଚିନୁ, ମିନୁ, ରାମ, ପପୁ, ସୌଭାଗ୍ୟ
ଆଦିତ୍ୟ, ଲିପୁନ କୁଆଡ଼େ ସମସ୍ତେ ଗଲ ।
ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ଲାଗି ବାହାରକୁ ଯାଇ
ମୋତେ ତ ପାଶୋରି ଦେଲ ।୧୬

କେଡ଼େ ନିରିଦୟ ଆଜି ମୋ ଅବସ୍ଥା
ମନେପଡ଼େ ଯେବେ ପିଲାବେଳ କଥା ।
ବଡ଼ ମୁଁ ହୋଇଲି କଲେଜ ପଢ଼ିଲି
ଯେତେ ମୁଁ ଖୋଜୁନି ପାଉନି ତାହାକୁ
ମୋ ଅତୀତର ସ୍ମୃତି ଗାଥା ।୧୭

ଗୋଟମା ଚକର ରଥକୁ ତିଆରି
ଭିଡୁଥିଲି ସାହି ଦାଣ୍ଡେ ।
ବଡ଼ ମୁଁ ହୋଇଲି, ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ଲାଭ କଲି
ହେଲେ ସାଙ୍ଗ, ସାଥୀ, ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡ
କଥା ମନେ ମୋ ପଡୁନି ତୁଣ୍ଡେ ।୧୮

କୋଉଠି ହଜିଲା କୋଉଠି ରହିଲା
କିଏ ସେ ନେଇଛ ତାକୁ
ପାରୁଛ ଯଦିରେ ଫେରେଇ ଦିଅ ମୋ
ଅତୀତର ବିଭବକୁ ।୧୯

ମନେପଡ଼େ ଆଜି ମୋର
ପିଲାଦିନ ଥିଲା କେତେ ଯେ ସବୁଜ ସୁନ୍ଦର ।
ମନେ ପଡ଼ିଗଲେ ସେଇ କଥାମାନ
ହୋଇଯାଏ ଥରହର ।୨୦

'ଆହା ! ମୋ ପିଲାଦିନ ଥିଲା ଯେ
ଏତେ ସୁନ୍ଦର ।
ଥିଲା ଯେ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ।

ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି

ରୋଜାଲିନ ସାହୁ
+ ୩ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗ ୨୨-୦୨୬

ରେ ସମୟ ବୟସକୁ ମୋର ଦେ ଫେରେଇ,
ସମୟ ସିନା ନେଲାଣି ମୋତେ କେତେ ଆଗେଇ
ହେଲେ ମନରେ ରୋମନ୍ଥିତ ପିଲାବେଳର ସ୍ମୃତି ସେଇ ।
ଘର ମୋର ପୁରୀ ବାଲିସାହି
ସକାଳୁ ଉଠିଲେ ମୁହଁ ନ ଧୋଇ
ଚାଲିଲି ଉପମା ଘୁଗୁନି ଖାଇ ।

ବାପା ବୋଉ ତ ବହୁତ ବୁଝେଇ
ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ନିଅନ୍ତି କାଖେଇ,
ନାନୀ ତ ବହୁତ ବଡ଼ କାଣ୍ଡେଇ,
ଖେଳନାଟିକୁ ମୋ ନିଏ ଛଡ଼େଇ ।

କଇଁ କଇଁ ହୋଇ ଯେବେ ରାବଦିଏ
ମାଆ ତ ନିଏ କୋଳେଇ
ଜରରେ ପଡ଼ିଲେ ଶୋଇ
ବାପା ତ ରହନ୍ତି ଚେଇଁ ।
ସମୟ କରିଛି ବସ୍ତୁବାଦୀ ମତେ
ଭୁଲି ଗଲିଣି ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି କେତେ,
ପିଲାବେଳେ କରାଯାଇପାରେ ଦୁଷ୍ଟାମି ଯେତେ
ସବୁ କରି ଆଜି ପସ୍ତାଉଛି କେତେ ।

ବିରହ ନିଆଁରେ ମନ ତ ଜଳୁଛି
ଛାତିରେ ଛାତିଏ କୋହ,
ଆଜି ବା ଜାଣୁଛି
ଫେରିବନି ସେ ପିଲାଦିନର ମୋହ ।

ବୟସର ବଗିଚାରେ
କେତେ କଣ୍ଟା କେତେ ଫୁଲ ।
ସମୟର ଗାଲିଚାରେ ପାଦ ମୋର ଟଳମଳ ।

ଏ ଆଖିର ଲୁହ ଦେଖି
ସେ ଆଖିରୁ ଝରେ ଲହୁ,
ପିଲାଦିନର ସେ ସ୍ମୃତି କହୁ କହୁ ।

ସାହି ଯାତ ଯେବେ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ
ରାତିଯାକ ତ ମଉଜ ହୁଏ,
ସାହି ତ ଆମର ଉଠେ ପଡ଼େ
ରାବଣ ଡରରେ ମୁଁ ଘରକୁ ଦୌଡ଼େ ।
ଆସିଯାଏ ଯେବେ ଦୁର୍ଗାପୂଜା
ସାହିରେ ବାଜେ ନାଗା ବାଜା
ଅଗଷ୍ଟ ପନ୍ଦରେ ଉଡ଼େ ଧ୍ୱଜା
ଆଜି ପିଲାଦିନ ହୋଇଗଲା ତାଜା ।

ପିଲାଦିନର ସେ ସାଙ୍ଗସାଥି ମେଳ
ଚାରିଟା ବାଜିଲେ କେମିତି ହେବ ଖେଳ,
ପାଠ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ମାଡ଼ କେତେ ମିଳେ
ଚନ୍ଦ୍ର ଆଗମନର ସେଇ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ।

ସ୍କୁଲ ପଢ଼ିଆରେ କେତେ ମାଡ଼ଗୋଳ
ଘରକୁ ଆସେ ଅଭିଯୋଗ ମାଳ ମାଳ,
ସେଥିପାଇଁ ବାବା ବୋଉଙ୍କ ଭିତରେ ଗଣ୍ଡଗୋଳ
ତାଗିଦା କରନ୍ତି କହନ୍ତି ଭଲରେ ପିଲା ସମ୍ଭାଳ ।
କଲମ ଧରିଛି କି ଲେଖା ଲେଖିବି
ହଜି ତ ଯାଉଛି ଭାଷା,
ଆଉ ପିଲାଦିନ ସାଥେ ଦେଖା ହବ ବୋଲି
ମନରେ ନାହିଁ ମୋ ଆଶା ।

❖

ପିଲାଦିନ : ଏକ ଅଫେରା ପଥ

ବର୍ଷାରାଣୀ ପ୍ରଧାନ
ବି.ଇଡ଼ି ତୃତୀୟ ବର୍ଷ ୨୦-୦୦୭

ଦିନ ବଢ଼େ
ସ୍ୱପ୍ନ ଗଢ଼େ
ସ୍ମୃତିର କବରକୁ ବାନ୍ଧି ଦିଏ
ଅତୀତର ମ୍ଳାନ ଶ୍ମଶାନରେ ।

ବଢ଼ିଛି ବୟସ
ବଢ଼ିଛି ମନର ଯନ୍ତ୍ରଣା
ଅତୀତର ସ୍ମୃତି ଆଘାତରେ

ବୟସର ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ବେଳାରେ
ଫେରିଯାଏ ପୁଣି ପିଲାଦିନ
ସେଇ ସ୍ମୃତିର ସୁଅରେ ।

କେତେ ଭଲ ଥିଲା
ସେ ଦିନ
ବାଲି ଗୋଡ଼ି ସହ ଖେଳ
ସାଙ୍ଗସାଥୀର ମିଠା ମିଠା କୋହ
ଛନ୍ଦକପଟରୁ ବହୁ ଦୂରରେ
ସାଥୀ ହୋଇଥିଲୁ ପିଲାଦିନରେ ।

ବୋଉର ମିଠା ମିଠା ଗାଳି
ବାପାଙ୍କର ଅନୁଶାସନର ଆଖି
ଜେଜେ ମା'ଙ୍କର ସ୍ନେହବୋଳା ଡାକ
ଜେଜେ ବାପାଙ୍କର ଆଦେଶର ପ୍ରହାର ।

ଦିନ ଥିଲା
ସାଙ୍ଗସାଥିର ମେଳରେ
ଭୁଲି ଯାଉଥିଲି ଘରକୁ ଫେରିବାର
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ

ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲୁ ଗାଁ, ଦାଣ୍ଡ, ବଣ, ଜଙ୍ଗଲ
ଖାଇ ବୁଲୁଥିଲୁ ବରକୋଳି, କାଇଁଚ କୋଳି
ଆମ ସମ୍ପର୍କର ସାକ୍ଷୀ ଥିଲା
ଫୁଲ ବଉଳ, ମକର ଚାଉଳ ।

ଆଜି ବି ଦାଉ ଦାଉ ଜଣା ପଡ଼େ କି
ଟିଉସନ୍ ସାର୍‌ଙ୍କ ବେତର ଚିହ୍ନ
ଏଇ ହାତ, ଗୋଡ଼, ପିଠି ଅନେକ ଜାଗାରେ ।
ଆଜି ବି ମନ ଭିତରେ କୁହୁଳି ଉଠେ
ଶୀତ ସକାଳର ନିଆଁପୁଆଁ
ବାପାଙ୍କ ପାଖରୁ ଟଙ୍କାଟିଏ ପାଇ
ଫିରିଗ କାଠି କିଣିବାର ନିଶା
ନିଧୂମ୍ ଖରାବେଳରେ ଚାଉଳ ଲୁଚାଇ
ଆଇସକ୍ରିମ୍ କିଣିବାର ଆଶା ।

ବୟସର ଅପରାହ୍ନେ ଆସେ ଯେବେ ଶୀତରାତି
ମନେ ପଡ଼େ ପିଲାଦିନ ଅତୀତର ସ୍ମୃତି
ମନେ ପଡ଼େ ସାଙ୍ଗସାଥୀ ଭାଇ ବନ୍ଧୁ ମେଳ
ମନେ ପଡ଼େ ବୋହୂ ଚୋରି, କବାଡ଼ିର ଖେଳ
ମନେ ପଡ଼େ ଶିକାରେ ସାଇତାଥିବା କେତେ ଜାତି ମିଠା
ମନେ ପଡ଼େ ବୋଉ ସ୍ନେହ ବୋଳା ହାତରନ୍ଧା ପିଠା ।

ଆଉ କି ଫେରିବ ସେ ପିଲାଦିନ
ଆଉ କି ପାଇବି ସେଇ ସାଙ୍ଗସାଥୀ ମେଳ
ଆଉ କି ମିଳିବ ସେଇ ଅତୀତର ସ୍ମୃତି
ଆଉ କି ଲଭିବ ସେଇ ସ୍ନେହ ପ୍ରେମ ପ୍ରୀତି ।

ପିଲାଦିନ କଥା

ପ୍ରଭାତୀ ଲେଙ୍କା
+ ୩ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ବି.ଏ.୨୨-୨୦୩

ନୀଳ ଆକାଶଠାରୁ ବିଶାଳ
ଅଟନ୍ତି ମୋ ପିତା
ଧରଣୀଠାରୁ ସହନଶୀଳା
ଆଦରଣୀୟା ମାତା ।

କହିବା ପାଇଁ ଶିଖାଇଛନ୍ତି
ମୋ ତୁଣ୍ଡେ ସିଏ କଥା,
କଥାରେ ବାନ୍ଧି ସାରା ସଂସାର
ହେବି ଜଗଜଜିତା ।

ହାତକୁ ଧରି ଶିଖାଇଛନ୍ତି
ଚାଲିବା ପାଇଁ ବାଟ,
ଭଲ ବାଟରେ ଚାଲିବି ମୁହିଁ
ହେଲେ ବି ଯେତେ କଷ୍ଟ ।

ପେଟରୁ କାଟି ଦେଇଛନ୍ତି ମୋ
ମୁଖରେ ନିଜେ ଅନ୍ନ,
ଭୋକିଲା ତାଙ୍କୁ ରଖିବି ନାହିଁ
ଅଟେ ଏହା ମୋ ସ୍ୱପ୍ନ ।

ରୋଗରେ ପଡ଼ି ଯେବେ ବି ମୁହିଁ
କାତରେ ଅଛି ଡାକି
ଦିନ ଓ ରାତି ମୋ ସେବା କରି
ପଡ଼ି ନାହାନ୍ତି ଥକି ।

ପିତା ଓ ମାତା ମୋର ଠାକୁର
ମାନିବି ତାଙ୍କ କଥା,
ସେବାରେ ତାଙ୍କ ପରାଣ ଢାଳି
ହେବି ଜଗତଜିତା ।

ତାଙ୍କ ଆଖି ସ୍ୱପ୍ନ ଅଟେ ମୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ
ପୂରଣ କରିବି ହେଲେ ଯେତେ କଷ୍ଟ
ହେବି ନାହିଁ ତାଙ୍କ କଥାର ବିପକ୍ଷ
ହେଲେ ହେଉପଛେ କଥା ଯେତେ କ୍ଲିଷ୍ଟ ।

ଦେଇଅଛ କ୍ଷମା ମୋ ସବୁ ଭୁଲର
ଦେଖାଇଛ ତୁମେ ପଥ ଆଲୋକର
ସାର୍ଥକ ଆଜି ଏ ଜୀବନ ମୋର
ପାଇଛି ତୁମକୁ ଏହା ଭାଗ୍ୟ ଯେ ମୋର ।

ତଳେ ପକାଇବିନି ତୁମ ସମ୍ମାନ
ଏକଥା ଆଜି ମୁଁ କରୁଛି ଯେ ପଣ
ତୁମ ଉପଦେଶକୁ କରିଛି ଗ୍ରହଣ
ଯାହା ମୋ ସଫଳତାର ଏକ କାରଣ ।

ତୁମେ ହିଁ ମୋ ଆଦର୍ଶ ଏଇ ଜନମେ
ମୋ ସ୍ଥାନ ସଦା ତୁମ ଚରଣ ତଳେ,
ଏମିତି ରହିଯାଅ ସବୁ ସମୟେ
ଆଉ କିଛି ଚାହେଁନା ଏଇ ବନ୍ଧନେ ।

❖

ସମୟ ମୋତେ ଫେରେଇଦିଅ ହଜିଲା ଦିନ

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ମିଶ୍ର
ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ୫୨୨-୦୧୬

ଦୈନନ୍ଦିନ ନିତ୍ୟକର୍ମ ଥକାଏ ଯେବେ ତନକୁ,
ନିକାଞ୍ଚନ ହୋଇ ଯେବେ ଖୋଜି ବସେ ନିଜକୁ ।
ସାଙ୍ଗସାଥୀ ମେଳେ ଯେବେ ପ୍ରତାରଣାରେ ଫସେ
ଉତ୍ତମ ସାଥୀଟିଏ ଯେବେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଖୋଜି ବସେ ।
ପରିତାପ କରେ ଖାଲି କାହିଁ ହେଲି ମୁଁ ବଡ଼,
ସ୍ମୃତିପଟେ ପିଲାଦିନ ସ୍ମୃତି ହୁଏ ଯେ ଗାଢ଼ ।
ବାଲ୍ୟତର ଲୀଳାଖେଳା କି କହିବି ଆଉ,
କେବେ କେବେ ସାମ୍ନାରେ ସେ ଦିଶେ ଦାଉ ଦାଉ ।
ପରିବାର ବୋଲି ମାନୁ ସାରା ସଂସାରକୁ,
ସ୍ନେହ, ଆଦରରେ ସଭିଏଁ ଭରନ୍ତି ମନକୁ ।
ଧୀରେ ଧୀରେ ଯେବେ ବଡ଼ ହେବାକୁ ଲାଗିଲୁ,
ଭଲ ପାଇବାର କାଣି କଉଡ଼ି ନ ପାଇଲୁ ।
ଜୀବନର ଦୋ ଛକିରେ ଛନ୍ଦିଛାନ୍ଦି ହୋଇ,
ଆତୁରେ ବିକଳ ହେଉ ସ୍ନେହ ଟିକେ ପାଇଁ ।
ବାଲ୍ୟତରେ ଥିଲା ଯେଉଁ ସାଥୀ ପ୍ରତି ମତି,
ବଡ଼ ହୋଇ ସେ ବନୁଛି ଆମର ଶତ୍ରୁତି ।
ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ଏବେ ବ୍ରତୀ ଯେ ସଭିଏଁ,
ଦୁଃଖ ସୁଖ ବାଣ୍ଟିବାକୁ ସମୟ ବା କେ ପାଏ ?
ସେବେ ମଧ୍ୟ ଥିଲା ପାଠପଢ଼ା ପ୍ରତି ଚିନ୍ତା,
ଏବଂ ତାହା ଘୁରାଇ ଦିଏ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ମଥା ।
ଆମେ କିନ୍ତୁ କରୁଥିଲୁ ବାଲ୍ୟତର ଉପଭୋଗ
ଖେଳିବୁଲି ଜୀଉଁଥିଲୁ ସପନକୁ ଆମ୍ଭ ।
ସପନ ହିଁ ଥିଲା ସେ ସମୟ ଆମ ପାଇଁ,
ଏବେ ଭାଳି ହେଲେ ସେ ସମୟ ଆସେ ନାହିଁ ।
ପଢ଼ାପଢ଼ି ସାହି କଲେଜରୁ ଯେବେ ଫେରେ
ସାନ ଭାଇଭଉଣୀଙ୍କୁ ଦେଖି ଈର୍ଷା ମଧ୍ୟ କରେ ।
ଖେଳିବୁଲି ବିତାନ୍ତି ସେ ସମସ୍ତ ସମୟ
ଗତଆଗତ ଚିନ୍ତି ବିତଇ ଆମର ସମୟ ।
ପରୀକ୍ଷାର ଜାଲ ଘେରେ ହେଉ ଆମେ ଛନ୍ଦି
ପ୍ରାପ୍ତାଙ୍କ, ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍କ ଘେରେ ହେଉ ଆମେ ବନ୍ଦୀ ।
ଈର୍ଷା ସହ ପୁଣି ମୋର ଥାଏ ଏହା ଭୟ
ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ଦିନେ କରିବେ ଦେବରାୟ ।
ବାଳତରୁ ବୁଦ୍ଧି ଯେ ତାଙ୍କର ଅଟେ ନୀତି
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗଢୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଗଢ଼ିଛନ୍ତି ସଂପ୍ରତି ।
ବାଳତର ସ୍ମୃତିରାଜି କରିବାକୁ ଉଜ୍ଜୀବିତ,
ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କ ସହ ଖେଳଇ ମୁଁ ସତ ।
ଖେଳିବୁଲି ଭାବି ବସେ ବିଗତ ଦିନକୁ
କାହିଁ ବଡ଼ କରିଦେଲେ ପ୍ରଭୁ ମୋ ନିଜକୁ ।
ସୁଖର ସମୟ ତାହା ଥିଲା ଏକା ମୋର
ଯାହା ଜୀଇଁବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ବାରମ୍ବାର ।
ପାଠପଢ଼ାରେ ବ୍ରତୀ ହୁଏ ସବୁ ଭୁଲି ।
ତଥାପି ସ୍ମୃତିପଟୁ ନ ଯାଏ ତାହା ଚାଲି ।
ବାଲ୍ୟତର ସମୟ ସେ ଆନନ୍ଦ ମୁହୂର୍ତ୍ତ
ସ୍ୱପ୍ନ ଝରକାରୁ କେବେ ହୁଏ ନାହିଁ ବିସ୍ମୃତ ।
ଯେବେ ଯାଏ ବଞ୍ଚିଥିବି ସେଇ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ଝୁରିବି,
ବାଲ୍ୟତର ସମୟକୁ ଆଉ ବା କାହିଁ ପାଇବି !

ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି

ଓମ୍ ପ୍ରଭୁପ୍ରସାଦ ପ୍ରହରାଜ
+ ୩ ପ୍ରର୍ଥମ ବର୍ଷ ବି.ଇଡ଼ି ୨୨-୦୨୧

ଭାରି ମଜା ମୋ ପିଲାଦିନ !
ମନ ହେଉଥିଲା ମୋ ଭାରି ଉଛନ୍ନ ।
ବାପା ମାଆଙ୍କର ସାଜିଥିଲି ଧନ !
ସାଙ୍ଗସାଥିମାନେ ଚୋରାଇ ନେଉଥିଲେ ମନ !
ପିଲାବେଳେ ଥିଲି ମୁଁ ଭାରି ଦୁଷ୍ଟ !
କିନ୍ତୁ ବାପା ମାଆଙ୍କ ଆଗରେ ଥିଲି ଭାରି ଶିଷ୍ଟ !
କରୁଥିଲି ଯେ କେତେ ଜିନିଷ ମୁଁ ନଷ୍ଟ !
କିନ୍ତୁ ବାପା ମାଆଙ୍କ ଆଗରେ ଥିଲି ଭାରି ଶିଷ୍ଟ ।
କେତେ ଯେ ଜିନିଷ ଖାଇଚି ଚୋରାଇ
ତୁଳନା କରିବାକୁ ମୋର ଶବଦ ନାଇ ।
ସାଙ୍ଗସାଥି ମେଳ ମୋତେ କରିଲା ବାଇ ।
ଗାଳି ଦେଲେ କିଏ ଦୌଡ଼ି ଯାଇ ମାଆକୁ ଦିଏ କୁଣ୍ଢାଇ ।
ପିଲାବେଳ ସେହି ଚାଟଶାଳୀ କଥା
ଏବେ ବି ଭାବିଲେ ବୁଲଇ ମଥା !
ସାଙ୍ଗସାଥି ମେଳେ ଖେଳି ହୁଅଇ ବଥା ।
ପାଠ ପଢ଼ିବାର ନଥାଏ ସତ୍ତା ।
ପାଠ ପଢ଼ିବାର ନାମ ଧରଇ
ସବୁବେଳେ ଆମେ ଗାଁ ବୁଲେଇ ।
ଗାଉଥିଲୁ ଭାତ ଖଟା ଲଗାଇ ।
ଖେଳୁଥିଲୁ ଜଣେ ଜଣକୁ ସଜାଇ ।
କେତେ ଯେ ଖାଇଚୁ ବାଡ଼ିରେ ପଶି
ନ ଜାଣି ପାଚିଲା ପିଜୁଳି କଶି ।
ଜାଣୁ ନଥିଲୁ କିଛି ସଜ ନା ବାସି ।
ପିଉଥିଲୁ ପଇଡ଼ ପ୍ରବଳ ଶୋଷି ।
ମନେ ପଡ଼ିଯାଏ ଆମ ଭଙ୍ଗାଘର କଥା
ନ ଥିଲା ତାହାର କିଛି ବି ସତା
କେତେ ଯେ କରୁଥିଲୁ ମାଆର ବ୍ୟଥା ।
ତଥାପି ଗେହ୍ଲାରେ ଡାକଇ ରାମ, ହରି, ସୀତା ।
କେତେ ଯେ ବୁଲୁଥିଲୁ ସାଙ୍ଗସାଥୀ ମେଳେ
ଚପଲ ପିନ୍ଧିକି ହଳେ ହଳେ ।
ଯଦି କିଏ ଖେଳୁଥିଲେ ତାଙ୍କ ମେଳେ ।
ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀମାନେ ଆମକୁ ନିଅନ୍ତି ଆଦରି
ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି କେତେ କଥା କରି
କୁହନ୍ତି ସବୁବେଳେ କେହି ନୁହନ୍ତି ମୋ ପରି ।
ହେବାକୁ ନାହାନ୍ତି କେହି ମୋ ସରି ।
ସାଙ୍ଗସାଥି ମେଳ, ବୋହୂ ଚୋରି ଖେଳ ।
ମନେ ପଡ଼ିଯାଏ ମୋର ସେହି ପୁରୁଣା ବେଳ ।
ଦେଖି ସବୁବେଳେ ବାପାଙ୍କ ସ୍ନେହ
କେତେ ଯେ ହେଇଛି ମୋହ ।
ଉଡ଼ି ବୁଲୁଥିଲି ଖୋଲା ଆକାଶ
କେବେ ରହୁଥିଲି ମାମୁ ଘରେ ମାସେ ।
ଆମ୍ବ ଖାଉଥିଲୁ ଲଗାଇ ଲୁଣ
ବୁଲି ଆସୁଥିଲୁ କେତେ ଯେ ବଣ ।
ଚାଟ ସାହାଳିରେ ପଢୁଥିଲୁ ଆମେ ।
ଗୁରୁଜୀ ଆମକୁ ପଢ଼ାନ୍ତି ପ୍ରେମେ ।
ଖୁସିର ଆମର ନଥାଏ ସୀମା
ଅନ୍ୟ ଆଗେ ଦୁଷ୍ଟ ହେଇ ନଥାଉ ଜମା ।
ଯଦି ବାପା ନୂଆ ପୋଷାକ ଆଣୁଥିଲେ କିଣି ।
କେତୋଟି ଆଣିଛନ୍ତି ଦେଉଥିଲୁ ଗଣି ।
ଖାଉଥିଲୁ ଗୁପ୍‌ଚୁପ ନ ଜାଣି ରାଗ ।
ଧାଇଁ ଯାଉଥିଲୁ ଖାଇବାକୁ ମନ୍ଦିର ଭୋଗ ।
ମୋ ପିଲାଦିନ ପରି କାହାର ନାହିଁ
ଚାଲିଗଲା ସିଏ ସାଇଁ ସାଇଁ
ଅଭୁଲା ସ୍ମୃତି ମୋ ଯେବେ ମନେ ପଡ଼ଇ ।
ମା ପାଶେ ମୁଁ ଧାଇଁ ଯାଅଇ ।
ମୋ ପିଲାଦିନ ପରି ନାହିଁ କିଛି ସ୍ମୃତି ।
ଯାହା କି ଯାଇଛି କେବେଠୁ ବିତି ।

ଫେରି ଆସନ୍ତା କି ମୋ ପିଲାଦିନ

ଚନ୍ଦନ କୁମାର ସାହୁ
+୩ ତୃତୀୟ ବର୍ଷ ବି.ଏ ୨୧-୧୩୨

ପୁଣି ଆସନ୍ତା କି ଫେରି
ଏହି ମୋ ପିଲାଦିନ ।
ଶୁଣେ ମୁଁ ବସି ଜେଜେମା' ପାଖରେ
ହୁଏ ମୁଁ କେତେ ଦୁଷ୍ଟ
ପୁଣି ହୋଇଯାଏ ଶାନ୍ତ ।
ଅଣ୍ଟାକୁ ହଲେଇ,
ମା' ମା' ବୋଲି କହି
ଧାଇଁ ଯାଏ ମା' ପଛରେ ।
ମା' ଆସି ପୋଛି ଦିଏ
ସ୍ନେହର ପରସରେ
ମୋ ଦେହରେ ଲାଗିଥିବା
ଧୂଳି, ସ୍ୱେଦ
ପୁଣି ଫେରି ଆସନ୍ତା କି
ମୋ ପିଲାଦିନ ।
ଭାବୁଥାଏ ଫେରି ଆସନ୍ତା କି
ମୋ ପିଲାଦିନ ।
ରାତିରେ ଯେବେ ବସିଥାଏ ମୁଁ
ଝରକାର ଶୀତଳ ଜହ୍ନକୁ ଅନାଇ ।
ଫେରିଯାଏ ମୁଁ ଯେ,
ପିଲାଦିନକୁ ।
ଶୋଇଥାଏ ମୁଁ ଯେ
ବୋଉ କୋଳରେ
ବାଇ ଅସୁରୁଣୀ, ରାଜାରାଣୀ ଗପ
କହୁଥାଏ ଜେଜେମା ମୋ ପାଖରେ ବସି ।
ପୁଣି ବୋଉ ଡାକିଦିଏ
ଶୋଇଲୁ କି ନାହିଁ ।
ଭାବନା ରାଇଜରୁ ବାହାରି ଆସେ ମନ
ଅନେଇ ଦିଏ ପଲଙ୍କକୁ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକୁଟିଆ ମୁଁ ଯେ ଆଜି,
ବୋହିଯାଏ ଲୁହଟୋପା ମୋ ଆଖିରୁ ।
ପୁଣି ଫେରିଆସନ୍ତା କି
ମୋ ପିଲାଦିନ ।
ପରବ ପରବାଣୀରେ
ଆସିଯାଏ ନୂଆ ଡ୍ରେସ୍
ଘର ମହକି ଯାଏ
ପିଠାର ବାସ୍ନାରେ ।
ଆଜି ବି ଅଛି ସେଇ
ବାସ୍ନା ମୋ ଘରେ ।
ହେଲେ ଲାଗେ ମୁଁ ସେ
ଏକୁଟିଆ ଅଟଇ ।
ପିଲାଦିନେ ସମସ୍ତେ
କରନ୍ତି କେତେ ସ୍ନେହ
ଫେରି ଆସନ୍ତାକୁ
ସେହି ମୋ ପିଲାଦିନ ।
ଯେବେ କେହି ଆସିଯାଏ
ଆମ ଘରକୁ ।
ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଥା'ନ୍ତି
ଚକ୍‌ଲେଟ ଡବା
ବଢ଼ାଇ ଦେଇ ମୋ ହାତକୁ
ଆଉଁସି ଦିଅନ୍ତି ମୁଣ୍ଡ ।
ଏବେ ଯେବେ ଆସନ୍ତି
ଆମ ଘରକୁ
ଆଉ ନାହିଁ ଚକଲେଟ
ଖାଲି ଛଣାଛଣି ।
ପଚାରି ବୁଝନ୍ତି ଯେ ମୁଁ
କେମିତି ପଢୁଛି ।
ଲାଗେ ଯେମିତି
ନାହିଁ ଆଉ ସେ ଚିନ୍ତା, ଭଲପାଇବା
କହେ ଯେ ସମୟକୁ
ଫେରି ଆସନ୍ତା କି ମୋ ପିଲାଦିନ
ଜୀବନ ଯାଉ ଯେତେ ଆଗକୁ
ପିଲାଦିନ ଯେ ମଧୁର ଅଟେ ।
ଥାଉ କେତେ ଦୁଃଖ, କଷ୍ଟ ଏ ଜୀବନେ
ଭାବି ଦେଲେ ପିଲାଦିନ ଫୁଟିଯାଏ ହସ ।
ସମୟର ଗର୍ଭରେ, ସ୍ମୃତି ହୋଇଯାଏ
ମୋ ପିଲାଦିନ ।
ବେଳେବେଳେ ଭାବିନିଏ
ଅସମ୍ଭବ କଥା
ଫେରି ଆସନ୍ତା କି ମୋ ପିଲାଦିନ ।

❖

କାନ୍‌ଭାସ୍ ମୋ ପିଲାଦିନର

ସୁକନ୍ୟା ସ୍ୱାଇଁ
ଜୀବ ବିଜ୍ଞାନ +୩ ତୃତୀୟ ବର୍ଷ ୨୦-୪୧୩

ମୋ ମନର କାନ୍‌ଭାସ୍‌ରେ ଅଙ୍କା ଅଭୁଲା ଛବି
ଯାହା ମୋ ଯୌବନର ଅନ୍ଧକାରର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରବି ।
ସେଇ ଅଭୁଲା ବାଲ୍ୟକାଳର ଅଫେରା ଖୁସି
ବଖାଣିବାକୁ ଆଜି ସାଜିଛି ମୁଁ କବି ।୧ ।

ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ସେ ବରଗଛର ଓହଳ
ରଜ, କୁଆଁର ପୁନେଇରେ ସେ ଗହଳ ।
ହେଲେ ଆଜି ନାହିଁ ସେ ମେଳ କି ସେ ସାଥୀ
ଭାବିଲେ ଏଇ ଛାତି ତଳେ ପଡ଼େ ଚହଳ ।୨ ।

ଗାଁର ସେ ନଈକୂଳ ସେ ଚାଳ ଛପର କଳି
ହେଲେ ଆଜି କୋଠାଘରେ ବି ମୁଁ ହୋଇପଡ଼େ ରୁନ୍ଧି ।
ସେତେବେଳଠୁ ଆଜି ଖୁବ୍ ସ୍ୱାଧୀନତା ମିଳିଚି ସତ
କିନ୍ତୁ ମନ ହୁଏ ପୁଣି ସେ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତିରେ ହେବାକୁ ବନ୍ଦି ।୩ ।

ପିଲାଦିନର ସେ ଚିତଉ କାକରା, ପୁରୀ, ଖିର ସର
ସେ ଖୁସି ଦେଇପାରେନି ଆଜିର ପୁଡ଼ିଙ୍ଗ୍, ପିଜା, ବର୍ଗର
ପେଟ ପୁରିଯାଉଛି ସତ ଏହି ସବୁରେ
ହେଲେ ଆଜି ବି ସେ ପିଠାର ଲୋଭରେ ମୁଁ ଅଧିର ।୪ ।

ଆଜି ମୁଁ ଯୁବତୀ ଶାନ୍ତ, ପ୍ରଖର, ଚଞ୍ଚଳି
କିନ୍ତୁ ଭାରି ଭଲ ଥିଲା ସେବେ
ମା' ପାଖରେ ମୋ ବ୍ୟସ୍ତତା ଓ ଅଳି
ହଁ, ଫେରି ପାରିବିନି ଆଉ ସେ ଅଭୁଲା ଦିନକୁ
ହେଲେ ଭୁଲିବି ପାରିବିନି ସେଦିନ ଆଙ୍କିଚି ଯାହା ମନରେ
ସ୍ମୃତିର ନିହାଣରେ ଖୋଳିଖୋଳି ।୫ ।

ଅଭୁଲା ସ୍ମୃତି

ପ୍ରତ୍ୟାଶା ବିଶ୍ୱାଳ
ବି.ଇ.ଡ଼ି ୨୨-୦୦୧

ମନେ ଉଙ୍କିମାରେ ସେହି ଅଫେରନ୍ତା ଦିନ
ରହି ଯାଇଅଛି ହୋଇ ଆଜି ସୁନ୍ଦର ସପନ ।
ଆହା କି ସୁନ୍ଦର ଥିଲା ସେହି ପିଲାଦିନ
ଜୀବନର ଏକମାତ୍ର ସୁନ୍ଦର ସୋପାନ ।୦ ।

ମା'ର ପଣତରେ ସୁମଧୁର ସ୍ପର୍ଶ
ମୁଖେ ହସ ଆଣିବାକୁ କରେ ସେ ସଂଘର୍ଷ
ଗୀତ ଗାଇ ଦେଖାଏ ସେ ଜହ୍ନମାମୁଁ ନିତି
ତା' କୋଳରେ ବିତିଯାଏ ମୋର ସବୁ ରାତି ।୧

ବାପାଙ୍କର ହାତ ଧରି ଚାଲୁଥିଲି ବାଟ
ମା'ଙ୍କ ସ୍ନେହ ପୁଣି ମଧୁର ଆକଟ
ସେ ସେନେହ ପିରତୀ ଜୀବନକୁ ଦେଇଥିଲା ଦିଶା
ଲାଗୁଥିଲା ଜୀବନର ଏହା, ଏକମାତ୍ର ପରିଭାଷା ।୨ ।

ମନେପଡ଼େ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡ ଆଉ ସାଙ୍ଗସାଥୀ
ସାଥୀ ହୋଇ କାଟିଥିବା ସବୁ ଦିନ ରାତି ।
କେବେ ବାଲି ଘର ପୁଣି ରାଜାରାଣୀ ଖେଳ,
ଆରିସା, ମଣ୍ଡା ଆଉ ଜେଜେମା'ର କୋଳ ।୩

କେତେ ରଙ୍ଗୀନ ଥିଲା ସତେ, ପିଲାବେଳର ଜୀବନ
ସେ ସୁନ୍ଦର ଦିନ ଆଜି ପାଲଟିଛି ସ୍ୱପ୍ନ
ମନେ ଅଭିଳାଷା ଏକ କିଛି ଚମତ୍କାର ହେବ
ସେହି ପିଲାଦିନ ମୋର ଫେରି କି ଆସିବ ।୪ ।

ସୁନ୍ଦର ମୋ ପିଲାଦିନ

ବର୍ଷା ପ୍ରିୟଦର୍ଶିନୀ ପୂଜାରୀ
+୩ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ୨୨-୬୪୨

ଜାଣିନାହିଁ କି କବିତା ଲେଖିବି
ସେ କଥା ଭାବୁଛି ବସି
ଆଜି ଯାଏ କେବେ ଲେଖିନି କବିତା
ପ୍ରଥମେ ଲେଖୁଛି ଆଜି ।
କି ସୁନ୍ଦର ଥିଲା ସେ ଦିନର ସ୍ମୃତି
ଆଜି ବି ପଡୁଛି ମନେ
ହସି ଖେଳି ମୋର ଦିନ ବିତୁଥିଲା
ସଖିମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ।
ଯେତେ ଭୁଲ କଲେ ଆଖିକୁ ଦିଶେନା
ଦିଅନ୍ତି ସର୍ବେ ଘୋଡ଼ାଇ ।
ନାନା ରକମର କଥା କହିକରି
ମୋ ମନ ନିଅନ୍ତି ମୋହି ।
ଦାଣ୍ଡ ଧୂଳି ମୋର ଚନ୍ଦନର ପ୍ରାୟ
ଖେଳୁଥିଲି ନିତି ସେଇଠି ।
ସଙ୍ଗି ମେଳେ ମୁହିଁ ଭୁଲି ଯାଉଥିଲି
ମୋ ଘର ଠିକଣା କେଉଁଠି ।
ବୋହୂ ଚୋରି ସାଙ୍ଗେ କବାଡ଼ିର ଖେଳ
କେତେ ଯେ ମୁଁ ଖେଳୁଥିଲି
ମା' ଡାକ ମୋର କାନରେ ପଡ଼େନା
ସବୁ ଭୁଲି ଯାଉଥିଲି ।
କୁମାର ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ରଜଯାତରେ
ଜମୁଥିଲା କେତେ ମଉଜ
ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗର ପୋଷାକ ସାଙ୍ଗେ
ଦୋଳି ଖେଳ ନାଚଗୀତ ।
ସବୁ କିଛି ଆଜି ସ୍ମୃତି ଚିତ୍ର ହୋଇ
ମୋ ମାନସ ପଟରେ ନାଚେ ।
ଫେରି ଯାଆନ୍ତି କି ମୋ ପିଲାଦିନକୁ
ପ୍ରତିଦିନ ମୁଁ ହିଁ ଭାବେ ।
ଝୁରୁଛି ମୋ ବିଲଗହିର ଝୁରୁଛି ସେ ଆମ୍ବ ତୋଟା
ଝୁରୁଛି ମୋ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡ ପିଟିପିଟି ତା'ର ମଥା ।
ମୁଁ ବି ଝୁରୁଛି ମୋ ପିଲାଦିନକୁ
ସାଇତିବାକୁ କେତେ ଗାଥା
ସ୍ମୃତି ସଞ୍ଜିବନୀ କୀର୍ତ୍ତି କିରାଟିନୀ
ଥିଲା ମୋର ପିଲାଦିନ
ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ସବୁ ଝଲକ
ଆଜି ବି ପଡୁଛି ମନ ।
ମନେ ପଡ଼ିଗଲେ ଆଖିରୁ ଲୋତକ
ଆପେ ଆପେ ଯାଏ ବୋହି ।
କି ସୁନ୍ଦର ଥିଲା ସେ ଦିନର ସ୍ମୃତି
ମନେ ନିଏ ମୋହି ।
ଆଜି ବି ଥରୁଛି ମୋ ଲେଖନୀମୁନ
ଲେଖିବାକୁ ସେହି କାହାଣୀ ।
କେଉଁ ଅଳଙ୍କାରେ ଅଳଂକୃତ ମୁଁ
କରିବି ସେ ସବୁ ସ୍ମୃତିକୁ
ସବୁ ଅଳଙ୍କାର ତୁଚ୍ଛ ତା' ପାଖରେ
ସେ ସବୁଠାରୁ ମହାନ ।

ଅଭୁଲା ସେ ପିଲାଦିନ, ଅଭୁଲା ସେ ସ୍ମୃତି

ପ୍ରିୟଙ୍କା ସାହୁ
ବି.ଇ.ଡ଼ି ତୃତୀୟ ବର୍ଷ ୨୦-୦୦୫

ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ରସରେ ସିକ୍ତ କେବେ ସେ
କେବେ ପୁଣି ଅଭୁଲା ଅତୀତ,
ଚକ୍ଷୁ ଭିଜିଯାଏ ଲୁହରେ କେବେ କେବେ
କେବେ ପୁଣି କରେ ସେ ହୃଦୟ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିତ ।

ଏଇ ଯେ ସେ ସ୍ମୃତି
କି କହିବି ତା' କୀର୍ତ୍ତି,
ବିରସ ମୁଖରେ ହସଫୁଟାଏ ଯେ
ଏଇ ଯେ ସେ ସ୍ମୃତି ।

କାହିଁଗଲା ସେ ପିଲାଦିନ
ଅବୋଧ ଅଜ୍ଞାନ ନିଷ୍ପାପ ଥିଲା ଯେ ବାଳୁତ
କେତେ ଶିଘ୍ର ପରିପକ୍ୱ ହୋଇଗଲା
ଶାରୀରିକ ସହ ମାନସିକ ଚିତ୍ତ ।

ସେ ସାଙ୍ଗସାଥୀର ମେଳ
ମାଟି ଧୂଳି ଦାଣ୍ଡରେ ସେ କବାଡ଼ି ଖେଳ
ହୃଦୟରେ ଶିହରଣ ସୃଷ୍ଟି କରେ
ଆଜି ବି ସେ ଦ୍ୱିପ୍ରହର ବେଳ ।

ପ୍ରଚଣ୍ଡ ରୌଦ୍ରତାପକୁ ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ ନ କରି
ଯାଉଥିଲୁ ଆମ୍ବ ପାରି
ମାତୃ ସମ୍ମୁଖରେ କହୁଥିଲୁ ମିଥ୍ୟା
ଖେଳୁଥିଲୁ ଲୁଚକାଳି ।

ଆଜି ବି ମନେପଡ଼େ ସେ
ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି,
ମା'ର ଗାଳି ପ୍ରହାର ପାଇଁ
ମନେ ଥିଲା ଯେଉଁ ଭୀତି ।

ପାଞ୍ଚ ବରଷରେ ବାଳୁତ ଶିଶୁ ପହଞ୍ଚିଲି
ଯେବେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ,
ନବ ପୁଲକର ନବଚେତନା ଭରିଗଲା
ଏ ଅଚେତନ ମନରେ ।
ଉପଯୁକ୍ତ ଗଣବେଶ ସହ
ବିଦ୍ୟାଳୟର ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା,
ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ କରୁଥିଲା ଯାହା
ମନେ ଜ୍ଞାନର ଭାବନା ।

ତିମିରିରୁ ତପନ ସଦୃଶ କଲେ
ଯେ ଆମ ଜୀବନ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
ମନେ ପଡ଼ିଗଲେ ସେ ଗୁରୁଜୀ ଗୁରୁମା'ଙ୍କ
ବାଣୀ ଆଖି ହୁଏ ଛଳଛଳ ।

କେତେ ସ୍ମୃତି ଭରିଅଛି ସେ ଅତୀତେ,
ଆଖି ଭିଜିଯାଏ ସ୍ମୃତି ସାଉଁଟିଲା
ବେଳେ ଲୋତକେ ।

ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି

ଜ୍ୟୋତିସ୍ମିତା ନାୟକ
ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ
ଜୀବ ବିଜ୍ଞାନ - ୫୨୨-୦୧୪

ଛୋଟ ଶିଶୁଟିଏ କେତେ ଯେ ସରଳ
ନିରୀହ ତା' ମନ ହୁଅଇ ଚଞ୍ଚଳ
ଓଠରେ ତାହାର ଖିଲିଖିଲି ହସ
ଯାହାକୁ ଦେଖି ମନ ହୁଅଇ ଉଲ୍ଲାସ
ଆହା କେତେ ମିଠା ଅଟେ ସେହିଦିନ
ଜୀବନଟା ଥିଲା ହସଖୁସି ପୂର୍ଣ୍ଣ
ବାଲି ଧୂଳିର ସେ ଭାତ ତରକାରି
ଯାହା ଭାବି ମନ ହେଉଥାଏ ଘାରି
ବୋଉ ହାତ ଧରି ଚାଲୁଥିଲି ବାଟ
ନଥିଲା ମନରେ ଛନ୍ଦ କି କପଟ
ହେଲେ ଆଜି ଚାଲିବାକୁ ଲାଗେ ମୋତେ ଡର
ଏ ସାରାଦୁନିଆ ତ ଅଟେ ସ୍ୱାର୍ଥପର
ଭୟ କରୁଥିଲି ଯେବେ ଦେଖି ଅନ୍ଧାରକୁ
ଲୁଚାଇ ଦେଉଥିଲୁ, ଟାଣି ନେଇ ତୋ କୋଳକୁ
ଆଜିର ଏ ଆଧୁନିକତାରେ ସେ ମଜା କାହିଁ ?
ପିଲାଦିନର ଧୂଳିବାଲି ଖେଳ ଆଉ ନାହିଁ ?
ସାଙ୍ଗସାଥୀ ମେଳେ ଖେଳୁଥିଲି ଆନନ୍ଦରେ
ମାୟାମୋହ କିଛି ନଥିଲା ମନରେ
ଯାଦୁ ସତେ ଥିଲା ସେହି ଜହ୍ନମାମୁଙ୍କ ଗୀତରେ
ଶୁଣି ଯାହାକୁ ଶୋଉଥିଲି ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ
ଫେରିଆସନ୍ତା କି ପୁଣି ସେହି ପିଲାବେଳ
ଯାହା ପାଇଁ ହୃଦୟ ହୁଅଇ ବ୍ୟାକୁଳ ।

ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି

ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରଧାନ
+୩ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ ୨୧-୦୮୬

ପିଲାଦିନଠାରୁ ବଡ଼ଦିନ ଆଉ
ସରଗ ରାଇଜେ ନାହିଁ ।
ସେ ସମୟରେ ଯେତେ ଖେଳ ଖେଳୁଥିଲୁ
ବଡ଼ ହେଲେ ଆଉ କାହିଁ ? ୧

ଧୂଳିମାଟି ଘେନି କେତେ ଖେଳ ଥିଲା
ଆମ ପ୍ରିୟ ପିଲାଦିନ
ଆଜି ସେସବୁ ସପନ ହୋଇଛି
ଚାଲି ଯାଇଛି ସେଦିନ ।୨

ଚାହାଳୀ ନ ଯିବା ପାଇଁ ବୋଉ ପାଖରେ ମୁଁ
କେତେ କରୁଥିଲି ଅଳି ।
ବାପା ମାଡ଼ ଖାଇ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ମୁହିଁ
ଯାଉଥିଲି ତ ଚାହାଳୀ ।୩

ଚାହାଳୀରୁ ଆସି ବ୍ୟାଗ୍ ଫୋପାଡ଼ି
ଯାଉଥିଲି ମୁଁ ଦାଣ୍ଡକୁ
ସାଙ୍ଗ ସାଥିରେ ମିଳିମିଶି ମୁଁ
ବୋହୂଚୋରି ଖେଳ ଖେଳିବାକୁ ।୪

ଦାଣ୍ଡେ ପଡ଼ିଗଲେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ମୁହିଁ
ସିଧା ଆସେ ମୋ ଘରକୁ ।
ବାର ହାତରେ ପଣତ କାନିରେ
ମା' ପୋଛି ଦିଏ ମୋ ଲୁହକୁ ।୫

କୋଳି ବିକା ଯେବେ, ବୋଝେ କୋଳି ଧରି
ଆସିଥାଏ ଆମ ଗାଁକୁ ।
ବୋଉ ପାଖରେ ମୁଁ ଅଳି କରି କରି
କାନ୍ଦୁଥାଏ ଖାଇବାକୁ ।୬

ଖରାବେଳେ ଯେବେ ନିଦ ନ ଲାଗଇ
ମା' ମୋ କେତେ ଗପ ମୋତେ କୁହେ
ସେ ଗପ ଶୁଣି ଶୁଣି ଗଭୀର ନିଦ୍ରାରେ
କେତେବେଳେ ମୁଁ ହଜିଯାଏ ।୭

ସାଙ୍ଗସାଥୀ ମେଳେ ଆମ୍ବ ଖାଇବାକୁ
ଯଦି ଯାଇଥାଏ ମୁଁ ମାଳକୁ ।
ବୋଉ ମୋର କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଝରାଏ
ତା'ର ଲୋତକ ବିନ୍ଦୁକୁ ।୮

ଗାଁରେ ମୁଁ ଥିଲି କଳିରେ ଆଗୁଆ
ପାଠରେ ମୁଁ ଥିଲି ଜିରୋ ।
ମୋ ବୋଉ ମୋତେ କୁହେ
ମୁଁ ତା' ପାଇ ସବୁଠୁ ବଡ଼ ହିରୋ ।୯

ପୋଖରୀ ତୁଠରେ, କେତେ ପହଁରୁଥିଲି
କରୁଥିଲି ଗୋଳି ଗଡ଼ିଆକୁ ।
କେତେ ପାଉଥିଲି ବୋଉର ସ୍ନେହକୁ
ବାପାଙ୍କର ବାଡ଼ିଆକୁ ।୧୦

ପିଲାଦିନ ଆଜି ମୋ'ଠାରୁ ଦୂରେଇ
ମୋତେ କରୁଅଛି ମନା
ସେହି ପ୍ରିୟ ପିଲାଦିନ ଫେରି ପାଇବାକୁ
କରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପାଖେ ପ୍ରାର୍ଥନା ।୧୧

❖

ବାଲ୍ୟକାଳ ସ୍ମୃତି

ଅରୋଶ୍ରୀ ଶିବାନୀ ମିଶ୍ର
ବି.ଇ.ଡ଼ି ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ -୨୦ ଅର୍ଥନୀତି

ପଲ୍ଲୀ କୋଳେ ବାଲ୍ୟକାଳେ ଖେଳିଛି କେତେ ଖେଳରେ
ପଲ୍ଲୀଭୂଇଁ ବାଲ୍ୟଦିନ ଚନ୍ଦନ ପରି ଲାଗେରେ ।
ଆଣିଛି କେତେ ଆନନ୍ଦ ସେହି ବାଲ୍ୟକାଳ ସ୍ମୃତି.
ସେହି ଅନୁଭୂତିରେ ଆଜି ଆଗେଇ ଚାଲିଛି ଜୀବନ ଜ୍ୟୋତି ।
ସେହି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରାଙ୍ଗଣ ଥିଲା ଆମ ଦେବ ମନ୍ଦିର
ନୀତିଶିକ୍ଷାର ତାହା ଅନନ୍ତ ଜ୍ଞାନର ଭଣ୍ଡାର ।
ବନ୍ଧୁ ଭ୍ରାତୃତ୍ୱର ସେହି ସେ ମିଳନର ପ୍ରସ୍ଫୁଟିତ ଅପାର ।
ଆଜି କ୍ଷଣକରେ କରେ ଆନ୍ଦୋଳିତ ମନକୁ ମୋର ।
ଗୁରୁଜନଙ୍କ ମେଳରେ ସେହି ସେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା
ଜାଜ୍ୱଲ୍ୟମାନ ହୋଇଛି ଜୀବନର ଅନ୍ତିମ ପ୍ରତୀକ୍ଷା ।
ପଲ୍ଲୀବନ, ପଲ୍ଲୀତୋଟା ଯାହା ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି
ସ୍ମରଣୀୟ ହୁଏ ସେହି ସେ ପ୍ରିୟଜନଙ୍କ ଅତୁଟ ପ୍ରୀତି ।
ବାସନ୍ତୀକ ପରିବେଶର ମନଲୋଭା କୋକିଳର ତାନ
ମନେପଡ଼େ ଆଜି ସୁମଧୁର ବିହଙ୍ଗଙ୍କ କୂଜନ ।
ସାଙ୍ଗସାଥୀ ମେଳେ ଦୋଳୋତ୍ସବ ପାଳନର ମୁହୂର୍ତ୍ତ
କ୍ଷଣକ ପାଇଁ ମାନସପଟରେ ହୁଏ ପ୍ରତୀତ ।
ମନେପଡ଼େ ମୋ ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି ଝରାଏ ଲୋତକ ନୟନରୁ
ଦିବ୍ୟ ଜୀବନରେ ଆନନ୍ଦ ପାଏ ମୁଁ ସେହି ଅନୁଭୂତିରୁ ।

❖

କେତେ ଭଲ ଥିଲା ପିଲାଦିନ ଆମ

ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ସିଂ
+୩ ତୃତୀୟ ବର୍ଷ ବାଣିଜ୍ୟ ୨୨-୧୩୪

ହସି ଖେଳି କଟୁଥିଲା ଦିନମାନ
କେତେ ଭଲ ଥିଲା ପିଲାଦିନ ଆମ ।

କେତେ ମଜାଥିଲା ଗାଁ'ଦାଣ୍ଡେ ସେ ବୋହୂଚୋରୀ ଖେଳ,
ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପୁଣି ଆଈ ମାଆ କାହାଣୀର ମେଳ ।

କେତେ ମଜା ଥିଲା ବିଦ୍ୟାଳୟର ସେ ସାଙ୍ଗସାଥୀ ଖେଳ
କେଉଁ ଆଡ଼େ ଗଲା ସେ ହସ ମଜା ମେଳ ।

ସାଙ୍ଗସାଥୀଙ୍କ ସହ ସେ ମିଠା କଳି
ମାଆ ପଣତରେ ପୁଣି ସେ ଅଝଟ ଅଳି ।

କେତେ ଆନନ୍ଦ ସେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ,
ସଙ୍ଗେ ସାଥୀମେଳେ ଖେଳ ପଢ଼ିଆରେ

ଦୂରରେ ଥିଲୁ ଆମେ ବ୍ୟସ୍ତ ଜୀବନର,
ଏବେ ଖୋଜୁ ଆମେ ସେ ହସ ପିଲାଦିନର ।

ପରିବାର ସହ ମେଳା ବୁଲି ଯିବା
ମାଆଙ୍କ କୋଳରେ ସ୍ନେହେ ଶୋଇବା ।

ସରିଗଲା ପିଲାଦିନ ଆମ
ଛାଡ଼ିଗଲା ସେ ସ୍ମୃତିମାନ ।
କେତେ ଭଲ ଥିଲା ପିଲାଦିନ ଆମ ।

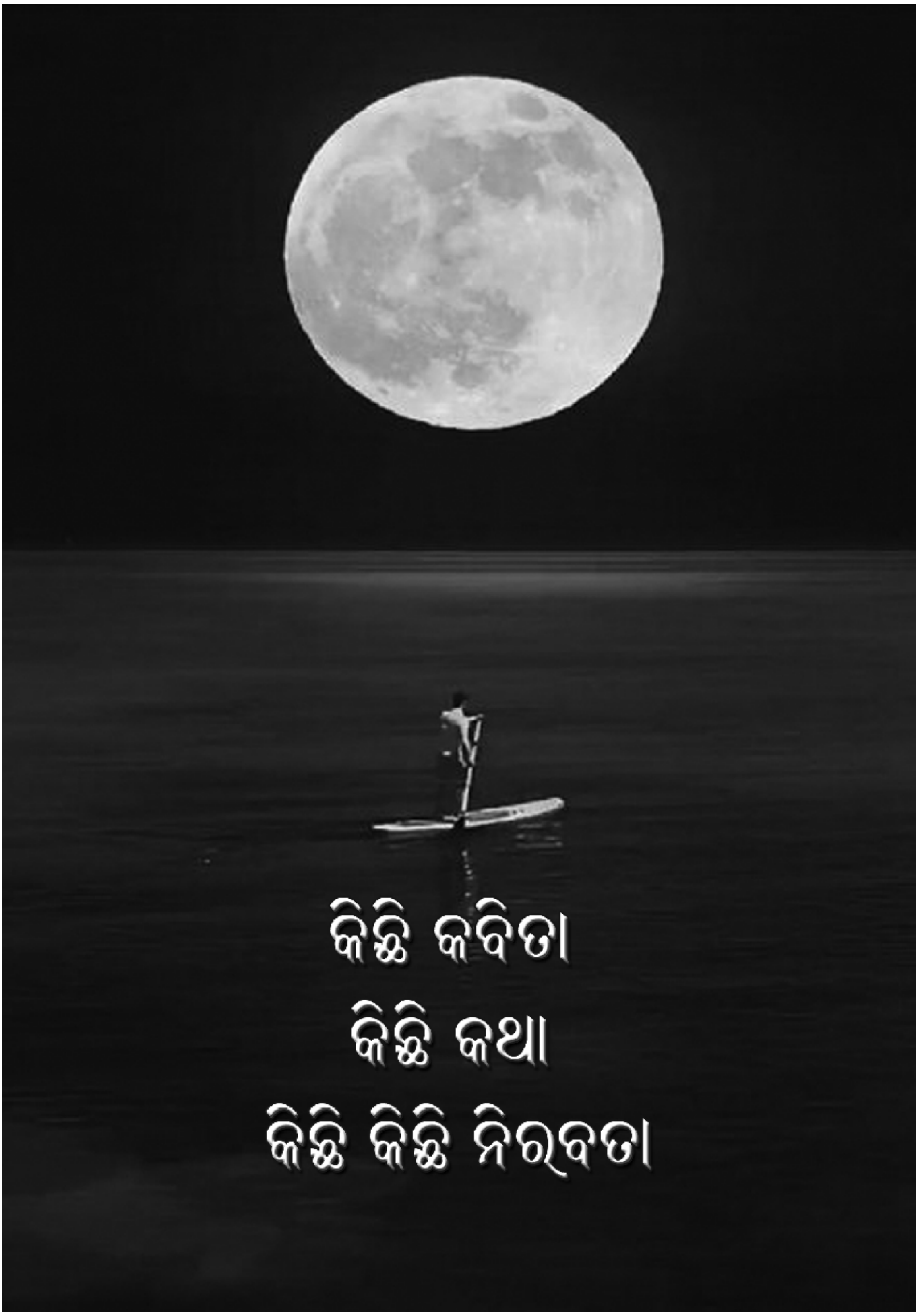
କିଛି କବିତା
କିଛି କଥା
କିଛି କିଛି ନିରବତା

କିଛି କବିତା, କିଛି କଥା, କିଛି କିଛି ନିରବତା

ସୃଷ୍ଟି	ସ୍ରଷ୍ଟା	ପୃଷ୍ଠା
● ମଣିଷପଣିଆ	ଗିରୀଶଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା	୨୭
● ଯୀଶୁ ଜଗନ୍ନାଥ	ଡକ୍ଟର ଲଳିତା ବେହେରା	୨୮
● ତୁମେ	କବିତା ସାହୁ	୨୯
● ଭାବ ମୋ ଭାବଗ୍ରାହୀଙ୍କୁ	ଅଶୋକ କୁମାର ନାୟକ	୩୦
● ଯାଜ୍ଞସେନୀ	ନିର୍ମାଲ୍ୟ ବାରିକ୍	୩୦
● ପ୍ରଣାମ ଘେନ ହେ ସାମନ୍ତ	ଅଦିତି ପାତ୍ର	୩୧
● ମୁଁ ଓଡ଼ିଆ : ମୋ ଜଗନ୍ନାଥ	ଦେବୀପ୍ରସାଦ ସାହୁ	୩୧
● ମୃତ୍ୟୁ	ଗିରିତୋଷ ମିଶ୍ର	୩୨
● ସ୍ମୃତି ବନାମ୍ ସଖା	ଆକାଂକ୍ଷା ଅଭିଲିପ୍ସା ମହାନ୍ତି	୩୨
● ସମୃଦ୍ଧ ଦେଶ ଗଠନରେ ଯୁବଶକ୍ତିର ଭୂମିକା	ନୀରଜ କୁମାର ମହାପାତ୍ର	୩୩
● ମୋ ସ୍ୱପ୍ନର ଓଡ଼ିଶା	ଶର୍ମିଷ୍ଠା ନାୟକ	୩୫
● ମୋ ସ୍ୱପ୍ନର ଓଡ଼ିଶା	ପ୍ରଜ୍ଞା ପ୍ରଣତି ସାମନ୍ତରାୟ	୩୭
● ଓଡ଼ିଶା ୨୦୨୩	ଶ୍ରାବଣୀ ସାହୁ	୩୯
● ବାଘସିଂହ ବଂଶ	ସୁରଜ ବେହେରା	୪୦
● ମହାମାରୀର କାରୁଣ୍ୟ ସ୍ଥିତିରେ କରୁଣାମୟଙ୍କ କରୁଣା	ଅମ୍ରିତେଶ ପ୍ରଧାନ	୪୨
● ଅଭିମାନର ଚିଠି	ଆକାଂକ୍ଷା ଅଭିଲିପ୍ସା ମହାନ୍ତି	୪୪

संस्कृत विभाग

● **शाकुन्तले अर्थप्रकृतिः**	**इन्दिरा पण्डा**	୪୫

❖

ମଣିଷପଣିଆ

ଗିରୀଶଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା
ସହକାରୀ ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ, ଓଡ଼ିଆ ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବିଭାଗ

ଗାଁର ମୂଳିଆ ପଚାରେ ଗୁରୁଜୀ କି ପାଠ ପଢ଼ିବ ପୁଅ,
କି ପାଠ ପଢ଼ିଲେ ମଣିଷପଣିଆ ମରିବନି ଜମା କୁହ
ଡାକ୍ତରୀ ପାଠପଢ଼ା ହେ ମଉସା ଡାକ୍ତର ହେଉ ପୁଅ,
ଧନ୍ୟ ହେବ ଗାଁ କମାଇବ ନାଁ ପୋଛିବ ଆଖିର ଲୁହ,
ନାଁ ନାଁ ମାଡୁଛି ଭୟ,
କିଡ଼ନୀ କାହାର କାଟି ନେବ କାଳେ ଲାଗିଲେ ଟଙ୍କାର ମୋହ ।୧
ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ପାଠପଢ଼ା ହେ ମଉସା ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ହେଉ ପୁଅ,
ଗଢ଼ି ବାଡ଼ ବନ୍ଧ ସଡ଼କ ସୌଧ ଛୁଟିବ ଟଙ୍କାର ସୁଅ
ନାଁ ନାଁ ମାଡୁଛି ଭୟ
ପିସି ନେଇ କାଳେ ଠକିବ ଲୋକଙ୍କୁ ଅରଜିବ ଦେଶ ଦ୍ରୋହ ।୨
ଜ୍ଞାନର ପୂଜାରୀ ଶିକ୍ଷାଧିକାରୀ ଶିକ୍ଷାର ବୃତ୍ତି ଦିଅ,
ମରି ମରିବନି ଛୁଟି ସରିବନି ସରେନା ଅଧ୍ୟବସାୟ,
ନାଁ ନାଁ ମାଡୁଛି ଭୟ,
ଯୌନ ଶୋଷଣେ ଲୁଟି ନେବ କାଳେ କା'ର ଅଲିଅଳ ଝିଅ ।୩
ଗୁପ୍ତଚରଟିଏ କର ହେ ମଉସା ଦେଶ ସେବାରେ ଲଗାଅ,
ଦେଶର ଶୃଙ୍ଖଳା ସୁରକ୍ଷାର ପାଇଁ ନିୟୋଜିତ ହେଉ ପୁଅ,
ନାଁ ନାଁ ମାଡୁଛି ଭୟ,
ଗୁପ୍ତ ସୂଚନା ଦେଇ ଦେବ କାଳେ ପାଇ ବିଦେଶୀ ପ୍ରଣୟ । ୪
ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ପଢ଼ା ହେ ମଉସା ପ୍ରବଚକ ହେଉ ପୁଅ,
କୀର୍ତ୍ତି ଅରଜିବ ଧନ କମାଇବ ପୁଅ ହେବ ଲୋକପ୍ରିୟ,
ନାଁ ନାଁ ମାଡୁଛି ଭୟ,
ଆଶ୍ରମ ଗଢ଼ି ସତୀତ୍ୱ ଲୁଣ୍ଠିଲେ ଦେଖାଇବି କାରେ ମୁହଁ ।୫
ଓକିଲାତି ପାଠପଢ଼ା ହେ ମଉସା ଓକିଲ ଟେ ହେଉ ପୁଅ,
ନ୍ୟାୟ ପାଇଁ ଲଢ଼ି ଦେଶ ଯାଉ ଗଢ଼ି ନ୍ୟାୟବନ୍ତ ହେଉ ପୁଅ,
ନାଁ ନାଁ ମାଡୁଛି ଭୟ,
ଦୋଷୀକୁ ଫସାଇ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷେ ଖସାଇ କରିବ କାଳେ ଅନ୍ୟାୟ ।୬
ଧନ ପାଇଁ ମନ ନାହିଁ ହେ ଗୁରୁଜୀ ଚରିତ୍ର ଗଢ଼ାଇ ଦିଅ,
ଖଟି ପଛେ ଖାଉ ରିକ୍ସା ଚଲାଇ ନଷ୍ଟ ନ ହେଉ ମୋ ପୁଅ,
କୁହ ହେ ଗୁରୁଜୀ କୁହ,
କି ପାଠ ପଢ଼ିଲେ ମଣିଷପଣିଆ ମରିବନି ଜମା କୁହ ।୭
ପଢୁ ରାଜନୀତି ହେଉ ଛାତ୍ର ନେତା ରାଜନେତା କରିଦିଅ,
ଜନମଙ୍ଗଳରୁ ଜଗତ ମଙ୍ଗଳ ବ୍ରତେ ବ୍ରତୀ ହେଉପୁଅ,
ନା ନା ମାଡୁଛି ଭୟ,
ଦେଶ ଦେଶ ସେବା ନାମେ ରାଜସ୍ୱ ଲୁଟିଲେ
ପଡ଼ିବ ଗରିବ ଲୁହ ।୮
ବାଣିଜ୍ୟରେ ପରା ଖୋଲ କଳା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବ୍ୟବସାୟୀ ହେଉ ପୁଅ,
ଗାଁରୁ ମୁଲକ ରୂପାରୁ ହିରକ ଉଠି ଉଠି ଯାଉ, କୁହ
ନାଁ ନାଁ ମାଡୁଛି ଭୟ
ଚିଟ୍‌ଫଣ୍ଡ ଗଢ଼ି ସଂସାର ଉଜାଡ଼ି ପଳାତକ ନୋହୁ ପୁଅ ।୯
ଗୋଟି ଗୋଟି ବୃତ୍ତି ନ ଜଗାଏ ପ୍ରୀତି ଅନ୍ତରରୁ ଉଠେ କୋହ,
କି ଭାବୁଛ ମନେ, ନ ରଖି ଗୋପନେ, ସହସା ଫିଟାଇ କୁହ,
ସେ ଲାଗି ଗୁରୁଜୀ ଭୟ,
ନୈତିକତାର ମାନବିକତାର ଦେଖେ ଖାଲି ଅବକ୍ଷୟ ।୧୦
ପାଠ ପଢ଼ି ସବୁ ବୋଲାଇଲେ ବାବୁ ଟଙ୍କା କି ଖାଇବ ପୁଅ,
ପଢ଼ିଆ ଖୋଜୁଛି ମାଟିର ମଣିଷ ହଜିଗଲା କାହିଁ କୁହ ?
ଲାଗୁନି ତୁମକୁ ଭୟ !
ହଜିଲାଣି ନିଦ, ଆହାରର ସ୍ୱାଦ, ସବୁଜିମା ଢାଳେ ଲୁହ ।୧୧

ଯୀଶୁ ଜଗନ୍ନାଥ

ଡକ୍ଟର ଲଳିତା ବେହେରା
ଅତିଥି ଅଧ୍ୟାପିକା, ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

ମୁଁ ମେରୀ ଥିଲି
ତୁ ଯୀଶୁ ଥିଲୁ
ଯେବେ ସଞ୍ଚରିଲୁ
ମୋ' ପ୍ରାଣରେ
ମୋ ଆତ୍ମାରେ...
ତୋତେ ଧାରଣ କରି
ମୁଁ ହେଲି ପୁଣ୍ୟଗର୍ଭା
ପୃଥିବୀ ହେଲା ପୁଣ୍ୟପ୍ରସୂ
ଜାଳିଦେଲୁ ନୂତନ ଆଶାର
ନୂତନ କିରଣ
ଜାଳିଦେଲୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଭା
ଆଲୋକ ବିଚ୍ଛୁରିତ ହେଲା
ଜାଳିଦେଲୁ ଆଲୋକ
ତୋର ତେଜରେ
ସେଦିନ ବେଥେଲେହାମ୍‌ର
ମେଷ ଶାଳରେ
ମୁଁ ପାଇଲି ମାତୃତ୍ୱ
ପୃଥିବୀରେ ତୋର ପଦପାତ
କଅଁଳ ସ୍ପର୍ଶ ତୋର
କୁନି କୁନି ହାତ ପାଦର
ମୋତେ କଲା ସ୍ନେହମୟୀ
ପରଶମଣୀ ହେଲା ପୃଥିବୀ,
ସୁନା ହେଲା ମାଟି
ତୋର ଆଗମନରେ
ଏଇ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ଧରାରେ ।

ଫୁଲର ସୁଗନ୍ଧେ
ମଳୟର ମନ୍ଦ ସମୀରଣେ
ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଛନ୍ଦମୟ କୂଜନେ
ଖେଳିଗଲା ଉଲ୍ଲାସର ସ୍ୱର ଚଉଦିଗେ
ହସିଲା ପୃଥିବୀ
ସମସ୍ତେ ହେଲେ ଚକିତ ବିଭୋର
କିନ୍ତୁ ତୋର ଆଗମନରେ
ଖୁସି ହୋଇପାରି ନଥିଲେ
କେତେକ ସ୍ୱାର୍ଥାନ୍ୱେଷୀ
ସେଦିନ ବାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ପରି
ଖୋଜାଗଲା ତୋତେ
ନିର୍ମମତାର କ୍ରୂର ପରିଚୟ ପାଇଁ
ତୁ ତ ଥିଲୁ ସୁରକ୍ଷିତ, ବାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପରି
କିନ୍ତୁ ଚାଲିଗଲା କେତେ ନିରୀହ ନିଷ୍ପାପ ଜୀବନ
ବେଥେଲେହାମ୍‌ରେ, ଠିକ୍ ଗୋପପୁର ପରି
କଂସମାନେ ଅଛନ୍ତି ଯୁଗେଯୁଗେ
ଏଇ ଧରାରେ
ସତ୍ୟକୁ ହତ୍ୟା କରିବାର ମିଛ ପ୍ରୟାସରେ
ସମୟର ସରଳରେଖାରେ
ତୋର ଯୁବାବସ୍ଥାରେ
ଶତ୍ରୁ ସାଜିଲା
ତୋର ସତ୍ୟ, ଧର୍ମର ବାଣୀ
ନୀତି ନ୍ୟାୟର କଥା
ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରତି
ରଖିବାକୁ ଗଭୀର ଆସ୍ଥା ।

ସତ୍‌ମାର୍ଗରେ ଥାଇ ତୁ ହେଲୁ କ୍ରୁଶବିଦ୍ଧ
ତୁ ଯୀଶୁ
ତୁ ଯୀଶୁ ଥିଲୁ ମୁଁ ମେରୀ ଥିଲି
ତୁ ଯୀଶୁ ଥିଲୁ ମୁଁ ମେରୀ ଥିଲି ।
ତୋତେ କ୍ରୁଶବିଦ୍ଧ କରାଯିବା
ଜାଣିଲା ଜଗତ
କିନ୍ତୁ ସେ ସବୁରୁ ତୁ ମୁକୁଳିଲୁ ସ୍ୱତଃ
ତୁ ପୁଣି ଫେରିଲୁ ତିନି ଦିନର ଅପେକ୍ଷା ପରେ
ଲୋକମୁଖରେ
ତୋର ମୃତ୍ୟୁକୁ
ତୁ ମିଛ ପ୍ରମାଣିତ କଲୁ ।
ତୋର ବିଶାଳ ହୃଦୟ
ତଥାପି ସେଦିନ କ୍ଷମିଥିଲା ପାପୀମାନଙ୍କୁ
ଯେଉଁମାନେ ତୋର ହାତପାଦରେ
କଣ୍ଟାପିଟି କ୍ରୁଶରେ କରିଥିଲେ ବିଦ୍ଧ ।
ନ୍ୟାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅନ୍ୟାୟ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଥିଲା
ତଥାପି ତୁ ଚାଲିଗଲୁ କ୍ଷମା ଦେଇ ।
ତୁ ଯୀଶୁ,
ତୁ ସତ୍ୟର ପ୍ରତିଭୂ
ତୁ ଯୀଶୁଥିଲୁ ମୁଁ ମେରୀ ଥିଲି
ତୁ ଯୀଶୁଥିଲୁ ମୁଁ ମେରୀ ଥିଲି ।

❖

ତୁମେ

କବିତା ସାହୁ
ଅଧ୍ୟାପିକା

ତୁମେ ମୋ ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ
ଆଶାର ଆଲୋକ ଆଣି ମୋତେ ଦେଇଚ
ଅସରନ୍ତି ଫଗୁଣର ରଙ୍ଗ ।
ତୁମେ ମୋ ଆଖିର ଲୁହ ସାଗରକୁ ପିଇଦେଇ
ଦେଇଛ ନୂଆ ପରିଚୟ
ତୁମେ ମୋର ସାକ୍ଷାତ୍ ଈଶ୍ୱର ।
ତୁମ ହାତର ସ୍ପର୍ଶରେ ମୁଁ ପାଏ ଜୀବନ୍ୟାସ
ଆଉ ହୋଇଯାଏ ପଥରରୁ ରୂପସୀଟିଏ
ସତ କହୁଛି ତୁମ କଥାକୁହା ଆଖି ଦୁଇଟି
ବାଧ୍ୟ କରେ ସାଜିବାକୁ ପ୍ରେମିକା ତୁମର
ତୁମକୁ ହରାଇବାର ଆତଙ୍କ ନାହିଁ ମୋ ଭିତରେ
କିନ୍ତୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପାଇବାର ସମ୍ଭାବନା
ଅଛି କି ମୋର ଅଧିକାର
ତୁମେ ମୋ ଭିତରେ ସୀମିତ
ତଥାପି କାହିଁକି କେଉଁ ଅଜଣା ଦୂରତ୍ୱ
ମୋତେ କରେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ
ତୁମେ ମୋର ଗର୍ବର ମୁକୁଟ
ତୁମକୁ ପାଇ ହୁଏ ମୁଁ ଧନ୍ୟ
ତୁମ ଭରସାରେ ଜୀଇଁ ଉଠେ ପ୍ରତିକ୍ଷଣ
ତୁମେ ମୋର ପ୍ରାରମ୍ଭ
ତୁମେ ମୋର ଅନ୍ତିମ
ତୁମ ବିହୁନେ ଅର୍ଥହୀନ ଏ ଜୀବନ ମୋର
ତୁମେ ତ ମୋର ସାକ୍ଷାତ ଈଶ୍ୱର ।
ତୁମେ ମୋର ଅତୀତ, ବର୍ତ୍ତମାନ, ଭବିଷ୍ୟତ
ନାଇବି ଟୋପାଏ ସିନ୍ଦୂର ସାତଜନ୍ମର ସମ୍ପର୍କ ଗଢ଼ି
ଏତିକି ମାଗୁଣି କରେ
ତୁମେ ମୋର ପ୍ରିୟ ଈଶ୍ୱର ।

❖

ଭାବ ମୋ ଭାବଗ୍ରାହୀଙ୍କୁ

ଅଶୋକ କୁମାର ନାୟକ
ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ

ବିଶ୍ୱାସ ନଈରେ ଭସାଇ ଦେଇଛି ନିଃଶ୍ୱାସ ନଉକା ମୋର
ଜାଣିଛି ଏତିକି କଳାଠାକୁର ମୋ ଭାଙ୍ଗିନୁ ଭରସା କାର
ସଂସାରୀ ସଙ୍ଗତେ କାରବାର ଯେଣୁ ପର କଲୁ କି କଂସାରି ?
ସଂସାର ସାଗର ପାରି କରିବାରେ କହ ଅଛି କେ ତୋ ସରି ?
ତପୀ ନୋହି ମୁଁ ତ ପାପୀ ହୋଇଗଲି ସେ ପାଇଁ ନାହିଁ ମୋ ଭୟ
ପତିତପାବନ ବାନାକୁ ଅନାଇ ଗାଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଜୟ
ଅନାଥ କିପରି ହେଲିରେ କାଳିଆ ତୋ'ପରା ଠାକୁର ଥାଉ ?
କାହା ଆଗେ ହାତ ପାତିନି ମୁହିଁ ତ ମଥା ନୋଇଁ ନାହିଁ ଆଉ ।
ମାତା-ପିତା-ଗୁରୁ ପରମ ବାନ୍ଧବ ତୁ ମୋର ସୋଦର ସଖା
ଏତିକି ଜାଣିଛି କଳାମଣିମା ହେ ତୁ ମୋ ଜୀବନ, ଜୀବିକା
ତୋର ଇଚ୍ଛା ଯାହା ପୁରା ହେଉ ତାହା ମୋର ଇଚ୍ଛାର କି ମାନେ ?
ଏତିକି ମାତର ମାଗୁଛି କାଳିଆ ନିତି ଥିବୁ ମୋର ମନେ ।
ତୋ ସୁନ୍ଦର ରୂପ ଡୋଳେ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଗାଉ ଗାଉ ନାମତୋର
ପରାଣ ପକ୍ଷୀ ମୋ ଉଡ଼ି ଯାଉ ହରି ଛାଡ଼ି ଦିଦିନିଆ ଘର ।

❖

ଯାଜ୍ଞସେନୀ

ନିର୍ମାଲ୍ୟ ବାରିକ୍
ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ, ଭୌତିକ ବିଜ୍ଞାନ

ଅଗ୍ନିସମ୍ଭୂତା ଦ୍ରୁପଦ ସୁତା
ମହା ବିଦୂଷୀକୁ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଯୁକ୍ତା
ହସ୍ତିନାପୁରର ସେ କୁଳବଧୂ
ମୁଖରୁ ନିଃସୃତ ହୁଅଇ ମଧୁ ।୧
ବାରାଙ୍ଗନା ରୂପେ ଲାଞ୍ଛିତ ହୋଇ
ବନବାସକୁ ଯେ ଗଲେ ପଳାଇ
କୁରୁସଭା ତଳେ ନିବସ୍ତ୍ର ସାଜି
ତ୍ରାହି ତ୍ରାହି ବୋଲି ଦ୍ରୌପଦୀ ଭଜି ।୨
ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା ସାଜି ଆସିଲେ ହରି
ବିପଦ ତାଙ୍କର ଗଲାରେ ଟରି
କୌରବ କୁଳ ପ୍ରାପତେ ଶାପ
ଭୋଗିଲେ ଦୁର୍ଜନ ତାଙ୍କରି ପାପ ।୩
ନାରୀଙ୍କ ନୟନୁ ଝରିଲେ ଲୁହ
ପୁରୁଷ ସମାଜ ହୋଇବ ଦାହ
ନାରୀଙ୍କୁ ଯେ ନର ଅବଳା ମଣେ
କ୍ରୀତଦାସୀ ରୂପେ ନାରୀଙ୍କୁ କିଣେ ।୪
ବିନାଶ ତାହାର ଅବଶ୍ୟ ଘଟେ
ଅସ୍ତିତ୍ୱ ତାହାର ଭୂମିରେ ଲୋଟେ
ସ୍ୱ ଚକ୍ଷୁରେ ତାହା ହୁଅଇ ଦେଖି
ପୁରାଣଶାସ୍ତ୍ର ଯେ ଏହାର ସାକ୍ଷୀ ।୫
ପତିବ୍ରତା ରୂପେ ଦ୍ରୌପଦୀ ଗଣା
ଅପଗଣ୍ଡଙ୍କୁ ଯେ ହୁଏନି ଜଣା
ମହାଭାରତର ନାୟିକା ସିଏ
ସାମ୍ରାଜ୍ଞୀ ଯାହାଙ୍କୁ ଜଗତ କୁହେ ।୬

❖

ପ୍ରଣାମ ଘେନ ହେ ସାମନ୍ତ

ଅଦିତି ପାତ୍ର
ପ୍ରାଣୀବିଜ୍ଞାନ ୨ୟ ବର୍ଷ - ୨୧-୦୧୬

ହେ ମହାମହୋପାଧ୍ୟାୟ
ତୁମେ ସାମନ୍ତ, ତୁମେ ସିଂହ
ତୁମେ ତ
ହରିଙ୍କ ଚନ୍ଦନ ପରି ବାସ ମହମହ ।

ତୁମେ ଶିବ, ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର
ତୁମେ ମହାପାତ୍ର
ତୁମରି ସାଧନା ଆଗେ
ସମସ୍ତ ନିମିତ୍ତ ମାତ୍ର
ଆମେ ସବୁ ତବ ଆଜ୍ଞାର ପାତ୍ର ।

କବିବର ରାଧାନାଥ
ଯାଇଛନ୍ତି କହି
ତୁମେ ଶ୍ମଶାନ ତୁଳସୀ
ତୁମରି ମହିମା
ଜଗତ ଜାଣିଲା
ସର୍ବତ୍ର ତୁମରି ପ୍ରଶସ୍ତି ।

ଆମେ ଧନ୍ୟ
ତବ ନାମ ସାଥେ ଯୁକ୍ତ
ଆମ ଅନୁଷ୍ଠାନ
ଆମେ ଅକିଞ୍ଚନ
ଆମ ପାଇଁ
ଜ୍ୟୋତିଷ୍କଙ୍କୁ କରୁଣା ବିତରି
ଧନ୍ୟ କର ହେ ମହାମହିମ ।

ବାଉଁଶ ନଳୀରେ
ମାପି ନେଲ ଗତି ଓ ଚଳନ
ଅନ୍ତରୀକ୍ଷେ ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ରଙ୍କ
ଦୂରତାର କରିଲ ଗଣନ ।

ପ୍ରଣିପାତ ବିଜ୍ଞାନୀ ପୟରେ
ତବ ସାଧନା ଓ ଆଶୀର୍ବାଦ
ସଫଳତା ଆଣିଦେଉ
ଏଇ ଜୀବନରେ
ଜଗତ ମଙ୍ଗଳର ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପରେ ।

❖

ମୁଁ ଓଡ଼ିଆ : ମୋ ଜଗନ୍ନାଥ

ଦେବୀପ୍ରସାଦ ସାହୁ
ଇତିହାସ ବିଭାଗ +୩ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ

କିଏ କହେ କାଳିଆରେ
କିଏ ଡାକେ ଚକାଆଖି
ଭାବର ଠାକୁର ସେ
ଦେଖିଦେଲେ ଯାଏ ମନଲାଖି ।

ଜାତି ପାଇଁ ବଡ଼ କାଳିଆ ଠାକୁର
ଠାକୁରଙ୍କ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଆ ଜାତି
ତା' ଚକା ଆଖିରେ ସବୁ ଦେଖୁଥାଏ
ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ଦାରୁ ମୂରତି ।

ହଉ ସେ ବଦ୍ରିକା, ହଉ ଦ୍ୱାରିକା
ହଉ ରାମେଶ୍ୱର ହଉ ସେ କାଶୀ
କାଳିଆର ଚକାଆଖି ଦେଖିଦେଲେ
ଏଇ ଆଖି ମୋର ଯାଏ ଝଲସି ।
ଇତିହାସ କୁହେ ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର
ମାନକୁ ରଖିବା ପାଇଁ..
ଅଶ୍ୱରେ ଚଢ଼ି କାଞ୍ଚି ଅଭିଯାନେ
ଯାଇଥିଲେ ଦୁଇ ଭାଇ ।
ଜାତି ପରାଜୟ ସହି ପାରିଲେନି
କଳା ଧଳା ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି
ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଦକ୍ଷିଣ ଦୁଆରୁ
ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ ବଢ଼ି ।

ଜାତି ଧର୍ମ ବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବିଶେଷରେ
ସଭିଙ୍କ ରଖଇ ମାନ
ତା' ପାଇଁ ପାଗଳ କେତେ ଯେ ଭକତ
ହଉ ସାଲବେଗ ନୟାଗଡ଼ ଅଫତାବ ।
ବନ୍ଧୁ ମହାନ୍ତିଙ୍କୁ ବନ୍ଧୁ ବୋଲି କହି
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଥାଳିରେ ଅବଢ଼ା ଦେଲ
ଭାବରେ ବିହ୍ୱଳ ଦାସିଆ ବାଉରୀ
ହାତରୁ ତା' ବାରି ନଡ଼ିଆ ନେଲ ।
ମା' ଦେଇଥିବା କଥା ରଖିବାକୁ
ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି
ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ଦ୍ୱିତୀୟା ତିଥିରେ
ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାଅ ରଥରେ ଚଢ଼ି ।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ରେ କ୍ଷେତ୍ରମଣି
ପତିତଜନଙ୍କ ଉଦ୍ଧାର ପାଇଁ
ମହୋଦଧି କୂଳେ ବଡ଼ ଦେଉଳରେ
ପତିତପାବନ ବାନା ଉଡ଼ଇ ।
ଏମିତି ଠାକୁର ଦୁନିଆରେ ନାହିଁ
ଯା' ପାଇଁ ପାଗଳ ହୁଏ ତା' ଭକ୍ତ
ଗରବରେ କୁହେ ମୁଁ ଯେ ଓଡ଼ିଆ
ମୋ ଜାତି ଠାକୁର ଜଗତ ନାଥ ।

ମୃତ୍ୟୁ

ଗିରିତୋଷ ମିଶ୍ର

"କାହାକୁ ପଚାରିକି ଆସିନାହିଁ ଏ ମୃତ୍ୟୁ
ସମ୍ଭବତଃ ମୃତ୍ୟୁ ଦେଇପାରେ ବନ୍ଧୁ ଅଥବା ଶତ୍ରୁ
କାଳ ଅକାଳ ବିଚାର ନ କରି
କର୍ମ ଅନୁସାରେ ପରମାତ୍ମା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଅଶ୍ରୁ"

"ଭୟାବହ ଆସେ ସେ କାଳ ସମୟ ପରେ
ଚିର ସର୍ବଦା ମନେପଡ଼େ, ସ୍ମୃତି ତା'ର ଫେରେ
ସେ ମଣିଷ ନଗନ୍ୟ ମାତ୍ର କୋଟିଏଙ୍କ ଭିତରେ
ଯାହାଙ୍କୁ ସେ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଇଛି ତାଙ୍କ ପାଇଁ କୋଟିଏରୁ ଉପରେ"

"ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଛିନ୍ନ ହୁଏ ରହେ ନାହିଁ କୋଠାବାଡ଼ି
ଜୀବନଟାଯାକ ଲୋଭ କରି ଶେଷରେ ମିଳେ ଫୁଟି କଉଡ଼ି
ଜନତା ସ୍ମରଣ କରନ୍ତି ତାଙ୍କର ଜୀବନ ବଳି
ସମ୍ପର୍କୀୟ କହୁଥାନ୍ତି ଫେରି ଆସନ୍ତା କି ବୋଲି"

"ମୃତ୍ୟୁ ପରର ଖିନ୍ନ ସମୟ ସାତ କରମ ପରେ ବାର କରମ
ଏ କରମ ହିଁ ଜାତିର ଦର୍ଶାଏ ପରମ ଧରମ
ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହୋଇଥାଏ ପ୍ରକୃତ ଶ୍ରାଦ୍ଧ
ମୃତ୍ୟୁ ପରର ଶ୍ରାଦ୍ଧ, ଆତ୍ମାର ସନ୍ତୋଷ ମାତ୍ର"

"ଜନ୍ମ ହୋଇଅଛ ମାନେ ମୃତ୍ୟୁ ଅଟଇ ସୁନିଶ୍ଚିତ
ମୋହମାୟା ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂସାର, ସ୍ୱର୍ଗଗାମୀ ହେବା ଅଟଇ ହିତ
କୂଟ, କପଟରୁ ଦୂର, ଜୀବନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ମୂଳ
ଆତ୍ମାଟି ପରମାତ୍ମା ସଙ୍ଗେ ମିଶି ନୂତନ ଜୀବନ ଯୋଡ଼"

ସ୍ମୃତି ବନାମ୍ ସଖା

ଆକାଂକ୍ଷା ଅଭିଲିପ୍ସା ମହାନ୍ତି
ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଉଦ୍ଭିଦ ବିଜ୍ଞାନ
ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ୫୨୨-୦୦୫

ଅପେକ୍ଷାର ବହ୍ନିରେ ଜଳୁଥିଲି ମୁଁ
ହେଲେ ସମୟ ସମୁଦ୍ରରେ ନିଜକୁ ଲୀନ କରୁ ନଥିଲି ।
ଧାର ଧାର ଲୁହର ସାଗରରେ ବୁଡୁଥିଲି ମୁଁ
ହେଲେ ଶାନ୍ତିର ଆହୁଲା ମାରିବା ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି ।
ସ୍ମୃତିର କଳାବାଦଲ ଡାଙ୍କି ହୋଇଥିଲି ମୁଁ
ହେଲେ ବାଦଲ ଏଡ଼େଇବାକୁ ହାତ ନେଉ ନଥିଲି ।
ଅଲୋଡ଼ା ଫୁଲ ଭଳି କୋଣରେ ପଡ଼ିଥିଲି ମୁଁ
ହେଲେ ହକ୍ ପାଇଁ ଲଢ଼ିବା ସାମର୍ଥରେ ନ ଥିଲି ।
ସେ କହିଥିଲେ- 'ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଂସାରର ନିୟମ ।'
ଏବେ ମୋ ସ୍ମୃତି ସବୁ ପକାଇ, ନୂଆ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ନୂଆ ରାସ୍ତାରେ ଜୀବନ ଗାଡ଼ିରେ ବାହାରି ଗଲି ମୁଁ । ହେଲେ ସ୍ମୃତି ସବୁ ମୋ ପଛରେ ଗଛ ହୋଇ ଗୋଡ଼େଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ହେଲେ ଏଥର ମୁଁ ଲଢ଼ିବା ଶିଖି ସାରିଥିଲି ନିଜ ସହ । ଏଥର ଆକାଂକ୍ଷା ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା, କର୍ମଫଳକୁ ଅଭିଜ୍ଞତା ନେଇ ।

ସମୃଦ୍ଧ ଦେଶ ଗଠନରେ ଯୁବଶକ୍ତିର ଭୂମିକା

ନୀରଜ କୁମାର ମହାପାତ୍ର
ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ, ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ -୫୨୨-୦୦୩

ସାମାନ୍ୟ ଅବଲୋକନ :

ସିଦ୍ଧରଷି 'କପିଳମୁନି'ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ 'କପିଳ ସଂହିତା' ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଯେ,

'ବର୍ଷାଣାଂ ଭାରତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଦେଶାନାଂ ଉତ୍କଳ ସ୍ମୃତ ।
ଉତ୍କଳସ୍ୟ ସମଦେଶ
ଦେଶନାସ୍ତି ମହୀତଳେ ।'

ଅର୍ଥାତ୍, ଏହି ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ଭାରତବର୍ଷ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓ ସେହିପରି ଉତ୍କଳ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଅଟେ । ସେହି କବିତାର ପଙ୍‌କ୍ତିରେ କବିଙ୍କର ଦେଶପ୍ରେମ ଓ ତଦ୍‌ନୁଯାୟୀ ବର୍ଣ୍ଣନା ନିଶ୍ଚିତ ଅବଲୋକନୀୟ । କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ଭାବିବା ଉଚିତ୍ ଯେ କେଉଁ ଆଧାରକୁ ଭିତ୍ତି କରି ଭାରତର ଜଣେ ନାଗରିକ ହିସାବରେ ଆମକୁ ଆଜି 'ସମୃଦ୍ଧ ଦେଶ ଗଠନରେ ଯୁବଶକ୍ତିର ଭୂମିକା' ଶୀର୍ଷକ ପ୍ରବନ୍ଧଟିକୁ ଆଲୋଚନା ଓ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଇଅଛି । କାରଣ ଖୋଜିଲେ ଜଣାପଡ଼େ ବିଶ୍ୱର ସର୍ବାଧିକ ଯୁବଶକ୍ତି ଥିବା ଦେଶ ହେଉଛି ଭାରତ । ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରାୟ ଶତକଡ଼ା ୬୫ ଭାଗ ଦେଶବାସୀ ଯୁବକ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ଏଠାରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଷୟ ମଧ୍ୟ ଆଲୋଚ୍ୟ । ଏହି ଯେ, କାହିଁକି ଯୁବଶକ୍ତି କୁହାଗଲା ? କାହିଁକି ପୌଢ଼ଶକ୍ତି, ବାଳଶକ୍ତି ନୁହେଁ । ଏହାର ହେତୁ ସନ୍ଧାନରୁ ଆମେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହେବା ଯେ, ସମଗ୍ର ମାନବ ସମାଜ ମଧ୍ୟରେ ଯୁବବର୍ଗର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଯଥେଷ୍ଟ ଅଧିକ, ଯାହାକି ସାଧାରଣ ମସ୍ତିଷ୍କର ଚିନ୍ତାଧାରାର ପରିସର ବହିର୍ଭୁକ୍ତ । କିନ୍ତୁ ଜଣେ ଯୁବକ କ'ଣ କରିପାରେ ତାହା ଆମେ ଅନେକ ଉଦାହରଣରୁ ଓ ମହାମନୀଷୀଙ୍କ ଜୀବନୀ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜ୍ଞାତ ହୋଇପାରିବା । ସେ ସୁଭାଷଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ହୁଅନ୍ତୁ ବା ଭଗତ୍ ସିଂହ ହୁଅନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଉଦ୍ଧାମ ସିଂହ ସମସ୍ତ ଚରିତ୍ର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଯୁବ ସୁଲଭ ପ୍ରକୃତିର ଜୀବନ୍ତ ଚିତ୍ର ।

ବିସ୍ତୃତ ଟିପ୍‌ପଣୀ :

ଏଠାରେ ମୁଁ ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉଦାହରଣ ରଖୁଛି ।

ମନେ କରାଯାଉ ମାଟିର ମୂର୍ତ୍ତି ତିଆରି କରିବାର ଅଛି । ତେବେ ଆମକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାଟି, ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଛାଞ୍ଚ ଓ ଉପକରଣ ଦରକାର । ଠିକ୍ ଅଛି, ଆମକୁ ଏ ସମସ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ଆମକୁ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଢ଼ିବାର କୌଶଳ ଜଣାଥିବାର ଅଛି । ତେଣୁ ନିହାତି ରୂପେ କୁମ୍ଭାରର ଗୁଣ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି । ଯଦି ସମସ୍ତ ଉପକରଣ ଥାଇ କୁମ୍ଭାର ନଥାଏ, ତେବେ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଢ଼ିବା ଏକ ବୃଥା ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ମାତ୍ର ।

ଠିକ୍ ସେହିପରି, କୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ର ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ବଳ ସମ୍ପର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଯଦି ସମ୍ବଳକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଉପାୟରେ ବିନିଯୋଗ କରିବାକୁ ବ୍ୟକ୍ତିର ମାନ୍ୟତା ହରାଏ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ କହିଲେ ସମସ୍ତ ଉନ୍ନତିମୂଳକ ସାଧନକୁ ଯିଏ ଦେଶ ଗଠନରେ ଉପଯୋଗୀ କରାଏ ସେ ହେଉଛି ମୁଖ୍ୟକାରକ, ଯୁବଶକ୍ତି । ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ଅଭିବୃଦ୍ଧି, ଉନ୍ନତି ଓ ସର୍ବୋପରି ସମୃଦ୍ଧି ସେହି ଦେଶର ଯୁବଶକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ।

ପାର୍ଥିବ ସମାଜର ମାୟା ଜାଲରେ ଛନ୍ଦି ହୋଇ ସେ ଜାଣିପାରି ନଥାଏ ତା'ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ । ଅକରଣୀୟକୁ ଜୀବନରେ ଧ୍ୟେୟ ମାନି ସ୍ୱ ଅବନତି ସହିତ ଦେଶର ଉନ୍ନତିରେ ମଧ୍ୟ ବାଧକ ହୋଇଥାଏ । ମଦମାଂସ ଭକ୍ଷଣ, ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରର ମରିଚିକାରେ ଜଳର ସନ୍ଧାନ, ଦୈହିକ ଆକର୍ଷଣ, ହସ୍ତମୈଥୁନ ପରି ଅତି ଖରାପ ଅଭ୍ୟାସର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ସେ ଭୁଲିଯାଏ ଯେ ସେ ହେଉଛି ଦୈବ ଅଂଶରୁ ଜାତ ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ରୂପାନ୍ତରଣ ସୁନ୍ଦର ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଆତ୍ମାଟିଏ । ନିଜର ତେଜ, ବୀର୍ଯ୍ୟ, ବୁଦ୍ଧିମତା ତଥା ସର୍ବୋପରି ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତି ଚରିତ୍ରର ସ୍ଖଳନର କାରକ ନିଜେ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଅଙ୍ଗୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରେ ଅନ୍ୟକୁ । ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ ଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ସେହି ଯୁବ ସମାଜ ଅନ୍ୟକୁ ଅଙ୍ଗୁଳି

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି ଶେଷରେ ଅବସାଦଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ଆପଣାଇ ଥାଏ ମରଣକୁ । 'ଅତିବଡ଼ୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ'ଙ୍କ ବିରଚିତ 'ଓଡ଼ିଆ ଭାଗବତ'ର ଏକ ପଦ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ,

'ଆପଣା ହସ୍ତେ ଜିହ୍ୱାଛେଦୀ
ତା'ର କେ ଅଛି ପ୍ରତିବାଦୀ । (ନବାକ୍ଷରୀ / ଗୁଜ୍ଜରୀ)

ଏହିପରି ସମସ୍ୟାକୁ ଚିତ୍ରଣ କଲେ, ଏହା ତ ପ୍ରଶସ୍ତ ହୋଇ ଚାଲିଥିବ । ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଏଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ରିତ କରିବା ।

କୁହାଯାଏ ଯେ 'ରାଷ୍ଟ୍ର ଚରିତ୍ର ନିର୍ମାଣରେ ବ୍ୟକ୍ତି ଚରିତ୍ରର ଯଥେଷ୍ଟ ଅବଦାନ ଅଛି ।' ତେବେ ବ୍ୟକ୍ତି ଚରିତ୍ର ନିର୍ମାଣର ଦାୟିତ୍ୱ କାହାର ? ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ଆଲୋଚନା ଓ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନାରୁ ଆମେ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ଯେ ନିହାତି ବାଲ୍ୟଅବସ୍ଥାରୁ ସେ ସୁଶିକ୍ଷା ପାଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ଓ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯାହାକି ତା'ର ପିତାମାତା ଓ ଗୁରୁ ସମାଜ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ।

ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଯୁବ ସମାଜକୁ ସ୍ୱାର୍ଥ ଅଭିମୁଖୀ ପରିବର୍ତ୍ତେ ରାଷ୍ଟ୍ରାଭିମୁଖୀ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯାହାକି ମୋ ମତରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତାର ଅଧ୍ୟୟନରୁ ସହଜରେ ଲବ୍ଧ ହୋଇପାରିବ । ଈଶ୍ୱର ଅନୁଭୂତିର ଚରମ ସୋପାନରେ ଉପନୀତ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଠାରୁ ସ୍ୱାର୍ଥାନ୍ୱେଷୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଶା କରିବା ନିହାତି ରୂପେ ବୃଥା ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ହେବ । ଯାହାର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଉଦାହରଣ ଯୋଗଜନ୍ମା 'ନରେନ୍ଦ୍ର ନାଥ' । ଯାହାଙ୍କୁ ଆମେ ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ଭାବେ ଭଲ ଭାବେ ପରିଚିତ । ତାଙ୍କ ଭାଷାରେ :

"The youth of India has enoromous capability. He have all powers. He can do anything. making all impossible to possible.

କହିବାର ଅର୍ଥ ଆମେ ଆମ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯାହା ହିଁ ସୁଫଳତା ଦେଶର ବିକାରରେ ସହାୟକ ହୋଇପାରିବ ।

ଉପସଂହାର :

ହତାଶା ଓ ନିରାଶର ଭାବ ଉଦ୍ରେକ ହେବା ନିଶ୍ଚିତ । କାରଣ ଯେହେତୁ ଆମକୁ ବିନା ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଅଛି ।

କବିଙ୍କ ଭାଷାରେ,

ସୁନ୍ଦର ଯେତିକି ଅନ୍ଧାର ସେତିକି
ଏହି ଯେ ଗହନ ବନ
ତେଣୁ ତୁ ଆପଣା ସଂକଳ୍ପେ ଅଟଳ
ଅଚଳ ରହରେ ମନ ।୧ ।
ଆଗରେ ପଡ଼ିଛି ପଥ ବହୁଦୂର
ଆହୁରି କେତେ ଯେ ବାକି
ଚାଲିବି ଚାଲିବି ନ ପଡ଼ିବି ଥକି
ମୁଜିବା ଆଗରୁ ଆଖି ।୨ ।

ଉପରୋକ୍ତ ପଦ୍ୟାଂଶରୁ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଯୁବସୁଲଭ ମାନସିକତାରେ ଆମକୁ ଆମରଣ ଚାଲିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଅର୍ଥାତ୍ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯାହାକି ଆମକୁ ଆମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପଥରେ ତଥା ସମାଜରେ ହିତ ଦିଗରେ ପଥ କଢ଼ାଇ ନେବ ।

ମୋ ସ୍ୱପ୍ନର ଓଡ଼ିଶା

ଶର୍ମିଷ୍ଠା ନାୟକ

ଉପକ୍ରମ :

ବ୍ୟାପ୍ତ ବାରିଧିର ବିଶାଳ ବେଳାଭୂମି, କନକମୟୀ କାନନିକା କୀର୍ତ୍ତି କିରାଟିନୀ, ଗୁରୁଗମ୍ଭୀର ଗିରି ରାଜିତ ତଥା ସର୍ବତ୍ର ଜଳକୁ ନେଇ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ 'ମୋ ଓଡ଼ିଶା' । ଯାହାର କୋଳରେ ମୋର ଜନ୍ମ ତଥା ମୋର ବିଶାଳ ଜନ୍ମଭୂମି । ବିଶାଳ ଭାରତ ଖଣ୍ଡକୁ ନେଇ ଗଠିତ ୨୯ଟି ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ 'ଓଡ଼ିଶା' ରାଜ୍ୟ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । 'ଓଡ଼ିଶା' ବା 'ଉତ୍କଳ'ର ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଲୋକମାନସକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିଥାଏ । ଯାହାର ଅବଦାନ ତା'ର ସନ୍ତାନବତ୍ସଳମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅତୁଳନୀୟ । ଯାହାର ପରିଚୟ ଦେଲେ ମନରେ ଏକ ଅଲୌକିତ ଶିହରଣ ଜାଗ୍ରତ ହୁଏ । ସେହି ହେଉଛି ମୋର ତଥା ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅତିପ୍ରିୟ ଆମ ଜନ୍ମଭୂମି ଓଡ଼ିଶା ଓ ଯାହାର ଭାଷା 'ଓଡ଼ିଆ' ଆଉ ସବୁଠୁ ବଡ଼ିଆ । ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡର ଉତ୍ତରରେ 'ଓଡ଼ିଶା' ରାଜ୍ୟ ଅବସ୍ଥିତ । 'ଓଡ଼ିଶା' ମାଟିର ପାଣି, ପବନ ତଥା ଖାଦ୍ୟ ଓ ଜଳବାୟୁରେ ଆମ ଶରୀର ପରିପୁଷ୍ଟ । ତେଣୁ 'ଓଡ଼ିଶା'କୁ ଆମେ ଆମ ମାତୃରୂପେ ମଧ୍ୟ ପରିଚୟ ଦେଇଥାଉ । ଯାହାର ବର୍ଣ୍ଣନା ନା ମୋର ଏହି କଲମ କରିପାରିବ ନା ତା'ର ଋଣ କୌଣସି ସନ୍ତାନ ଶୁଝିପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଆମର ଆମ ମାତୃଭୂମି ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ, ତଥା ସୁରକ୍ଷା ଓ ତା'ର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଛି । ତେଣୁ ସେହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ସଫଳ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଆମକୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବାକୁ ହୁଏ, ଯେଉଁ ସ୍ୱପ୍ନ ଆମକୁ ନିଦ୍ରାରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ଜାଗ୍ରତ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖିବା । ଯେଉଁ ସ୍ୱପ୍ନ ଆମକୁ ଶାନ୍ତିରେ ଶୁଆଇ ଦେବନାହିଁ । ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ୱର୍ଗତ ଅବଦୁଲ କଲାମ କହିଥିଲେ,

ଏପରି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖ ଯାହା ତୁମକୁ ଶୁଆଇ ଦେବ ନାହିଁ ।

ବର୍ଣ୍ଣନା :

ମୋ 'ସ୍ୱପ୍ନର ଓଡ଼ିଶା' ପ୍ରଥମେ ମୁଁ ଏକ କଳୁଷିତ ପରିବେଶ ନୁହେଁ ବରଂ ଏକ ସୁସ୍ଥ ସମାଜ ଗଠନ କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ଯେପରି ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଭାତୃତ୍ୱ ଭାବ ରହିଥିବ । ଆମ ଜାତିର ପିତା ଯେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ ସେ କହିଥିଲେ : Odisha is not my motherland but also it is my brotherland. ତାଙ୍କରି ଆଦର୍ଶରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ଆମେ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସ୍ନେହ ସୂତ୍ରରେ ଏକ ମାଳ ସଦୃଶରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ରହିବା ।

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଉନ୍ନତି ମୋ ସ୍ୱପ୍ନର ଓଡ଼ିଶା :

ଜାତି ବଞ୍ଚେ ଭାଷାକୁ ନେଇ । ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁ ଜାତିର ଭାଷା ଯେତେ ଉନ୍ନତ ସେ ଜାତି ସେତିକି ଉଚ୍ଚକୋଟୀର । ଏଣୁ ଆମ ମାତୃଭାଷା 'ଓଡ଼ିଆ' ଆମ ଗର୍ବ ଓ ଗୌରବ । ତେଣୁ କୁହାଯାଇଛି :

ଶରୀରରେ ବହେ ହୋଇ ରୁଧିର,
ସବୁଠୁ ସୁନ୍ଦର, ସବୁଠୁ ମଧୁର
'ଓଡ଼ିଆ' ମାତୃଭାଷା ଆମର ।

ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେତେ ଶିକ୍ଷିତ ହେଉଥାଉ ନା କାହିଁକି ଯଦି ସେ ତା'ର ମାତୃଭାଷାକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଇପାରିନି, ତେବେ ସେ ତା'ର ମୂର୍ଖର ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଏଣୁ ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀର ସ୍ୱଭାବ କବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର କହିଛନ୍ତି,

ମାତୃଭୂମି, ମାତୃଭାଷାରେ ମମତା,
ଯା ହୃଦେ ଜନମି ନାହିଁ,
ତାକୁ ଯଦି ଜ୍ଞାନ ଗଣରେ ଗଣିବା
ଅଜ୍ଞାନ ରହିବେ କାହିଁ ।

ଏଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ତଥା ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ପରିବର୍ତ୍ତେ 'ଓଡ଼ିଆ' ଭାଷାକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯିବା ଦରକାର ।

ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ :

ମୋ ସ୍ୱପ୍ନର 'ଓଡ଼ିଶା'ରେ ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ଏକ ଅର୍ଥନୈତିକ ସୁଦୃଢ଼ ତଥା ସମୃଦ୍ଧଶାଳୀ ରାଜ୍ୟ ରୂପେ ଦେଖିବାକୁ ଚାହେଁ ।

ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶା ଯେପରି ଅର୍ଥନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟି ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ନଂ ୧ ହୋଇ ରହିବ । ସହରରେ ହେଉ କି ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ୧୪ ବର୍ଷର କମ୍ ପିଲାମାନେ ବସ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଡ, ଛକ ଇତ୍ୟାଦି ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ଭିକ୍ଷାବୃତ୍ତି କରୁଛନ୍ତି । ଯାହା ସେମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ତେଣୁ ଆର୍ଥନୈତିକ ସୁଦୃଢ଼ ହେବା ପାଇଁ କୃଷିର ଅଭ୍ୟୁତଥାନ ହେବା ଉଚିତ୍ । 'ଓଡ଼ିଶାର' କୃଷକମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରି ଚାଷକାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲେ ଅଧିକ ରୋଜଗାରକ୍ଷମ ହୋଇପାରିବ । ଏତତ୍ ସହିତ ଶିକ୍ଷାର ଉନ୍ନତି ସହ ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷାର ଉନ୍ନତି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ନାରୀ ଶିକ୍ଷାର ଉନ୍ନତି :

ସହରର ଚାକରକ୍ୟଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଆଦିବାସୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେଉଁଠାରେ ମଧ ଆଜିର ସମାଜରେ ଜଣେ ନାରୀ ରାତ୍ରି ଅଧରେ ଏକାକି ବାଟ ଚାଲିବା ସୁରକ୍ଷିତ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ପୁରୁଷ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ସମାଜକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ନାରୀମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା, ତଥା ସମଗ୍ର ଉନ୍ନତି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ରାଜନୀତି :

ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ରାଜନୀତିକୁ ମଧ ଏକ ବ୍ୟବସାୟିକ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ ହୋଇସାରିଛି । ଯାହା ବିଶୃଙ୍ଖଳିତ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ରାଜନୀତିରେ ତଥା ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ ସେବନ କରି ଛାତ୍ରସମାଜ ବିଶୃଙ୍ଖଳିତ ହେବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ମୋ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଏକ ନିଶାମୁକ୍ତ ସମାଜ ଗଠନ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ଏବଂ ରାଜନୀତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବସମାଜ ତଥା ରାଜନୀତିର ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଉପଲବ୍ଧ କରି ଶାସନଭାର ଗ୍ରହଣ କଲେ ଓଡ଼ିଶା ହସି ଉଠିବ । ରାଜନୀତି ଭାରରେ ବା ଦୁର୍ନୀତି କରାଯାଇ ନିଯୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ ଅନେକ ପ୍ରକାରର କଳାବଜାରି କରାଯାଉଛି । ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣେ ନିଯୁକ୍ତି ବଞ୍ଚିତ ହେଉଛି । ମୋ ଓଡ଼ିଶା ଶସ୍ୟଶ୍ୟାମଳା ତଥା ସଂସ୍କୃତିରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଯାହାକୁ ଜଗନ୍ନାଥର ଦେଶ ବା ରାଜ୍ୟ ମଧ କୁହାଯାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତି ବାର ମାସରେ ତେର ପର୍ବ ତଥା ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ରଥଯାତ୍ରା, ସୁନାବେଶ ବିଶ୍ୱବିଦିତ । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶା ସଂସ୍କୃତିକୁ ତଥା ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଆମର ଦାୟିତ୍ୱ । ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କୋଟିକୋଟି ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ ଓ ମନମୁଗ୍ଧ କରିଥାଏ । ଯାହା ଉତ୍କଳର ଆର୍ଥନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଯେପରିକି ଚିଲିକାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅତୁଳନୀୟ । କୁହାଯାଇଛି :

'ଉତ୍କଳ କମଳା ବିଳାସ ଦୀର୍ଘିକା,
ନିଳାଦ୍ରି ନୀଳାମ୍ବୁ ଚିଲିକା ।
ଉତ୍କଳର ତୁହି ଚାରୁ ଅଳଙ୍କାର,
ଉତ୍କଳ ଭୁବନେ ଶୋଭାର ଭଣ୍ଡାର ।

ଉପସଂହାର :

'ମୋ ସ୍ୱପ୍ନର ଓଡ଼ିଶା'କୁ କେବଳ ମନରେ ଉଦ୍ୟମ କରିଲେ ଯେ, ସଫଳ ହୋଇଯିବ ତାହା ନୁହେଁ ବରଂ ସଫଳ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପାଦ ସହ ଆଉ ଏକ ପାଦ ମିଶିବା ଦରକାର । ଯେପରି କୁହାଯାଏ – ଏକତା ହିଁ ବଳ । ତେଣୁ ସୁସ୍ଥ ସମାଜ ତଥା 'ସୁନାର ଓଡ଼ିଶା' ପରିଣତ ପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଯୁବ ସମାଜଙ୍କର ଭୂମିକା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ପ୍ରଥମେ ନିଜେ ଜଣେ 'ଓଡ଼ିଆ' ବୋଲି ଗର୍ବରେ କୁହ ଏବଂ ଆମ ଭାଷା ଓଡ଼ିଆ, ସବୁଠୁ ବଢ଼ିଆ । ଓଡ଼ିଶାରେ ରହିଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବା, ସମସ୍ତଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଏତତ୍ ସହିତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ସମସ୍ତ ଆଇନ୍‌କୁ ମାନିବା ଉଚିତ୍ । ପରିଶେଷରେ ଏତିକ କହିବି 'ମୋ ସ୍ୱପ୍ନର ଓଡ଼ିଶା' କେବଳ ସ୍ୱପ୍ନରେ ନ ରହି ସଫଳ କରିବା ପାଇଁ ମୁଁ ଯଥାଯଥ ତଥା ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । ଯେପରି ରାମାୟଣରେ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଲଙ୍କାକୁ ସେତୁ ବାନ୍ଧିବାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରି ନଥିଲେ ମଧ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଅଂଶଗ୍ରହନ କରିଥିଲା, ମୁଁ ଠିକ୍ ସେହିପରି ମୋ ଜନ୍ମଭୂମି ତଥା ଓଡ଼ିଶାକୁ ସୁନାର ଓଡ଼ିଶା କରିବାରେ ଜାଗ୍ରତ / ଚେଷ୍ଟା କରିବି । ଏହା ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଗଲେ ଛାତ୍ରସମାଜ ମଧ ଅଧିକ ଜାଗ୍ରତ ହୋଇପାରିବେ ।

❖

ମୋ ସ୍ୱପ୍ନର ଓଡ଼ିଶା

ପ୍ରଜ୍ଞା ପ୍ରଣତି ସାମନ୍ତରାୟ

ଉପକ୍ରମ :

ସ୍ୱପ୍ନ ଯେତେବେଳେ ଆଖିରେ ନୁହେଁ, ମନରେ ବସା ବାନ୍ଧେ, ପାହାଚଗୁଡ଼ିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡ଼େ । ମୁଁ ଗର୍ବର ସହିତ କହୁଛି ଯେ ମୋର ଜାତି ଓଡ଼ିଆ । ମୁଁ ସେହି ଓଡ଼ିଆ ଜାତି ଯେ କ୍ରୁର ନିଷ୍ଠୁର ଚଣ୍ଡାଶୋକକୁ ପରିଣତ କରିଥିଲା ଧର୍ମାଶୋକରେ, ଯିଏ ପଥର ଦେହରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାଣ ସଞ୍ଚାର କରିପାରେ, ଯିଏ ବକ୍ସିଜଗବନ୍ଧୁ, ଜୟୀ ରାଜଗୁରୁ, ସୁବାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ୍ ଆଦି ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱଙ୍କର ଜନନୀ, ଯେ ଏକଦା ବିସ୍ତୃତ ଥିଲା ଗଙ୍ଗାଠାରୁ ଗୋଦାବରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଆଜି ସେଇ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ, ଛିନ୍ନମସ୍ତା, ଭଗ୍ନ ତନୁଧାରୀ ମା' ଛଳଛଳ ଲୋତକାପ୍ଲୁତ ନୟନରେ ଚାହିଁ ରହିଛି ।

ବର୍ଣ୍ଣନା :

ସ୍ୱପ୍ନ କିଏ ବା ନ ଦେଖେ ? କିଏ ଶୋଇବା ପରେ ଦେଖେ ତ କିଏ ଦିନରେ ଆଲୁଅରେ ଆଖିର ଅସୁମାରୀ ଆଶା ସହ ଦେଖେ ସ୍ୱପ୍ନ ସତ ହେବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼େ ତାକୁ କିଏ ବୁଝିବ ? ମହାନ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଇତିହାସ ଧାରିଣୀ ଉତ୍କଳମାତା ଆଜି ତା'ର ଦାୟଦମାନଙ୍କର ଭରସାରେ ଚାହିଁ ରହିଛି । ସ୍ୱପ୍ନ ଅନେକ ରହିଛି ହେଲେ ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ବିକାଶ ପାଇଁ କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ଉପାଦାନ ହେଲା, ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ପରିବହନ, କୁଟୀର ଶିଳ୍ପ, ସଂସ୍କୃତି, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ ଇତ୍ୟାଦି । ସେଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା ।

ଶିକ୍ଷା :

ଶିକ୍ଷା ହେଉଛି ଯେକୌଣସି ରାଜ୍ୟ ବା ଦେଶର ପ୍ରଗତିର ମୂଳଦୁଆ । ଗୁଣାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷାପ୍ରଦାନ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ ହେବା ଦରକାର । ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା ଆଗକୁ ବଢ଼ିବା ଦରକାର । ଓଡ଼ିଶାର ସାକ୍ଷରତା ହାର ବର୍ତ୍ତମାନ ୭୨.୭୮ ପ୍ରତିଶତ । ଏହା ୮.୫ ପ୍ରତିଶତରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ହେବା ଦରକାର । ଶିଶୁ ଶ୍ରମିକ ଉପରେ ଲଗାମ ଲାଗିବା ଦରକାର । ବାଧ୍ୟତା ମୂଳକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଦୁର୍ନୀତି ସଂଖ୍ୟା ଓ ପରିମାଣ ଏତେ ବଢ଼ିଚାଲିଛି ଯେ ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତିଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ତହସିଲଦାର ନିଯୁକ୍ତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଟଙ୍କା କାରବାରରେ ଚାଲିଛି । ଅସଲ ହକ୍‌ଦାରମାନେ ବଞ୍ଚିତ ହେଉଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ଅଶିକ୍ଷିତଙ୍କଠାରୁ ଶିକ୍ଷିତ ମୂର୍ଖଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ଯେଉଁମାନେ ନୈତିକ ଶିକ୍ଷା ପାଇନାହାନ୍ତି । ନିଜର ବୃଦ୍ଧ ବାପା ମା'ଙ୍କୁ ଅବହେଳା କରୁଛନ୍ତି ଓ ବୃଦ୍ଧାଶ୍ରମରେ ଛାଡ଼ି ଆସୁଛନ୍ତି । ଶ୍ରବଣ କୁମାରର ଦେଶରେ ଏଭଳି ଦୃଶ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିନ୍ଦନୀୟ ।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ :

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଏକ ନିହାତି ଜରୁରୀ ଉପାଦାନ ପ୍ରଗତି କ୍ଷେତ୍ରରେ । ସରକାରୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଆବଶ୍ୟକ ଔଷଧ ଓ ଡାକ୍ତରମାନ ନିଯୁକ୍ତ ହେବା ଦରକାର ଏବଂ ବିନି ଆରକ୍ଷଣରେ । କାରଣ ଜୀବନ, ମରଣର ଘଡ଼ିସନ୍ଧି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କାହା ଜୀବନ ସହ ଖେଳିବାର ଅଧିକାର କାହାର ନାହିଁ । ଅନେକ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ପି.ଜି. ଛାତ୍ରମାନେ ରୋଗୀ ଦେଖୁଛନ୍ତି । ଏହା କ'ଣ ଏକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ରାଜ୍ୟର ଲକ୍ଷଣ ?

ଐକ୍ୟଭାବ :

ସମସ୍ତ ଜିନିଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଐକ୍ୟ ଭାବ । ଆମେ ଓଡ଼ିଆ ବୋଲି କହିବାକୁ ଆଜି ଲଜ୍ଜାବୋଧ କ'ଣ ପାଇଁ କରୁଛେ ? ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର କେତେକ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ ଆଜି ଉତ୍କଳ ମାତାକୁ ଖଣ୍ଡ ବିଖଣ୍ଡିତ କରିବାର ପ୍ରୟାସରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ୧୯୩୬ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ୧ ତାରିଖରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ହୋଇଥିଲା କ'ଣ ଆଜି ଭାଗ ଭାଗ ହେବା ପାଇଁ ?

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା :

ଗର୍ବର ସହ କହୁଛି ଯେ ମୁଁ ଓଡ଼ିଆ । ମୋ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କରିଛି ୨୦୧୪ ମସିହା ଫେବୃୟାରୀ

୨୧ ତାରିଖରେ ଯାହାକି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ମାତୃଭାଷା ଦିବସ ମଧ୍ୟ। ହେଲେ ବାହାର ଦେଶକୁ ଗଲେ ଆମେ ଓଡ଼ିଆ ବୋଲି କହିବାକୁ ଲଜ୍ଜା ଅନୁଭବ କରୁ କ'ଣ ପାଇଁ? ଏକଦା ବଙ୍ଗଳା ଜନୈକ ବ୍ୟକ୍ତି କହିଥିଲେ, 'ଉଡ଼ିଆ ଏକଟା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜାତି ନିଏ, ହେଲେ ଫକୀର ମୋହନ ମଧୁସୂଦନ ଆଦି ମହାନ ମନୀଷୀଙ୍କ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ତାଙ୍କ ହୀନ ଭାବନା ସଫଳ ହୋଇ ନଥିଲା।

ଦାରିଦ୍ର୍ୟ :

ବିହାର ପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ଥାନରେ ଓଡ଼ିଶା ଦାରିଦ୍ର୍ୟରେ। ବି.ପି.ଏଲ୍ ଏକମାତ୍ର ମାପକାଠି ନୁହେଁ। ଏହା ଅଯୋଗ୍ୟ ଲୋକମାନେ ହାତେଇ ଉପଯୁକ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅସୁବିଧାରେ ପକାଉଛି। ଉପଯୁକ୍ତ ତଦାରଖ ଆବଶ୍ୟକ।

ସଂସ୍କୃତି :

ମହୋଦଧିର କଳକଳ ନାଦରେ ଆମ ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତି ଯାହା କି ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତି ନାମରେ ପରିଚିତ। ତାହା ଆମେ ଭୁଲିବାରେ ଲାଗିଛେ। ବିଶ୍ୱ ଦରବାରରେ ଯେ ଆମକୁ ପରିଚିତ କରାଇଛି।

ହୀନ ରାଜନୀତି :

ଧର୍ମ, ଜାତି, ବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବିଶେଷରେ ଆମେ ଭାରତୀୟ ଓ ଓଡ଼ିଆ ଜାତି। ହେଲେ ହୀନ ରାଜନୀତି ଦ୍ୱାରା ଟଙ୍କା, ମାସଂର ବଦଳରେ ଆଜି ଭୋଟ କିଣା ଯାଉଛି। ଏହାଦ୍ୱାରା କ'ଣ ସତରେ ଉନ୍ନତି ସାଧନ ହୋଇପାରିବ? ତେଣୁ ମଧୁସୂଦନଙ୍କ ଭାଷାରେ:

ଜାତିର ଉନ୍ନତି ସେ କାହୁଁ କରିବ
ସ୍ୱାର୍ଥେ ଯା'ର ବ୍ୟସ୍ତମନ
ଶାଗୁଣା, ବିଲୁଆ ଚିକିତ୍ସକ ହେଲେ
ଶବ କି ପାଇବ ପ୍ରାଣ।

ଆଜି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବାଲାଂଦେଶୀ ଓଡ଼ିଶାରେ ସ୍ଥାନ ଜମାଇଛନ୍ତି। ହେଲେ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ବଳର ଅଭାବ ରହିଛି। ସରକାରଙ୍କର ଏଥିପ୍ରତି ନିଘା ନାହିଁ। ଏଥିପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍। ମୋ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ପରି ବୀର ପୁତ୍ରର ଜନନୀ। ଯେ କହିଥିଲେ,

ମିଶୁ ମୋର ଦେହ ଏ ଦେଶ ମାଟିରେ
ଦେଶବାସୀ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତୁ ପିଠିରେ
ଦେଶର ସ୍ୱରାଜ ପଥେ ଯେତେ ଗାଡ଼
ପୁରୁ ତହିଁ ପଡ଼ି ମୋର ମାଂସ ହାଡ଼।

ହେଲେ ଆଜିର ରାଜନେତା ଓ ସ୍ୱାର୍ଥବାଦୀ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଭାଷାରେ :

ମିଶୁ ଦେଶ ପାଣ୍ଠି ମୋର ପକେଟରେ
ମୁଁ ଚାଲିବି ଦେଶବାସୀଙ୍କ ପିଠିରେ
ଦେଶର ସ୍ୱରାଜ ପଥେ ଯେତେ ଗାଡ଼
ପୁରୁ ତହିଁ ପଡ଼ି ଦେଶବାସୀଙ୍କର ହାଡ଼।

ମୋର ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତିର ଦେଶରେ ଆଜି ଚାଲିଛି ଗୁଣ୍ଡାରାଜ। ନାରୀ ନୁହେଁ ସୁରକ୍ଷିତ। ବଳତ୍କାରୀ ଦିନ ଦ୍ୱିପହରେ ବୁଲୁଛି। ଯୌତୁକ ପ୍ରଥାରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଝିଅଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଉଛି। କୋଟି ବୀର ପ୍ରସବିନୀ ମା' ଆଜି କାନ୍ଦୁଛି ଓ କହୁଛି କ'ଣ ଏମିତି ମୁଁ କ୍ଷୟ ହୋଇ ଚାଲିଥିବ?

ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ ହେବ ଓଡ଼ିଶା। ପରିଶ୍ରମ କରି ଖାଇବେ ଲୋକ। କେହି ବାର ଦୁଆରେ ଭିକ ମାଗିବେନି। ବୃଦ୍ଧମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଓ କନିଷ୍ଠମାନଙ୍କୁ ସ୍ନେହ ଯଥାଯଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ। ଦୁର୍ନୀତି, ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାର, ବ୍ୟଭିଚାର ବନ୍ଦ ହେବ। କୁଟୀର ଶିଳ୍ପର ବିକାଶ ଘଟିବ।

ଆଜି ଆମେ ନିଜର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣିମ ଇତିହାସଠାରୁ ଅପରିଚିତ। ଶିବାଜୀଙ୍କର ଜୟଗାନ କରୁଥିବା ଓଡ଼ିଆ ନିଜର ରାଜ୍ୟର ମହାନ ରାଜା ଖାରବେଳ, କପିଳେନ୍ଦ୍ର ଦେବଙ୍କ ପରାକ୍ରମ ବିଷୟରେ ଅପିରିଚିତ। ଅଶୋକଙ୍କର ଜୟଜାନ କରୁ କରୁ ଖାରବେଳଙ୍କ ବିଷୟରେ ଭୁଲି ଯାଉଛେ। ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣିମ ଇତିହାସ ସ୍ଥାନ ପାଇବା ଉଚିତ୍। ଶିକ୍ଷାହାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ଦରକାର।

ଉପସଂହାର :

ସ୍ୱପ୍ନ ମୋର ଦିନେ ସତ ହେବ। ଉତ୍କଳ ହେବ ଏକ ଆଦର୍ଶ ରାଜ୍ୟ। ନିଜର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣିମ ଇତିହାସକୁ ନେଇ ଆମେ ଗଢ଼ିବୁ ଆମର ଭବିଷ୍ୟତ। ଓଡ଼ିଆ ବୋଲି ଗର୍ବର କରୁଛୁ ଓ କରିବୁ। ଯଦି ଭାରତ ଏକ ପୁଷ୍କରିଣୀ ହୁଏ ତେବେ ମୋ ଉତ୍କଳ ଏକ କମଳ। ଯଥାର୍ଥରେ କୁହାଯାଇଛି :

ଭାରତ ସରସେ ଉତ୍କଳ କମଳ
ତା' ମଧ୍ୟେ କେଶର ପୁଣ୍ୟ ନୀଳାଚଳ।
ବନ୍ଦେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ। ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ।

❖

ଓଡ଼ିଶା ୨୦୨୩

ଶ୍ରାବଣୀ ସାହୁ
ବି.ଇ.ଡ଼ି ୨୧-୦୦୧

ଯୋଗୀ, ମୁନି, ଋଷି ଓ ସାଧକମାନଙ୍କର ପବିତ୍ର ଭାରତବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ 'ଉତ୍କଳ'ର ସ୍ଥାନ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶର ମାନ୍ୟତା ପାଇବା ପରଠାରୁ ଅଦ୍ୟାବଧି 'ଓଡ଼ିଶା'ର ସାମାଜିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ, ରାଜନୀତିକ, କୃଷି, ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଛି । 'ଓଡ଼ିଶା'ର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟତା ହେଉଛି ତା'ର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ଐତିହ୍ୟ । ୧୯୩୬ ମସିହାପରଠାରୁ ଶିକ୍ଷା, କୃଷି ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରି ଆସିଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହାର ଚିତ୍ର କିଛି ଭିନ୍ନ ଆକାର ଧାରଣ କରି ସାରିଲାଣି । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମାନ ଅଧିକାର ପରିବର୍ତ୍ତେ ଶୋଷଣର ଶିକାର ହେବାକୁ ପଡୁଛି । ଯାହା ବାସ୍ତବିକ୍ ଏକ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଭାବେ ଉଭା ହୋଇଛି ।

'ଉତ୍କଳ କମଳା ବିଳାସ ଦୀର୍ଘିକା, ମରାଳ ମାଳିନୀ ନିଳାମ୍ବୁ ଚିଲିକା' । ଓଡ଼ିଶା ଅତୀତରେ ତା'ର ପୁରାଣ, ସଂସ୍କୃତି, ଐତିହ୍ୟ ଓ ଇତିହାସ ପାଇଁ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ପରିଚିତ ଥିଲା । ସମୟକ୍ରମେ ତା'ର ଇତିହାସ, ଐତିହ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତି 'ଆଧୁନିକତା'ର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଲୋପ ପାଇବାକୁ ବସିଲାଣି ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ସେହି ପୁରାତନର ସଂସ୍କୃତି ଓ ଇତିହାସକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ଓ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ତନ୍ମଧ୍ୟରେ 'ପୁରୀ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର'ର ନବୀକରଣ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟୀକରଣ ଏକ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ଅଟେ ।

'ରାଜନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ'କୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କଲେ ଏକ ନିରାଟ ସତ୍ୟ ସାମ୍ନାକୁ ଆସେ ତାହା ହେଉଛି 'ଦୁର୍ନୀତି'ର କାୟା ବିସ୍ତାର । କେବଳ ଭୋଟ ହାସଲ ପାଇଁ ରାଜନୈତିକ ଦଳଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ଜନମଙ୍ଗଳକର ଯୋଜନା ଯେପରି 'କାଳିଆ', 'ପିଠା', 'ବିଜୁ ପକ୍କାଘର ଯୋଜନା' ପରି ଅନେକ ଯୋଜନାମାନ ନିର୍ମାଣ କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଭ୍ରାନ୍ତଧାରଣା ମଧ୍ୟରେ ରଖୁଛନ୍ତି ଓ ଏହି ଯୋଜନାଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ଉନ୍ନତି ପରିବର୍ତ୍ତେ ଅବନ୍ନତି ଘଟୁଛି ।

ଅର୍ଥନୈତିକ ସ୍ଥିତିରେ ଓଡ଼ିଶାର ଅବସ୍ଥା ପୂର୍ବାପେକ୍ଷା ଉନ୍ନତ ଅଛି ମାତ୍ର ୨୦୨୩ରେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ସାଧାରଣ ଜନତା ଖାଦ୍ୟାଭାବର ଶିକାର ହେଉଛନ୍ତି ଯାହା ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଗତିରେ ବାଧକ ସାଜୁଛି । ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମସ୍ତ ଶିଶୁଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆଣିବା ପାଇଁ 'ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ' 'ମାଗଣା ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ'ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଛି ଫଳରେ ପ୍ରାଥମିକ ଓ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ନାରୀ ଓ ପୁରୁଷଙ୍କ ସାକ୍ଷରତା ହାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି, ଯାହା ଦେଶର ପ୍ରଗତି ପାଇଁ ସହାୟ ହୋଇପାରୁଛି ।

ଓଡ଼ିଶା 'ନାରୀଶିକ୍ଷା' ଦିଗରେ ବ୍ୟାପକ ସଫଳତାର ମୁକସାକ୍ଷୀ ହୋଇପାରିଛି । ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଚଳିତ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ, କୁସଂସ୍କାର ଓ ନିମ୍ନ ମାନସିକତା ଯୋଗୁଁ ନାରୀମାନେ ଘରର ଚାରିକାନ୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହି ଯାଉଥିଲେ ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନର ଓଡ଼ିଶାରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଉତ୍ତମ ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଦାନ କରିପାରୁଛି ଯାହାର ଉଦାହରଣ ଆମେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ 'କୋଭିଡ୍ ୧୯ ପରିଚାଳନାରୁ ଜାଣିପାରିବା ।

ତେବେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନରୁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଗମନାଗମନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉନ୍ନତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ 'ଦୁର୍ନୀତି'ର ମାତ୍ରା ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସ୍ଥିତିରେ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି ଯାହା ଆଦର୍ଶ ଭାରତ ବର୍ଷ ଗଠନରେ ବାଧକ ସାଜୁଛି । ତେଣୁ 'ଦକ୍ଷ' ଉପଯୁକ୍ତ ଓ ଯୋଗ୍ୟ' ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଶାର ଉନ୍ନତିକର କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ କରିଲେ ଓଡ଼ିଶାର ଭାଗ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିପାରିବ । 'ଆଧୁନିକତା'ର ମାର୍ଗରେ ପରିଚାଳିତ ହୋଇ ଯଦି ନିଜର ସଂସ୍କୃତି, କଳା, ପରମ୍ପରା ଓ ଐତିହ୍ୟକୁ ଆଗକୁ ନେବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଚେଷ୍ଟିତ ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ଏହାର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ଉନ୍ନତି ହୋଇପାରିବ । ଆଜି ଓଡ଼ିଶାର

ଅନେକ ଯୁବକ ଓ ଯୁବତୀ 'ବେକାର ସମସ୍ୟା'ର ଶିକାର ହୋଇ ମାନସିକ ଦୁଶ୍ଚିନ୍ତାର କବଳରେ କବଳିତ ହେଉଛନ୍ତି ଫଳରେ ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ବାଧା ଉପୁଜୁଛି । ସର୍ବୋପରି ସାଧାରଣ ନାଗରିକ ତଥା ସରକାର ଜନତାଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ନିମିତ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ଜନମଙ୍ଗଳକର ଯୋଜନାମାନ ପ୍ରଣୟନ କରି ତା'ର ସଠିକ୍ ବିନିଯୋଗ କରିଲେ ଓଡ଼ିଶାରୁ ଦୁର୍ନୀତି, ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଓ ବେକାରୀ ସମସ୍ୟାର ଲୋପ ଘଟିପାରିବ ଓ 'ଓଡ଼ିଶା' ଏକ ଆଦର୍ଶ ପ୍ରଦେଶ ଭାବେ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହୋଇପାରିବ ।

ବାଘସିଂହ ବଂଶ

ସୁରଜ ବେହେରା
+୩ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ବିଜ୍ଞାନ ୨୧-୧୧୩

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆଇନ ଆକବରୀ ଲେଖକ ଅବୁଲ ଫାଜଲ ବୋଲନ୍ତି 'ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରକୃତ ଭୂମ୍ୟଧିକରୀ ଖଣ୍ଡାୟତମାନେ ଥିଲେ । ପ୍ରକୃତରେ ଗଜପତି ଦରବାରରେ ଖଣ୍ଡାମୁଠିଠାରୁ ଲେଖନ ମୁନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ହସ୍ତଗତ ଥିଲା । ବେତନ ନିମନ୍ତେ ଗନ୍ତାଘରୁ ନଗଦ ଟଙ୍କା ପାଇ ନଥିଲେ, ଓଡ଼ିଶାର ଅଧିକାଂଶ ଭୂମିଖଣ୍ଡ ଜାୟଗିରି ସ୍ୱରୂପେ ପୁରୁଷାନୁକ୍ରମେ ବାଣ୍ଟି ଖାଇଥିଲେ । ଖଣ୍ଡାୟତମାନଙ୍କ ବାହୁବଳରେ ଓଡ଼ିଶା ବହୁକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଧୀନତା ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ । ପଠାଣମାନେ ତିନି ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ କାଳ ବଙ୍ଗଳା ଦେଶରୁ ଡୁଙ୍ଗି ଡୁଙ୍ଗି ମଧ୍ୟ ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା ପର ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ପାଇକମାନେ ସର୍ବଦା ରାଜଦରବାରରେ ଉପସ୍ଥିତ ନ ଥାନ୍ତି । ଦଳପତିମାନେ ଆପଣା ଆପଣା ଅଧିନସ୍ଥ ପାଇକମାନଙ୍କୁ ଘେନି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଚକ୍ରରେ ବାସ କରୁଥିଲେ । ଦଳପତିମାନଙ୍କ ବୈଠକ ସ୍ଥାନର ନାମ ଚୌପାଢ଼ୀ । ସେ ସ୍ଥାନରେ ମାଳବିନ୍ଧାଣ, ଫାରିଖେଳ, କାଣ୍ଡବିନ୍ଧା ଏବଂ ଗୁଳିମାରିବା ଏହି ଚାରିପ୍ରକାର ବିଦ୍ୟାଲୋଚନା ହେଉଥିବା ଯୋଗୁ ଚୌପାଢ଼ୀ ନାମରେ କଥିତ ହେଉଥିଲା । ଗଜପତି ବଂଶର ପତନ ଉତ୍ତାରେ ଟୋଡ଼ରମଲ ବଡ଼ ବଡ଼ ଚୌପାଢ଼ୀଗୁଡ଼ିକୁ କିଲ୍ଲା ନାମରେ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାମମାତ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ର ଚୌପାଢ଼ୀ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବାର ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ପ୍ରାଚୀନ ଦଳପତିମାନଙ୍କର ଅଯୋଗ୍ୟ ବଂଶଧରର ମଧ୍ୟ ଅଭାବ ନାହିଁ ।

ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ବାଘସିଂହ ବଂଶ ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଦଳପତିମାନଙ୍କର ଜଣେ ବଂଶଧର ଅଟନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କର ସଞ୍ଜ୍ଞା ମଲ୍ଲ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ରର ଉପାଧି ବାଘସିଂହ । ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର ଜାୟଗିରିର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ । ଅନ୍ୟ ପୁତ୍ରମାନେ ଭାତିଆ ପାଆନ୍ତି । 'ପଦା ଭୂଇଁରେ ଗବଦରୁ ।' ବାଘସିଂହ ବଂଶର କ୍ଷୁଦ୍ର ଜାୟଗିରିଦାର ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମଫସଲରେ ନାମ ଡାକ ଥିଲା । ରତନପୁର ମୌଜରେ ଚୌପାଢ଼ୀ, ସେଟା ନିଷ୍କର ଖଣ୍ଡାଏତି ମାହାଲ, ତାକୁ ଛାଡ଼ି ତାଲୁକେ ଫତେପୁର ସରକ୍ଷଣ୍ଟ ଏବଂ କେତେକ ଖଣ୍ଡ ବାଜେ ରିପୋର୍ଟ ଥିଲା । ନଟବର ଘନଶ୍ୟାମ ବାଘସିଂହ ଜମିଦାରୀ ସବୁ ଉଡ଼ାଇ ଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଲୋକଟା ବଡ଼ ସାହାଖର୍ଚ୍ଚୀ ଥିଲେ । ଖର୍ଚ୍ଚବେଳେ ଆଗପଛ ବିଚାର ନଥାଏ । ଆଜି ପାଞ୍ଚ ବୋଇଲେ ନାହିଁ, ସାତ ବୋଇଲେ ନାହିଁ, ହାତରେ ପଡ଼ିଲା ଦେ ଖରଚ । ମୁହଁ ହରାଇ ଜିନିଷଟାଏ ମାଗିଦେଲେ ନା ପଦ ଶୁଣିବ ନାହିଁ । ଭାଁଟ ଭିକାରି ପାଇଁ ଦ୍ୱାର ମେଲା । ଭାତହାଣ୍ଡି ବସାଇ ଟୋକାଇ ଘେନି ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଛିଡ଼ା ହେବାକୁ ଲୋକମାନଙ୍କର ଭରସା ଖଟୁଥିଲା । ଖାଇବା ଖୁଆଇବାକୁ ଷଣ୍ଢଟାଏ । ଲୋକମାନେ କୁହନ୍ତି, ବାଘସିଂହ ଆଗରେ ଯାହାକୁ ଥରେ ସରୁ ଚକୁଳି, ନଡ଼ିଆପୁର ମଣ୍ଡା, ପାଲୁଅ କ୍ଷୀରି ଖାଇଛନ୍ତି, ବଞ୍ଚିଥିବା ଯାଏ ତାହା ମନରୁ ଯିବ ନାହିଁ । ନଟବର ଘନଶ୍ୟାମଙ୍କ ଦେହକରେ ରଣ ଥିଲା, ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଜମିଦାରୀ ସବୁ ଯାଇଅଛି, ଥିବା ମଧ୍ୟରେ ଖଣ୍ଡାଏତୀ ମାହାଲ । ନଟବର ଘନଶ୍ୟାମ ବାଘ ସିଂହଙ୍କର ଚାରି

ପୁଅ । ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭୀମସେନ୍, ଅନ୍ୟ ତିନି ପୁଅ ପ୍ରହ୍ଲାଦ ମଲ୍ଲ, କୁଟୁରି ମଲ୍ଲ, ବଳରାମ ମଲ୍ଲ । ପୁଅମାନେ ବାପା ପରି ଉଡ଼ାବାଜ୍ ନୁହନ୍ତି, ଚାରିଆଡ଼କୁ ନଜର ରଖି ଚାଲନ୍ତି । ପୂର୍ବ ସମ୍ପତ୍ତି ନାହିଁ, ଏକରକମେ ଦୁଃଖେରାମ, ସୁଖେ ରାମ ଚାଲିଯାଏ । ପାଟ ଚିରିଲେ ପାଟ କନା, ପୁରୁଣା ଘର ବୋଲି ଲୋକେ ମାନନ୍ତି, ଭୟ ଭକ୍ତି କରନ୍ତି । ରତନପୁର ମୌଜରେ ବାଘସିଂହ ଘର ଛାଡ଼ି ଗଉଡ଼, ଭଣ୍ଡାରି, ରାଢ଼ୀ ଗୁଡ଼ିଆ, ପୁଅ ଭାୟା ଅଠର ଘର । ଏମାନେ ବାଘସିଂହ ପୂର୍ବବଂଶ ଦିଆକ ଜାୟଗିରି ପୁରୁଷାନୁକ୍ରମେ ଭୋଗକରି ଆସୁଛନ୍ତି । ଦରକାର ବେଳେ ବାଘସିଂହ ଘରେ ବେଠି କରନ୍ତି । ପୁରୋହିତ ଘର ମଧ୍ୟ ଏହି ଗ୍ରାମରେ । ଏହାକୁ ଛାଡ଼ି ଡମ ଆଠ ଘର, ପର୍ବପର୍ବାଣିରେ ବାଜା ବଜାଇବା ସକାଶେ ଏମାନଙ୍କର ଜାୟଗିରି ଅଛି । ବାଘସିଂହ ଘରେ ପ୍ରହରା ଦେବା ଏମାନଙ୍କର ଆଉ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ । ଆଜକୁ ତିନି ବର୍ଷ ନାନା କାରଣରୁ ମଙ୍ଗରାଜଙ୍କ ସହିତ ବାଘସିଂହ ବଂଶର ଭାରି କଳି ଲାଗିଅଛି । ମଙ୍ଗରାଜେ ଖୁବ୍ ବୁଦ୍ଧିମାନ, କଳି ମାମଲାରେ ଖୁବ୍ ଜହାଁବାଜ, କିନ୍ତୁ ଠେଙ୍ଗାନାମ ଶୁଣିଲେ ଘରୁ ବାହାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଏଣେ ବାଘସିଂହ ବଂଶ ବୋଲନ୍ତି 'ଠେଙ୍ଗା ସର୍ବାର୍ଥସାଧିକା' । ବିଶେଷରେ ଡମମାନଙ୍କ ଭୟରେ ମଙ୍ଗରାଜଙ୍କ ଲୋକେ ରତନପୁର ପାଖ ପଡ଼ିପାରନ୍ତି ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଡମମାନେ ବାରି ମଧ୍ୟରେ ଚୋରାମାଲ ପୋତି ରଖିଥିବା ଅପରାଧରେ ଜେଲ ଯାଇଛନ୍ତି । ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି, ଡମମାନେ କୌଣସି ପୁରୁଷରେ ଚୋରି ବିଦ୍ୟା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, ମଙ୍ଗରାଜଙ୍କର ଏଥିରେ ଦୁଇଥଳୀ ଟଙ୍କା ଖରଚ । ମଙ୍ଗରାଜଙ୍କ ଉଦୁଆଁ ଗୋରୁ ରତନପୁର ମୌଜାରେ ଫନ୍ଦା ଉଜୁଡ଼ା କରିବାକରୁ ସେଦିନ ବଳରାମ ମଲ୍ଲେ ଗୋବିନ୍ଦପୁର ମୌଜା ଦୋକନ ପିଣ୍ଡାରେ ବସି ମଙ୍ଗରାଜଙ୍କୁ ଦୁଇପଦ ଶୋଧିଦେଲେ । ମଙ୍ଗରାଜେ ପାଟି ଫିଟାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ରତନପୁରଠାରୁ ଗୋବିନ୍ଦପୁର ଦୁଇକୋଶ ଛଡ଼ା; ମାତ୍ର ଦୁଇ ମୌଜାର ବିଲ ଲଗାଲଗି । ମଙ୍ଗରାଜଙ୍କ ଗୋରୁ ରତନପୁର ମୌଜା ଉଜାଡ଼ କରୁଥିବାର ସର୍ବଦା ଶୁଣାଯାଏ ।

ଫକୀରମୋହନ ସେନାପତି

ଛ'ମାଣ ଆଠଗୁଣ୍ଠ (ପଞ୍ଚଦଶ ପରିଚ୍ଛଦ)

ମହାମାରୀର କାରୁଣ୍ୟ ସ୍ଥିତିରେ କରୁଣାମୟଙ୍କ କରୁଣା

ଅମ୍ରିତେଶ ପ୍ରଧାନ
+୩ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ ବିଜ୍ଞାନ (କମ୍ପ୍ୟୁଟର ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ମାନ)

ମହାପ୍ରଭୁ...

ଆଉ କିଛି ଦିନର ଅପେକ୍ଷା, ଆପଣା ନିଜ ସପରିବାର ଓହ୍ଲାଇ ଆସିବେ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡକୁ । ସତେ ଯେମିତି ଆପଣଙ୍କ ଆଗମନରେ ଉତ୍ସବମୁଖର ହୋଇଉଠିବ ଏ ଧରାପୃଷ୍ଠ । ଏ ନିଷ୍ଠକ ଓଡ଼ିଆ ଜାତିକୁ ଶିଖାଇବେ ପରିବାରବାଦ । ନିଜ ମାତା ଓ ସହଧର୍ମିଣୀ ମଧ୍ୟରେ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ, ଭାଇ ଭାଇ ସମ୍ପର୍କ ତଥା ସାନ ଭଉଣୀକୁ ଖୁସିରେ ରଖିବାର ଦେବେ ଜ୍ଞାନ ଏ ଅକିଞ୍ଚନ ଓଡ଼ିଆ ଜାତିକୁ । ତତ୍ ସହ ଶିଖାଇବେ ଯେତେ କର୍ମ ଜଞ୍ଜାଳର ଶୃଙ୍ଖଳାରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ନିଜ ମା, ମାଟି, ଜନ୍ମଭୂମିକୁ କେବେ ବି ଭୁଲିବା ନାହିଁ କେବଳ ସେତିକି ନୁହଁ, ଜାତି, ଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଲପାଇବା ବାର୍ତ୍ତା ମଧ୍ୟ ପ୍ରେରଣା କରିବେ । ପ୍ରେମର ମହତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ବୁଝାଇବେ ।

କିନ୍ତୁ ଏ କ'ଣ, ରଥଯାତ୍ରା ବନ୍ଦ !! ଦିନ ଛ'ଟା ପରେ ବିଶ୍ୱ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଘୋଷଯାତ୍ରା ହେଲେ ଆଜି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆସିଛି 'ଏ ବର୍ଷ କରୋନା ମହାମାରୀ ପାଇଁ ହୋଇ ପାରିବନି ପୁରୀ ବିଶ୍ୱପ୍ରସିଦ୍ଧ ରଥଯାତ୍ରା ।' ଏ ବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣି ସତରେ ନିରବି ଯାଇଛି ନୀଳାଚଳ । ସମସ୍ତ ସ୍ତବ୍ଧ.... ଇଏ କି ପ୍ରକାର ବାର୍ତ୍ତା ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର !! ସତେ ଯେମିତି ଅମାବାସ୍ୟାର ଅନ୍ଧାରର ଛାତି ଉପରେ ସଗର୍ବରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ସଦା ଜାଗ୍ରତ ପ୍ରହରୀ ବଡ଼ ଦେଉଳ ଆଜି ନିଶବ୍ଦ । ସର୍ବଦା ଫର ଫର ହୋଇ ପତିତଜନଙ୍କୁ ହାତଠାରି ଡାକୁଥିବା ପତିତପାବନ ବାନା ଆଜି ନିରବ । ଯେଉଁ ରଥ ଭାବିଥିଲା ଆଉ କିଛିଦିନ ପରେ ଜଗତ ଠାକୁର ତା' ହୃଦୟ ବକ୍ଷରେ ବିରାଜମାନ କରିବେ ସେ ଆଜି ମନ ମାରି ବସିଛି, ସତେ ଯେମିତି :

ନନ୍ଦିଘୋଷ ଆଜି ପଚାରେ ନେତକୁ
ପ୍ରଭୁ କ'ଣ ଆସିବେନି ?
ଗୁଣ୍ଡିଚା ମାଆକୁ ଦେଇଥିବା କଥା
ମଣି ମା' କି ରଖିବେନି ?

କରୋନା କଟକଣା ମଧ୍ୟରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ ସମସ୍ତଙ୍କ ଚକ୍ଷୁ ଲୋତକପୂର୍ଣ୍ଣ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ ଗୋଟିଏ କଥା ଆମର ପଛେ କୁଳ ବୁଡୁ, କିନ୍ତୁ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ନନ୍ଦିଘୋଷ ଗଡୁ ।

ଏକଥା ଯେମିତି ବା ଗ୍ରହଣ କରି ନଥାନ୍ତେ ଜଗତ ଠାକୁର, ସେ ପରା ଭକ୍ତ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ସେଥିପାଇଁ ବୋଧେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନୀତି, ନିୟମ, ଆଇନ, କାନୁନଠାରୁ ବହୁତ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଚାଲିଥିଲା କାଳିଆର ଲୀଳା । ରଥଯାତ୍ରା ସପକ୍ଷରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିଲା ସହ ସହ ରିଭ୍ୟୁ ପିଟିସନ୍ । ଜୁନ୍ ୨୩ରେ ରଥଯାତ୍ରା । ସହ ସହ ରିଭ୍ୟୁ ପିଟିସନ ଦାଖଲ ପରେ ଜୁନ ୨୨ ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧରେ ଭିଡ଼ିଓ କଫରେନ୍ସ ମାଧ୍ୟମରେ ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତି ଏସ୍.ଏ. ବୋବଡ଼େଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ କିଛି ସର୍ତ୍ତ ସହ କେବଳ ମୂଳପୀଠ ପୁରୀରେ ରଥଯାତ୍ରା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ।

ଏହା ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ନୁହେଁ ତ ଆଉ କ'ଣ । ସେ ନ ଚାହିଁଲେ କ'ଣ ରଥଯାତ୍ରା ହୋଇ ପାରିଥା'ନ୍ତା, କେମିତି ବା ନ ଚାହିଁବେ 'ରାଣୀ ଗୁଣ୍ଡିଚାଙ୍କୁ ସେକଥା ଦେଇଥିଲେ ପା' ବର୍ଷକୁ ଥରେ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମବେଦୀକୁ ଆସିବେ ବୋଲି 'ସେ ନିଜେ କେମିତି ନିଜ କଥା ବା ଭାଙ୍ଗି ପାରିଥା'ନ୍ତେ, କେମିତି ବା ନ ଚାହିଁବେ 'ରାଣୀ ଗୁଣ୍ଡିଚାଙ୍କୁ ସେ କଥା ଦେଇଥିଲେ ପା' ବର୍ଷକୁ ଥରେ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମବେଦୀକୁ ଆସିବେ ବୋଲି' ସେ ନିଜେ କେମିତି ନିଜ କଥା ବା ଭାଙ୍ଗି ପାରିଥାନ୍ତେ । ଏ ଖୁସି ଥିଲା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ପାଇଁ ଅକଳ୍ପନୀୟ । ତାଙ୍କରି ଇଚ୍ଛାରେ ପତ୍ରଟିଏ ମଧ୍ୟ ହଲିପାରେ ନାହିଁ, ସେ ଭାବଗ୍ରାହୀ ଭକ୍ତର ଦୁଃଖକୁ କିପରି ବା ସହିଥାନ୍ତେ, ସେ ଚାହିଁଲେ ସବୁ ହେଲା । ଆଜି ରଥଯାତ୍ରା ! ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ପହିଲି କିରଣରେ ଉଦ୍ଭାସିତ ବଡ଼ ଦେଉଳ । ସତେ ଯେମିତି ପବନର

ପ୍ରବହମାନ ସ୍ରୋତରେ ଫର ଫର ହୋଇ ଉଡୁଛି ପତିତପାବନ । କାଲି ଯାହା ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା ଆଜି ତାହା ସମ୍ଭବ । ସମୟର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ରଥ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା କାହାଳୀରେ କମ୍ପି ଉଠିଲା ବଡ଼ ଦେଉଳ । ଚକ୍ର ରଜ ସୁଦର୍ଶନଙ୍କ ପହଣ୍ଡି ପରେ ଘଣ୍ଟ ନାଦରେ ତାଳେ ତାଳେ ଟାହିଆ ହଲାଇ ବାଇଶି ପାବଛ ଦେଇ ତାଳଧ୍ୱଜକୁ ବିଜେ କରିଥିଲେ ବଡ଼ଠାକୁର ବଳଭଦ୍ର । ଏହାପରେ ଦେବୀ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ଧଡ଼ି ପହଣ୍ଡୀ ସହିତ ଟାହିଆର ଅପୂର୍ବ ଦୋଳନରେ ସୁନ୍ଦର ପଦ ସୁନ୍ଦର ଗତିରେ ନନ୍ଦିଘୋଷକୁ ବିଜେ କରିଥିଲେ ଜଗତ ଠାକୁର ।

ରଥଯାତ୍ରା ପାଇଁ ଜଗା ସଜ ହୋଇଥିଲା, ସକାଳୁ ଖେଚୁଡ଼ି ଖାଇ ହଲି ଦୋହଲି ଛେଚା କଚ୍ଛାରେ ରଥରେ ପହଞ୍ଚିଲା, ଫୁଲ ତୁଳସୀରେ ବେଶ ମଧ୍ୟ ହେଲା ହେଲେ ସାଆନ୍ତଙ୍କ ମୁଖରେ ସେ ସରାଗ ନଥିଲା କାରଣ ତା ସଜପଟା ଦେଖିବାକୁ ତା ପ୍ରିୟ ଭକ୍ତ ତା' ପାଖରେ ନଥିଲା । ବଡ଼ଠାକୁର ଆସିଛି ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ ହେଲେ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ ଖାଲି । ଆଜି ତା' ଆଗରେ ସେ ଭାବପ୍ରବଣତାର ଭିଜା ଭିଜା ଆଖି ନାହିଁ । ଆଜି ସେ ଘୁଙ୍ଗୁର ବନ୍ଧା ପାଦ ନାହିଁ ଯିଏ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ନାଚି ନାଚି ଥକି ଯାଏ ! ସେଥିପାଇଁ ବୋଧେ ନିଜକୁ ନିଜେ ଆଜି ପଚାରୁଥିଲା 'ଆଜି ମୁଁ କାହା ପାଇଁ ସଜ ହେବି ? ଆଜି ଯଦି କରୋନା ନଥାନ୍ତା କୋଳାହଳରେ ଭରି ଉଠନ୍ତା ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ । କାଳିଆ ଯୁଆଡ଼େ ଦେଖନ୍ତା ଖାଲି ଭକ୍ତ ହିଁ ଭକ୍ତ ଥା'ନ୍ତେ ସତେ ଯେମିତି ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ପିଟନ୍ତା ଭକ୍ତିର ଜୁଆର.. ।

କଟକଣା ଭିତରେ ଘରେ ରହି ଭାବବିହ୍ୱଳ ଭକ୍ତ । ସତରେ କ'ଣ ଜଗା ଜାଣିନି ଆଜି କ'ଣ ହୋଇଛି ? କାହିଁକି ଭାବର ସହର ଆଜି ଫାଙ୍କା ପଡ଼ିଛ ? ତାକୁ ତ ସବୁ ଜଣା, ତଥାପି ସେ ଖୋଜୁଛି, ମନେ ମନେ ଝୁରୁଛି, କାରଣ ସେ ଭକ୍ତବତ୍ସଳ ଭଗବାନ । ଗଜପତି ମହାରାଜା ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବଙ୍କ ଛେରାପହଁରା ନୀତି ପରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲା ସେ ପ୍ରତିକ୍ଷୀତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । କୋଭିଡ଼୍ କଟକଣା ପାଇଁ ରଥ ଥିଲା ଫାଙ୍କା ପଥ ଥିଲା ଭକ୍ତ ଶୂନ୍ୟ । କର୍ମଭୂମିରୁ ଜନ୍ମଭୂମିକୁ ବହିଯିବା ପାଇଁ ତରୀ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ନଥିଲା ଜନସମୁଦ୍ର । ରଥଯାତ୍ରାରେ ଆଖି କେବେ ଦେଖି ନଥିବାର ଦୃଶ୍ୟ, କାନ କେବେ ନ ଶୁଣିଥିବାର କଥା, ହେଲେ ଭାବ ଥିଲା । ଭାବର ଠାକୁରଙ୍କ ପାଇଁ ଆଉ କ'ଣ ଲୋଡ଼ା ଯେ... । ଚାରମାଳ ଫିଟା ଯାଇ ପ୍ରଥମେ ବଡ଼ ମଣିମାଙ୍କ ତାଳଧ୍ୱଜ ରଥକୁ ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ମନ୍ଦିର ଅଭିମୁଖେ ଟାଣି ନେଇଥିଲେ ସେବାୟତ । ତତ୍‌ପରେ ଦେବୀ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ଦର୍ପଦଳନ ରଥ ପରେ ଗଡ଼ିଥିଲା ବିଶ୍ୱାସର ନନ୍ଦିଘୋଷ ଭରସାର ନନ୍ଦିଘୋଷ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ନନ୍ଦିଘୋଷ । ଅପୂର୍ବ ସେ ଦୃଶ୍ୟ ।

ମଣିଷ ଠାକୁରଙ୍କୁ ବି ଜଣାଥିଲା ମହାମାରୀର ମହାପ୍ରକୋପ ସେଥିପାଇଁ ବୋଧେ ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲା ତା' ବଡ଼ଦେଉଳ ଓ ତା' ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ କାଳେ ତା' ଭକ୍ତକୁ ଭୂତାଣୁ ମାଡ଼ିବସିବ, କାଳେ ତା' ଭକ୍ତ ତା' ସିଂହଦୁଆରୁ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇ ଫେରିଯିବ... । ଏ କଥା କିପରି ସହିଥାନ୍ତେ ଭକ୍ତ ପ୍ରାଣଧନ କାଳିଆ, ସେଥିପାଇଁ ବୋଧେ ବିନା ଭକ୍ତରେ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ଏକା ଏକା ଗଡ଼ିଥିଲା । ତିନିରଥ ଗଡ଼ିବା ସହ ଜାତିର ଦେବତାଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା ଥିଲା, ସେ ମହାମାରୀ ହେଉ କି ମହାଦୁଃଖ, ଜୀବନ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାର ଅଛି, ମୁଁ ଆସିଗଲି ଆଉ ଚିନ୍ତା ନାହିଁ ।

ଆଶା ଆଶଙ୍କା ଭିତରେ ନବ ଦିନାତ୍ମକ ଯାତ୍ରାର ଅଦ୍ୟପର୍ବ ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରା ସରିବା ପରେ ବେଶ୍ ଖୁସି ଭକ୍ତ ପ୍ରାଣ । ଖାଲି ପୁରୀରୁ କାହିଁକି ସାତଦରିଆ ପାରିରୁ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଟାଣି ଆଣେ କାଳିଆର ଡୋରି... ଏ ସନ ଭାଗ୍ୟରେ ନାହିଁ ଭାବି ଖାଲି ଗୋଟିଏ ଗୁହାରି ଶ୍ରୀଚରଣରେ, ଏଥର ନ ହେଲା ନାହିଁ ଆର ଥରକ ବିନ୍ଦୁଟିଏ ହୋଇ ମିଶିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡର ଜନ ସମୁଦ୍ରରେ ... ଆଉ ଆଖି ଦେଖିବାକୁ ପାଉ ସେଇ ଚକାନୟନ ।

ଅଭିମାନର ଚିଠି

ଆକାଂକ୍ଷା ଅଭିଲିପ୍ସା ମହାନ୍ତି
ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ, ଉଦ୍ଭିଦ ବିଜ୍ଞାନ ୦୦୫

ସଖା,

ତୁମ ବିଷୟରେ ଅଜ୍ଞ ଓ ଅନ୍ଧ ହୋଇ ତୁମରି ପ୍ରଦେଶରେ ଭୂଇଁ ଛୁଇଁଲି । ହେଲେ ପ୍ରଥମ ଧନ୍ୟବାଦ ! ଯାହା କୋଳରେ ମତେ ସମର୍ପିଲ ସେ ତୁମ ତତ୍ତ୍ୱରେ ନିଜକୁ ବୁଡ଼େଇ ତୁମ ଆଗେ ନିଜକୁ ସମର୍ପିତ ଦେଇଥିଲା । ଶୁଣିଲି ! ତା' ପାଖରୁ ତୁମରି ଗାଥା । ଆଉ ତା' ପରେ ଦୂରଦର୍ଶନରେ ଦେଉଥିବା ତୁମ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଧାରାବାହିକ, ବୋଧ ହୁଏ ତୁମ ଆଉ ମୋ ସମ୍ପର୍କର ନିବିଡ଼ତାର ଆଧାର । ସମୟର ସୂତାରେ ଦିନ ପରେ ଦିନ ଗୁନ୍ଥା ହେଲା । ଜୀବନର ଉପନ୍ୟାସରେ ଅଧ୍ୟାୟ ପରେ ଅଧ୍ୟାୟ ଗଢ଼ି ଚାଲିଲା । ଆଉ ଧୀରେ ଧୀରେ ତୁମକୁ ମୁଁ ସବୁଥିରେ ଯୋଡ଼ିଲି ଆଉ ସବୁଠି ପାଇଲି । ପ୍ରତୀତ ହୁଏ, କେଜାଣି କେଉଁ ଜନ୍ମର ସମ୍ପର୍କ ତୁମ ସହ । ଆଉ ସେ ପ୍ରତୀତ ଆହୁରି ସୁଦୃଢ଼ ହେଲା ଯେବେ ମୁଁ 'ଯାଜ୍ଞସେନୀ' ପଢ଼ିବାରେ ସୁଯୋଗ ପାଇଲି ।

ହଁ, ଖାଲି ପଢ଼ି ନଥିଲି ।

ଅନୁଭବ କରିଥିଲି ତୁମକୁ ଭଲ ପାଇବାର କଷ୍ଟ !

ଧାର ଧାର ଶେଷ ଶ୍ରାବଣ ଭଳି ଲୁହ ଧାରରେ ବତୁରି ଯାଇଥିଲା ସେ ଉପନ୍ୟାସ ଖଣ୍ଡିକ । ଆଉ ଅଥୟ ମନ, ବୁଡ଼ି ଯାଉଥିଲା ଦୁଃଖର ସାଗରରେ କୋହର ଅସହ୍ୟ ଭାର ନେଇ ।

ବାରମ୍ବାର ସନ୍ଦେହର ପ୍ରଶ୍ନ ଘେରରେ ମୁଁ ନିଜକୁ ବନ୍ଦୀ କରି ପକାଉଥିଲି । ସେ ତ ରାଧାଙ୍କୁ ବିରହ ବିଷରେ ବୁଡ଼େଇ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ । ସେ ତ ଦଶ ମାସ ଗର୍ଭରେ ଧରିଥିବା ଦେବକୀଙ୍କୁ ପୁତ୍ର ବିରହରେ ଦହଗଞ୍ଜ କରି ମାରିଥିଲେ ।

ସେ ତ ବୃଦ୍ଧ କାଳରେ ଯଶୋଦାଙ୍କ ଆଖିରୁ ଅପେକ୍ଷାର ଲୁହ ହୋଇ ବୋହୁଥିଲେ । ଆଉ ସେ ଯାଜ୍ଞସେନୀଙ୍କର ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଥିବା ଅଖଣ୍ଡ ପ୍ରେମକୁ ଫାଳ ଫାଳ କରି ବାଣ୍ଟି ଦେଲେ ।

ଆଉ ମୁଁ ତ ବରଫ ପର୍ବତରେ ତୁଷାର କଣିକାଏ ।

ହଁ ମୁଁ ମାନୁଛି !

ଯେତେବେଳେ କେହି ଯାଜ୍ଞସେନୀ ପାଖରେ ନଥିଲେ ସେତେବେଳେ ତୁମେ ଚାରି ବାହୁରେ ତାଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇଥିଲ । ହେଲେ ସତ କହିଲ ସେ ଭରା ସଭାରେ ଲଜ୍ୟା ଅପମାନର ଗ୍ଲାନିରେ ବୁଡ଼ିବାର କାରଣ, କ'ଣ ତୁମେ ନୁହଁ ।

ଯାଜ୍ଞସେନୀଙ୍କ ଭିତରେ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲି ମୁଁ ନିଜକୁ । କ୍ଷଣ କ୍ଷଣ ଭାଙ୍ଗି ଯାଉଥିଲି ମୁଁ, ଆଉ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ କରୁଥିଲି ନିଜକୁ !

ହଁ, ଅଭିମାନରେ ଭରିଯାଏ ମନ । ଆଖିରେ ଲୁହ ଧାର ନେଇ କଟୁବାକ୍ୟ କୁହେ ତୁମକୁ । ରାଗ ଲାଗେ ସେ ରାଧାଙ୍କ ଉପରେ, କାହିଁ ଭୁଲୁ ନଥିଲେ ତୁମକୁ... । କାହିଁ ବିରହର ବହ୍ନିରେ ଜାଳି ଚାଲିଥିଲେ ନିଜକୁ ! କାହିଁ ଅପେକ୍ଷାର ଅପରାହ୍ନରରେ ଆଙ୍କୁଥିଲେ ସ୍ମୃତିକୁ । ହେଲେ, ମୁଁ ବି ତ ହାରିଯାଏ ମୋ ନିଜ ଅଭିମାନକୁ । ଜାଣିନି କେମିତି ଭାଙ୍ଗି ଦିଏ ତୁମ ସହ କଥା ନ ହେବା ପାଇଁ ନେଇଥିବା ସେ ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଜ୍ଞାକୁ ।

ହଁ, ବୋଧହୁଏ ହାରି ସାରିଥିଲି ନିଜକୁ ମୁଁ, ଆଉ ବୁଡ଼ି ଯାଇଥିଲି ତୁମ ପ୍ରେମରେ । ସବୁ ପରେ ବି ତୁମେ ହିଁ ତ ସିଏ ଯିଏ ମୋ ପାଖରେ ନଥାଇ ବି ସାଥିରେ ଅଛ । ତୁମେ ମୋର ସେଇବନ୍ଧୁ ଯିଏ ମୋ ମନର ଅକୁହା କଥାକୁ ପଢ଼ି ଦେଇପାରେ । ଯାହା ଆଗରେ ମୁଁ ମନ ଖୋଲି କାନ୍ଦିପାରେ ।

ହଁ, ତୁମକୁ ବୋଧହୁଏ ନିଜଠୁ ଅଧିକ ଭଲପାଏ..

ସେଥିପାଇଁ ହୁଏତ ଅନ୍ୟ ଦେବଦେବୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୁଖରୁ ତୁମ ନାମ ନିଃସୃତ ହୁଏ । ହଁ, ତୁମକୁ ଜୀବନର ଏକ ଅଙ୍ଗ ଭାବେ...

ସେଥିପାଇଁ ତ ପ୍ରତିଟି ଜିନିଷରେ ତୁମ ପାଇଁ ଏକ ଭାଗ ବଢ଼େ । ହଁ, ତୁମ ପାଖରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପି ଦେବାକୁ ଚାହେଁ...

ସେଥିପାଇଁ ଆଜି ବି ବାଇଶି ପାବଚ୍ଛର ଧୂଳି ସାରା ଶରୀରରେ ବୋଳି ହୋଲି ଖେଳେ । ଆଜି ବି ପ୍ରତିଥର ନୀଳାଦ୍ରି ଉଦ୍ୟାନରେ ତୁମ ଅପେକ୍ଷାରେ ବସି ରୁହେ । ଆକାଂକ୍ଷିତ ଦିନେ ତୁମେ ବାସ୍ତବରେ ଆସିବ । ଇତି ।

ତୁମ ଅଭିମାନୀ ସଖି

❖

संस्कृत विभाग

शाकुन्तले अर्थप्रकृतिः

इन्दिरा पण्डा
संस्कृतविभागाध्यक्षा
सा.च.शे.स्व.महाविद्यालयः, पुरी, ओडिशा

उपक्रमः संस्कृतसाहित्ये काव्यं द्विविधम् इति उक्तम्। दृश्यं श्रव्यं च। यद् दर्शनेन उपभोग्यं तत् दृश्यकाव्यम्। यच्च शवणेन उपभोग्यं तत् श्रव्यकाव्यम्। दृश्यकाव्यं रूपकमिति उच्यते। तद्रोपणात् रूपकम् अर्थात् रामादेः रूपस्य नटे आरोपत्वात् रूपकम् इति प्रसिद्धिः। रूपकस्य नाकटम् एकः भेदः। नाटकानाम् उद्देश्यं महत्त्वपूर्णं भवति। लोके समाजे वा यानि वृत्तानि घटनाः वा घटन्ते, तेषां चित्रणमेव नाटकं कथ्यते। नाटकविषये नाट्यशास्त्रकारः भरतमुनिः कथयति

न तज्ज्ञानं न तच्छिल्पं न सा विद्या न सा कला।
न स योगो न तत् कर्म नाट्येऽस्मिन् यन्न दृश्यते।।

नाटकं संस्कृतवाययस्य महत्त्वपूर्णम् अङ्गं विद्यते। विचित्ररञ्जनाप्रवेशेन सचेतरां ह्रदयं नाटयति इति नाटकम्। अनया व्युत्पत्या सह्रदयाः नाटकदर्शनेन परमानन्दम् अनुभवन्ति। अतएव 'काव्येषु नाटकं रम्यम्' इति सूक्तिरद्यापि समीचीना भाति। पुनः 'तत्र रम्या शकुन्तला' इति प्रसिद्धिरपि अस्ति। महाकविकालिदासस्य नाटकेषु 'अभिज्ञानशाकुन्तलम्' एव रसभावसमुज्वलतया सर्वातिशायि वर्त्तते। उत्कृष्टनाटकस्य कृते यानि तत्त्वानि कलाश्च अपेक्षिताः तत् सर्वं शाकुन्तले लभ्यते।

अर्थप्रकृतयः नाट्यतत्वेषु अर्थप्रकृतिः अन्यतमा। विश्वनाथकविराजः साहित्यदर्पणस्य षष्ठपरिच्छेदे नाटकतत्वविषये वर्णनं करोति। अर्थप्रकृतिविषये सः लिखति 'प्रयोजनसिद्धिहेतवः अर्थप्रकृतयः'। अर्थात् नाटकस्य मूलोद्देश्यसिद्धिनिमित्तं यः उपायः सः अर्थप्रकृतिः। अर्थप्रकृतयः पञ्चधा विभक्ताः। यथा वीजम्, विन्दुः, पताका, प्रकरी, कार्यम्।

वीजम्– **अल्पमात्रं समुद्दिष्टं वहुधा यद् विसर्पति।**
फलस्य प्रथमो हेतुः वीजं तदभिधीयते।।

यत् पुरा अल्पमात्रं समुद्दिष्टं पश्चात् वहुभिः प्रकारैः विस्तारं याति, तस्य नाटकस्य प्रधानफलस्य मुख्यकारणं वीजम् इति। यथा शाकुन्तले दुष्यन्तशकुन्तलयोः अन्योन्यप्रणयवर्धनार्थं यत् नाटकीयतत्त्वं तत् वीजम्।

विन्दुः– 'अवान्तरार्थविच्छेदे विन्दुरच्छेदकारणम्' इति लक्षणानुसारम् अवान्तरार्थस्य विच्छेदे असमाप्तिहेतुः विन्दुः। यथा शाकुन्तले द्वितीयामे सखे माधव्य, अनाप्तचक्षुःफलोऽसि इत्यादि राज्ञः भक्तितः आरभ्य सर्वं खलु कान्तं यावत् अंशः विन्दुः भवति।

पताका– **व्यापि प्रासङ्गिकं वृत्तं पताकेत्यभिधीयते।**
पताकानायकस्य स्यान्न स्वकार्यफलान्तरम्।।

यः समग्रनाटके व्यापी एवं च यः नाटकस्य मुख्यकथावस्तु प्रति निमित्तं प्रासङ्गिकः स पताका। यथा शाकुन्तले नाटके विदूषकस्य चरितं समग्रनाटके व्यापि, मुख्यकथावस्तुनिमित्तं प्रासङ्गिकश्च। सः नायकस्य फलसाधनं करोति। परन्तु तस्य किमपि फलं नास्ति।

प्रकरी– **प्रासङ्गिकं प्रदेशस्थ चरितं प्रकरी मता।**
प्रकरीनायकस्य स्यान्न स्वकीयं फलान्तरम्।।

यः प्रासङ्गिकः क्षुद्रः लक्ष्यसाधनार्थं मुख्यनायकस्य सहायतां करोति सः प्रकरी। प्रकरीनायकः फलसाधनं करोति परन्तु स्वकीयफलं नास्ति। यथा शाकुन्तले षष्ठामे सारथिमातल्योः उपाख्यानं प्रकरी भवति।

कार्यम्– **अपेक्षितं च यत् साध्यमारम्भो यन्निवन्धनः।**
समापनं तु यत् सिद्ध्यै तत् कार्यमिति संमतम्।।

यः साध्यरूपे अपेक्षितं, यस्य सिद्धिनिमित्तं प्रयत्नः क्रियते तया यं लक्षयितुं आरम्भः भवति सः कार्यम्। यथा शाकुन्तले अन्तिमामे शकुन्तलादुष्यन्तयोः मिलनं कार्यं भवति।

उपसंहारः अनेन प्रकारेण अभिज्ञानशाकुन्तले महाकविना नाट्यतत्त्वं सन्निवेशितम्। नाट्यं नाम नटानां कार्यम्। तत्र कला अर्थात् नाटकाय कार्यकुशलता प्रतिपादिता अस्ति येन शाकुन्तलं सर्वतोभावेन रमणीयं जायते इति शम्।

❖

English Section

POETRY OF EARTH IS NEVER DEAD
by John Keats

The poetry of earth is never dead;
When all the birds are faint with the hot sun
And hide in cooling trees, a voice will run
From hedge to hedge about the new-mown mead.
That is the grasshopper's, – he takes the lead
In summer luxury, – he has never done
With his delights; for, when tired out with fun,
He rests at ease beneath some pleasant weed.
The poetry of earth is ceasing never.
On a lone winter evening, when the frost
Has wrought a silence, from the stove there shrills
The cricket's song, in warmth increasing ever,
And seems, to one in drowsiness half lost,
The grasshopper's among some grassy hills.

ENGLISH SECTION

- The Promised Gift — Sasmita Pramanik — 49
- Pausing on a hasty morning — Dr Shubhashish Nanda — 50
- ‘Droplets of life’ — Dr. Snehalata Pradhan — 51
- Life — Dr. Bidyut Prava Nayak — 51
- All is perfect with Time — Satyajit Sahu — 52
- After Flood — Samta Ranka — 52
- Straying Souls — Sushree Sonal Jena — 53
- Pride — Shakti Vishal Dash — 54
- The End — Ashutosh Nayak — 54
- Spiritual Knowledge: The Real Knowledge — Debashre Chatterjee — 55
- The CAG : Helping India Achieve Panchamrit - Five Nectar Elements to Deal with Climate Change — Sushree Sangeeta Behera — 57
- An Incident That Changed My Life — Janhabi Priyadarsani — 61
- Large Scale Deforestation in the name of Beautification — Anwesha Nayak — 63
- A Comparative Analysis Between British Romanticism and Sabuja Juga in Odia Literature — Komal Krishna — 64
- Versatility of Imagery in Jayanta Mahapatra’s Poem — Smruti Sagarika Behera — 68
- Women Education and Empowerment in Fakir Mohan’s ‘Rebati’ — Akanksha Das — 71
- From Feminity to Feminism : A study of Adichie’s Purple Hibiscus — Suvvada Nasamani — 74
- Treatment of Third Gender in Hindu Mythology — Sruti Mohapatra — 76
- An incident that change the course of my life — Ipsita Priyadarshine — 79

The Promised Gift

Sasmita Pramanik
H.O.D. P.G. Dept of English

The night, burdened
With her own expectations
And the agony of uncertainties
Was waiting with bated breath
For a luminous never ending dawn

The sky strewn with stars led by the moon
Tried to brighten her world
The faint fragrant breeze
Sang lullabies to soothe her pain away

But she was waiting for
The promised gift from the sun
To alleviate all her sufferings
To shake the gloom off her
Small world, dark with doubts

Then arrived the gift promised
A rare gem, wrapped in love and bliss
Illuminating her world with
An angelic innocence
Enveloping it with a fragrant aura

With the wait finally over
The Sun leaned over the night
And whispered : I kept my promise.
Your gift is your universe now.
The night didn't have to say anything
Just smiled her sweetest smile.

Pausing on a hasty morning

Dr Shubhashish Nanda
H.O.D., Department of Teacher Education

Awakened by the thunder, it's within or not, not too sure.
I look out into the world, from the comfort of home, not so tidy but so pure.
The morning rain splashes the sun, bathing the dust of the dawn
For long mudded crossroads, the canals and my lawn.
In a corner, a woman has lighted the woody incense of her prayers.
Pavements are damp awaiting sunlight,
And a maid takes her day's tea, gathering up for her first glee.
The first sip, the first touch, the first soil after rains,
An inspiring elation in the first bites, always.
Home is where your heart belongs to.
Home is also where you cried last night, your arms felt so warm, so right.
The last book unread is packed neatly lost among the old.
The last cracked coffee mug found in the days of need, in nights of cold.
Learnt to find gratitude in the rusty clean old unused pots and pans.
You may not earn enough for a cosy, evening slumber,
The efforts may always run out of dignity and appreciation.
In finding gratitude for the estranged host,
Offering the first taste of frothy milk warmed in a diminishing winter fire.
The trees will pass by, so will the years' tiredness.
If something stays by, that will be our desire to savour joy out of perishable moments.
Desire to dwell better amongst the hustle of chores and smirk of a haunting future.
If something stays by, that will be our fallen Gods and long nights of murmuring prayers.

'Droplets of life'

Dr. Snehalata Pradhan
Asst. prof (T.E) in Botany

When I was upset,
Night said, 'Wait for the morning.'
When the rain made me wet
Clouds said, 'Wait till we are moving.'
I can recognise and realise,
Everything happens for a reason
I am surprised and can summarise,
how I act in every situation.
Experiences, which have taught many types
how to make potential decisions,
in the droplets of life.
Stability is very important,
Not the waves of pain.
Every ups and downs of the moment,
Hike you up for a new gain.
Appreciated the opportunities,
Left the errors behind.
addressing the Affinities,
Took a step to rewind.
An ocean of success is big in size.
Float yourself,
In the droplets of life.
Peace is an art,
Request your soul for that.
Adjustment is to cope,
Do it with new hope.
Heal your wound and pain,
And if you fall, walk again,
And need a new start from inside
In the Droplets of life.

Life

Dr. Bidyut Prava Nayak
Asst. Prof (TE) in Physics

You are the light
When there is no sun
You are the rainbow
after the rain is gone.

You are the stars
that twinkle in the night
You are the moon
that glows so bright.

You are the wind
that speaks my name
You are the love
when the world is the same.

You are the flowers
that the bees never miss
You are the beach
that the warm sun kiss.

All is perfect with Time

Satyajit Sau
Lab. Asst. cum - Store Keeper, Zoology Dept.

In the world,
Every one is very beautiful.
God makes no mistake in his world
Each though has tiny capacity is very powerful.
Nothing is impossible for anyone
One can over come all the obstacles
By using courage with self - reliance
Everybody passes through the situation with the passage of time
if we can handle the stress
And know what's the wrong and the right way
Then we may get the taste of success.
Birds and flowers are beautiful with their colours
Specific fragrance attracts the bees
Each creature shows its own power
To cohabit the world with love and care
In sync with time and space

After Flood

Samta Ranka

An old man questioned little girl Sony
Why are you sitting lonely?
Where is your mother?
Girl in reply went out of shelter.
Pointed out to the sky high.
Where her mother lie.
Victims of flood were they,
When on a rock they lay.
with house filled with water,
with no straw's roof over.
Had one sweater to wear
which mother gave to daughter
In cold weather and rain,
As they suffered from pain.
When they were waiting for rescue,
Her mother got high fever,
She went in search of a star,
From the little girl, very far.
Rescued sony awaited her mother's return
In the hot, bright and scorching sun.
Old man understood the situation,
He took Sony to his own mansion.
They were victims of a flood,
In which men lost their blood,
In which two souls were made apart,
But always in each other's heart.

Straying Souls

Sushree Sonal Jena
BS (P) 20-056

Twinkling Eyes,
Shades of sheds,
Relying on lovers
Low grades of beds.
Stagnant as bubble
They glow in the bubble,
Even if they earn,
Is declared as rubble. (1)

Stares of agony they got,
fairs the irony they taught,
Fist feasts are in lot,
Few with jobs of a slut.
We utter,
It's only when it rained,
from where the living be gained.
They matter,
Have to endure those pain,
only one more living to gain.(2)

While soothed a fur
we ruthed the tear
Buds the dead they carry,
It's hard andintent
'cause they vary.
We may have disgust on,
we may have those shiny tears to lust on.(3)

They envy the flowers.
we would never buy.
The wilder they get,
The wilder they fly.
The beauty they share.
None pops up until you care.(4)
The beauty of dying, living a dare.

❖

Pride

Shakti Vishal Dash
BA 21 -375 English 2nd years

Once I asked myself who am I,
I never accepted myself, thus I cry,
Can I expect others to accept me?
The way I was born, the way I see,
As I hated myself, for being myself,
which is for me, the greatest misery
Is it taboo? I'm ashamed to change,
I tried to change for my gross soul's glee.
I was in pain, my efforts in vain,
I died again and again
I just couldn't, and no one I have to blame.
Mirror used to hide my truth, for being myself.
And I couldn't fit in so called social vanity.
But now it doesn't matter, call me ugly or dull,
Someone taught, with my sexuality, I am beautiful

❖

The End

Ashutosh Nayak
P.G 1st yr (ENG) 522-0301

It's a truth, yet to discover
It's a place, worth paying a visit
It's a blessing, a mother certainly avoids
It's a play, ends with the End.
Blessing for the ones 'Spiritually inclined'
Terror for an urbanised geek.
Illicit in a zone 'relationship' and
morphine for a depressed freak.
Yes.... Yes.... Death, My companion
I consider if inevitable
why even to part one self to others
Though I find all the above considerable.
Why ugly, why to peep?
Why to intervene unknown, why to flinch?
What's bothering, relations or self?
or finding someone worth your pitch.
Though you fry, won't escape
This happening thing, claimed reality
It's good for you to value
or have faith in false tranquility.

❖

Spiritual Knowledge: The Real Knowledge

Debashre Chatterjee
1st Yr. Sc., Zool. (Hons)

The word 'Knowledge' means understanding of someone or something. It is often misunderstood with the word 'Education is the process through which we acquire knowledge. According to swami Vivekananda, 'Education is the modification of human behaviour.' But, now a days education has taken a different route and have a different meaning. People think being educated means learning everything that is written in the book, memorising it, appearing exams and finally getting a degree on a particular subject. In today's tech - savvy world people are running after science and technology. Every country is trying to excel in the field of technology. Students from the childhood are being trained to make their contribution towards it.

But, where the world is lagging behind is in the field of 'spiritual knowledge'. Spirituality, again is misunderstood with the rituals. People believe they by following rituals which their religion specify is spirituality. Actually, spirituality is having the knowledge of the 'Spirit' or soul; that soul which is directly connected to the supreme soul, the supreme power, the supreme energy or simply, GOD.

There are two aspects of life. One is spiritualistic and the other is materialistic. Possession for worldly desires / Affairs such as wealth, power, fame etc, which is prevailing in this world, is materialistic. To attain the spiritualistic aspect, one must free himself from this materialistic aspect. For this, one should have interest in it.

The first step of being spiritualistic or attaining spiritual knowledge is to know oneself. At first, one need to know who he is, what is his purpose of life, where is his final destination. One should be ready to learn with his heart. He should question his every action and be ready to know its actual cause, rather justifying it according to his own conviction. He should have an open mind and out-of-box thinking.

One might think why should he gain spiritual knowledge rather being materialistic. For the answer to this question, he must understand that all the materialistic possession which he would have gathered in his entire life time would be left behind in this world after his death. It's only that knowledge, which he had gained in his entire life, will go with his soul which is immortal. Body has come from the mud and it will go back to it, but it's the soul which is immortal, will rip all the knowledge with it. Knowledge never dies.

Moral values play an important role in

the path of attaining spiritual knowledge. For moral ethics, education is the greatest weapon. Here education doesn't signify mathematical equations or concepts of physics. It is concentration of mind. According to swami Vivekananda, 'the training by which the current and expression of will are brought under control and become fruitful is called education.' Inculcating these real ideas of education is essential for achieving spirituality.

To be nearer to God. one must give up the thing 'I'. It is that phase where worldly things don't affect you much. You are free from all the worldly affairs. It may take sometime to realise this but once people understand the real meaning of life between the birth and death cycle and his place as a mere soul in this vast universe, he can find the path to salvation.

People think by practicing he may be nearer to God. But if you don't believe in his existence, nothing can bring you nearer to HIM even with utmost devotion. 'Faith' is the key to God. It's not that rituals don't get you nearer to God, but the purpose, logic and science behind it. Blind faith won't help. Everyone came to this world bare-handed and will go the same. One comes to fulfill some duties; once that is over, he expires. He takes nothing with it. Neither his wealth nor his loved ones but knowledge and knowledge. In his next birth he again continues to learn from there. That's the reason why only Mendel understood the principle of inheritance and no one else although they were witnessing it.

It's not that academic knowledge is not important. One can pursue a degree in any field and still have spiritualistic aspect. Spiritual knowledge can't be taught. Introducing spiritual knowledge in academic syllabus as for sake of marks won't help. There should be proper implementation of the purpose of the course. Like God, spiritual knowledge is omnipresent. One just need to grab it. Spreading the importance of spiritual knowledge among children as well as adults is equally indispensable.

❖

The CAG : Helping India Achieve Panchamrit - Five Nectar Elements to Deal with Climate Change

Sushree Sangeeta Behera
08-BEd 20-009

'WE DON"T INHERIT THE EARTH FROM OUR ANCESTRORS, WE BORROW IT FROM OUR CHILDREN.'

The ailing planet envisaged its journey from the 'climatic change' to climatic crisis' needs our utmost attention. Change is inevitable, but positive change that stands for development is all we want, So, being the development -conscious citizens of India, we should not only focus on sustainable development but also ensure the proper use of sanctioned founds for projects. In a mesmerizing way, the very first step is taken by Mr. Narendra Modi at COP 26 in Glasgow, the UK which once achieved will bring India to prominence as 'Viswaguru'.

A plethora of debates and discussions had caught our attention and among them, the most prevalent was the 'PANCHAMRIT" - The five nectar elements. India took five pledges -

1. Net zero emissions by 2070.
2. Achieving non-fossil fuel energy capacity of 500GW by 2030.
3. 50% energy requirement from renewable sources.
4. Reducing total projected carbon emissions by one billion tonnes, and
5. Reducing the carbon intensity of the economu to 45% by 2030.

On November 2021 a Delhi-based Think Tank Council on Energy, Environment, and water (CEEW) said - 'We find the aggregate investment support required by India to achieve its 2070 net zero targets will be S1.4 trillion (Rs.105 lakh crore). But to our amazement presently it is the coal ministry that has a larger budget than the renewable energy ministry or the environment ministry.'

Considering the world BUDGET, we directly think about the Ministry of finance, which is the apex controlling authority of four central civil services i.e., Indian revenue services, Indian audit and accounts services, India economic service, and India civil accounts. Among them, the department which acts as a guide, friend, and philosopher of the Public Accounts Committee (PAC) of the Parliament is none other than the Indian Audit and Accounts Department. It is regulated by an independent body known as the Comptroller

and Auditor general of India, As enshrined in article 148 of the Indian constitution. He is rightly mentioned as the guardian of the public purse and there by handles the entire financial system of the whole country at both levels i.e, the centre and the state.

The word comptroller and Auditor General consists of two parts. the 'comptroller' controls the government exchequer and the part 'Auditor' audits the accounts of the government. For any prosperous country, the government much be accountable for how and where our money is spent. As a vigilant Indian and under the right to Information Act, it's pertinent to keep our eyes on the expenditure done by the government. So, here comes the role of the CAG. It plays a pivotal role in clarifying the money that is intended to use for the rights and welfare of our country was used for the same or not. It gives us a true picture of clarity to both central and state fiscal issues.

Among the many functions, the most important function which will be responsible to understand climatic crisis is that - the CAG helps the Finance Commission in acquiring an informed opinion on the state government finances. Diving in to the matter of climatic crisis, it's pertinent to know the individual health of each state and that's the way CAG will allot funds and ensure efficient audit i.e, the state of chhattisgarh has a large percentage of the population who are vulnerable to climate change due to their dependence on mining, minor forest produces and agriculture for livelihood where as Odisha has a different story. It is one of the most vincible states in India which face the twin challenge of tropical cyclones and drought. This exemplifies both the state's need for financial support but in different arenas and this is how the CAG will function in achieving Panchamrit.

Climate change is a pressing global issue. The negotiations held between developing countries and developed countries are agitated with tension. The scenario is such that developed countries are paying for the developing countries to mitigate and adapt to the climate, which is termed 'climate Finance.' The need of the hour is proper utilization of those funds and thereby abiding by the rules and regulations of the CAG, which will not only ensure transparency but will also help India to achieve Panchmri at a faster pace.

In 2014, according to a report by CPI (Climate policy Initiative), climate finance flows totaled S391 billion and India got over S1 billion in approval. So much so, Asian Development Bank and world Bank also came to help the developing countries. But these funds needs to be streamlined in the right way to either make or breakour dreams of achieving Panchamrit coming true. Here comes the enigmatic role of the CAG to submit audit reports on appropriation accounts, financial accounts, and public under taking to the president which will there by ensure proper utilization of funds in respective areas and this will curb the issue of climate change too. So, it is the whole some role of the CAG in helping India to

achieve Panchamrit. For this, we need to integrate the types of audits done under the CAG wit the roles it under takes to help all the countrymen.

There are 4 types of audits : -

(a) Compliance audit : in simple words, it establishes that the money spent is available under the budget and applied to the activity for which it is available. It primarily relates to safeguarding and use of resources - financial resources, malaria resources, human resources, and most importantly natural resources - financial resources, human resources, and most importantly natural resources. Steps to achieve Panchamrit involves the installation of solar panels, rethinking of grid energy to strore it, and maximum utilizations of hydro electricity with feasible hydro pumped storage will be only achievable by the optimum utilization of green bonds and climate Finances, So, under the compliance audit, the government is bound o comply with its demand and must utilize resources that will ultimately help to achieve Panchamrit.

(b) Financial audit : it ensures that books of accounts are maintained and they have trusted representations of the actual transactions. A head of Panchamrit, India is on the way to joining the crude oil price cap coalition which will ensure India has access to the cheapest possible oil. The price cap as stressed by the Deputy Secretary of the US treasury, is a tool to meet the goal of reducing Russian revenue while keeping fuel supplies running. This step can make much more money available to achieve Panchamrit and simultaneously it should be kept and represented in the CAG without any disincentive for proper operation.

Currently, carbon dioxide in India accounts for 2.88 Gt and according to the Intergovernmental planning of climatic change (IPCC), global emission of carbon dioxide need switch from the use of renewable sources to non-renewable sources. As said by Arunabha Ghosh. CEO of the council for Energy, Environment, and water (CEEW) - 'This is real climate action. Now India demands the US S1 trillion in climate finance as soo as possible and will monitor not just climate action but climate finance.' So, all these show the need for proper management of finance to accomplish our goal to achieve Panchamrit. A financial audit by the CAG will not only maintain a clear picture of expenses but also maintain transparency between the government and the people of India.

(c) Efficiency audit : it is largely applicable to commercial enterprises in terms of manpower utilization, material utilization, capacity utilization, general managerial efficiency, etc. It checks and measures the efficiency of the project. It is obvious that all the Panchmrit plans reverberate around the financial support from the central government exchequer. So, it is the arena where the CAG will ensure whether the proper utilization of resources is complied with by the government. If proper efficiency is adhered to then according to a report commissioned by the high - level

policy Commission - achieving the 2070 net zero target will create 15 million new jobs by 2047.

(d) Propriety audit : It questions the wisdom, faithfulness, and economy behind the financial decision. As mentioned above according to reports commissioned by the high-level policy commission, the 'Getting India to net Zero by 2070' will not only create as many as 15 million jobs by 2047 but also boost annual GDP by as much as 7.3% i.e, S470 billion, secure livelihoods and improve health. Adding to this the report said net zero emissions by 2070 would require an economy - booster investment of s10.1 trillion from now, 2050 calls for S13.5 trillion. This implies the wisdom to invest funds faithfully to achieve Panchamrit, but we should not forget that these are just propositions. At the end of the day, CAG will understand the underlying economic benefits and the wisdom of investing in such areas, which will make Panchamrit accessible.

Our climate is changing, why aren't we?

The need of the hour is to understand and rethink the world towards the five nectar elements 'Panchamrit seems more doable, as it plays a decisive role that will convert India from a developing country to a developed one. It's just not the role of the government or the CAG, rather it involves every soul of India to join the troop as vigilant and awakened citizens to make Panchamrit very much achievable.

An Incident That Changed My Life

Janhabi Priyadarsini
BS (p) 20-103 +3 3rd year

DARK WORLD WITH DARKEST SOULS

LOSS

These four letters word that I have never even dreamt about in my life. Somewhere, it has been lost in the sea without even knowing directions to its destination.

HAPPINESS

Sitting at the corner of the restaurant, I observed Zachi seemed to be the most happiest person I have ever met. with some prettiest flowers tucked on her hair, she always give extra affection to one she knows and all.

ANGER

Here comes the difficult word, I always found difficult to describe. But as soon as, I met Alex, the word gave itself some of its meaning. Alex, a boy with cold face giving creepy vibes, who always seemed to be focused on studying and winning . Everytime, he loses some challenges, that anger on his face gave me shivers. But that does not matter, the matter is he is being on himself for not winning. But the very next moment, he would prove himself to be the best.

Whenever, I went to Aunt's restaurant, she would give me extra side dishes for free. Though not my blood relation, but as a regular customer. Quite extroverted in nature Aunt Mai always tries to cheer me up wherever I am low. Although I don't say anything.

I have always liked to remain by myself and keep my things to myself. I don't like to interact much. People even don't bother to approach me first because I always have my poker face on. Typically, a bitch face. I always wear black sunglasses. Yes, There is a reason why I wear this. This is a secret that no one knows about me even who knew my father, he died due to an accident. And I' Myself blame for his death.

No one in this world is immortal one day everyone has to die. And I can fore see their death. I can see that dark black pitched soul following the persons whose death are near.

In order not to see those creepy shadows, I tend to have my sunglasses on always.

Even the fact that happened 20years ago, when I was seven, I saw shadow following my dad. I was so scared even to go near him, I told him not to go near him, I told him not to go anywhere but as a cop, his duty always comes first. And later the news came he was no more.

Even today, due to my weird appearance and behaviour I am not being approached first by anyone. Guess what, I used to think, I have lived long enough of my life until Alex arrived. Like, I was waiting in the dark room filled with fear, Sadness and loss, he became a light falling and showing the directions lowards brightness.

I met him five years ago. when I was going late for my practicals and could not even fInd the room. Alex was also my classmate but then I did not even know he existed. I met him in the hallway and surprisingly, he was asking me for the directions to the practical room which I was also searching for . He then called a friend of his to ask the location and then we went for it. It was awkward at first as we both even did not introduce ourselves to each other.

After meeting him a few times, my perspective towards the society started changing. We became best friends and it was limited to that because I wanted myself not to forget the memories of my father. I shared the darkest secret of mine when I was really like about 2-3 years ago.

He did not believe me at first but I persuaded him to go on a hunt for people who were about to die because I would see those shadows on them. After watching those with his own eyes, he believed me. Alex was always my strength ever since. For him, I started wearing sunglasses less. He changed the rhythmic sequence of my thinking that my eyes were not cursed, they were blessed. As I could see the end of the lives of the persons who were going to start a new phase of their lives. Their destiny cannot be changed but their actions can. He told me to give assurance to those people whom I think they need and say not to have any regrets in their life. But however, I was somewhere tend to ger afraid to even those people. What fears me the most was that when I touched that shadow, i could knew the way they were going to die.

But know what, I tend to overcome all those difficulties slowly but not mostly. All thanks o my best friend, him entering in to my life was the incident that changed the direction of my life.

❖

Large Scale Deforestation in the name of Beautification

Anwesha Nayak
+3 2nd year BA21 -178

Ever since the industrial revolution began back in the nineteenth century, many trees have been cut down to set up factories, large architectural structures and to make way for transportation. A huge number of trees have been eliminated to make the life of humans more and more convenient. Only if humans could realise that while they are making their lives comfortable, they are seizing away the homes of many wild animals.

Many forests are being clamed to build structures that amaze the human eye, to manufacture furniture that beautify our homes, to make accessories of luxury brands that mark one's status symbol and to make more space. for constructing beautiful houses. All of this for what ? For the sole purpose of beautification.

Let's take the Amazon forest as an example. A large express way was build to cut short the hours of travel. This was a rather controversial issue. The architecture of if is magnificent and beautiful. But does it serve any purpose to the planet ? The simple answer is no.

Because deforestation is taking place on such a large scale, it is believed by researchers that some areas of the planet have stopped breathing.

Trees are cut to make beautiful roads, that are straight and smooth. But what about the replacement of those trees. Only a few people came about planting a tree after writing down one.

No doubt, beautification is necessary, setting up factories. is necessary, constructing ways for transportation is also important but so is planting of more trees. One should not forget that trees are equally important for us as much as convenient ways of living are.

But it is rather sad that humans are too selfish to care about the value of trees. It is only when we realized that climatic changes and natural disasters are occuring due to large scale deforestation, we began to understand their free value.

Even though the change is slow, change is happening. Even though it is for a human's selfish reasons that they are blaming trees, of least they are beginning to care about trees. Deforestation is under control. Botanical gardens have been constructed and finally people are realizing that the real beautification is not when they build huge architectures but rather in planting trees. Nature is the real beauty.

❖

A Comparative Analysis Between British Romanticism and Sabuja Juga in Odia Literature

Komal Krishna
521ENG 003

As thoughts possess the poet likewise a good poem possesses the readers. The study on Comparative Literature provides a shade of infinite knowledge especially when we compare two culturally different languages and the way the poet has presented it. Very surprisingly we find many similarities and differences between the poets of two different eras, ages, cultures and countries. When John Keats said 'a thing of beauty is joy forever' (Endymion) we can find the similar idea in Radhanath Ray's poem as 'ସୁନ୍ଦରତୃପ୍ତିର ଅବସାଦ ନାହିଁ, ଯେତେ ଦେଖୁଥିଲେ ନୂଆ ଦିଶୁଥାଇ' (Sundar truptira abasada nahi, jete dekhuthile nua dishuthaei). Odia Sabuja Juga poets got immensely inspired by the poets British romantic age. Although the Odia poets under the influence of colonization and the approaching modern age did not romanticize the writings and thoughts as British poets did, still there are few poets who gave beautiful approach towards nature and natural setting on odia landscape. This paper not only gives a comparative analysis between *Odia sabuja Juga* and British age but also romanticizes two different cultures on a single plain.

When we go on comparing the background, History, writings and approaches of the romantic age, the word 'romantic age' maximizes its involvement not only in British literature but also in Odia, Hindi, African and many other language. History of the romantic age started towards the end of 18th century in Europe. The major events that led to the development of romanticism include The American war of Independence (1775), The French Revolution (1789) and The Industrial Revolution. It was an artistic, literary and musical movement started in 1800 and ended in 1850. The publication of Lyrical Ballards in 1798, the collaborative work by William Wordsworth and Samuel Taylor Coleridge marked the initiation towards the literary arena of romantic age.

When we slightly move towards Odisha, we cannot find the basic approach of romanticism in Odia literature because it was more influenced by the modern age or Pragati Juga. The evolution of romanticism in Odia literature started with the collaborative publication of Odia Kabitabali which was published in two parts on 1876 and 1885 by the two eminent poets:

Radhanath Ray and Madhusudan Rao. Although they belong to the Pragati Juga, still we consider them as the key figures of the romantic age in Odia literature. They impose a reflection of the scenic and exotic natural beauty by taking river, green fields, flowers, bird, sun and moon as their major themes. They not only provide the romantic approach to it but also give it a framework that touches the heart of the readers.

LINES COMPOSED UPON WEST MINISTER BRIDGE AND ମହାନଦୀରେ ଜ୍ୟୋସ୍ନାବିହାର (MAHANDI RE JOTSHNA BIHAR)

Lines composed upon West Minister Bridge by the 'highest priest of nature' William Wordsworth and the Prema Kabi of the Odia Sabuja Juga, MayadharMansingh's Mahanadi re JotshnaBihara. In both the poems we can find some similar and beautiful comparison of nature and natural settings. By taking some of the elements of nature like river, sun and sky both the poets very beautifully explain the nature world although placed in different background. In the poem, Lines composed upon west Minister Bridge, the poet describes about the river Thames and the beauty of the sun rays falling on it;

Never did sun more beautifully steep
In his first splendor, valley, rock, or hill;
Ne'er saw I, never felt, a calm so dee!

In Mahanadi re Jotshna Bihara, Mayadhar Mansingh expresses the beauty of the river Mahanadi and the soothing rays of the moonlight catches the attention of the poet while boating in the evening.

ଆଜି ଏ ଜ୍ୟୋସ୍ନାରେ ନୀଳମହାନଦୀ ପୁରେ
ଆହା କିବିପୁଳଶୋଭାଭାସେ ଆଖି ଆଗେ,
କେମନ୍ତେ ବର୍ଣ୍ଣିବିମୋରମୁଗ୍ଧ ଅନୁଭବ,
ଚକ୍ଷୁମୋର ଅନ୍ଧ ହୁଏଜ୍ୟୋସ୍ନାପରାଗେ,
ବାଣୀମୋର ନାହିଁ ଟେମନେ ପରାଭବ ।

Placed in two different setting but inspired by the same ideology, both the poets give a beautiful comparison of the poems. Taking individual approaches, when Wordsworth personified morning as a garment which the cit is wearing, it is cit is wearing, it is portrayed under the golden light. On the other hand, Mansingh's Portrayal of the dawn in silver light narrates the beauty of the queen of night that has arrived on the bank of the river Mahanadi and looks like a newly married woman. The materialistic approach and the holistic approach are mingled together in the above poems.

SAILING TO BYZANTIUM AND ଯାତ୍ରାସଂଗୀତ (JATRA SANGEETA)

Mentioning the deep ideas of the poems to Byzantium by William Butler Yeats and Jatra Sangeeta By Baikuntha Nath Patnaik, placed in two different countries but having similar thought processes makes the sector of literature more open. In Sailing to Byzantium, the poet expresses his hatred and hearty gratitude, hatred for the youngsters of Ireland who are busy in one another's arms embracing each other, not only humans but also the animals, birds and fishes. He says, "that is no place for old man'

thus leaving the sensual world the poet goes on an imaginary spiritual journey to the holy city of Byzantium. He asks the holy sages who were standing around the holy fire to come near him and purify his soul;

Oh sages standing in God's holy fire
As in the gold mosaic of a wall,
Come from the holy fire, perne in a gyre,
And be the singing - masters of my soul.

We can draw this similar point of view in the Jatra Sangeeta when Baikunthnath Patnaik proclaims life is nothing but a stage where we are the actors and we presents ourselves in different physical forms. Aging is a process that will never stop and death is the ultimate truth of life, but the young generations were so much indulged in the sensual pleasure, they are forgetting the bitter truth of life.

ଜୀବନ ପାତ୍ର ମୋ ଭରିଛ କେତେମୋତେ,
ନ ଦେଲ କିଛି ବୋଲି କହିବି କିହେ ଆଉ,
ଜୀବନ ପ୍ରିୟତମ ହାରିଛ ମୋହରମ,
ତରଣୀ ମୋର ତବ ସାଗରେ ବହି ଯାଉ ।

Yeats beautifully mentions about existence when he says 'Once out of nature I shall never take my bodily from any natural thing' he wants to get rid of the natural process of birth, reproduction, and death. Rather he wants to become a bird or any art form that keeps a drowsy emperor awake and to sit on the branch being an immortal bird singing about the past, present, and future to the people who will come on a voyage to the holy city of Byzantium.

Highlighting a last thought of Baikunthanath Patnaik when he expresses himself as 'Pausha masa rataru,' he very cunningly states spirituality although frustrated but gathering his moral strength to get his soul away from being a victim of worldly pleasure. Although his life has been bare and barren still he is sprinkling the water of spirituality that will ultimately lead him on the path towards god. Likewise, Yeats being in his old age gives a similar ideology when he gives his hearty devotion to the almighty while asking the sages to purify his soul. We can find similar comparison in the poem sailing to Byzantium where the poet mentions the old people as scare crow - they are the tattered clothes upon a stick.

We can draw a spiritual view point from both poems while comparing them. Very surprisingly both the poets of the great romantic age not only romanticized but also made their hearty desires expressed in front of the Almighty. Consoling themselves and making a moral proclamation motivates the young hearts so that they can leave the sensual and physical pleasure that comes under the light of spirituality.

TO THE SKYLARK AND
ବନ ପ୍ରିୟା (BANAPRIYA)

Lastly, the most beautiful poems on birds and their nature express the beautiful aspects in a very stunning manner. Percy Bysshe Shelley's To the skylark and Nanda Kishore Bal's Banapriya, it provides a transformative image while comparing. His poem Banapriya, includes the lines of Skylark to give contrasting imagery;

We look before and after,
And pine for what is not;
Our sincerest laughter
With some pain is fraught;
Our sweetest songs are those
That tell of saddest thought.

The Skylark in the western context changes to Koili in Odisha's landscape. The use of the concept of the bird cuckoo in the Odia poems counts back from the Sarala age to the modern age. The cuckoo has the sweetest tone like the skylark and acts like a messenger who carries a message from a lover to his beloved;

ବଜାଏ ତୋର ଗୀତ ବିରହର ସଂଗୀତ
ମୋ ହୃଦତନ୍ତ୍ରି ବୀଣା ତାରେ;
ଆହା କି ମଧୁର ସେ ଧ୍ୱନି !
ଭାବୁକ - ହୃଦ - ସ୍ୱର୍ଣମଣି,
ଶୁଣିତୋ କୁହୁ - ସ୍ୱନ ଉଦାସ ପ୍ରାଣ ମନ
ବିବଶ ବିଷାଦର ଭାର ।

Not only in this context but the cuckoo is also glorified in mythology. Upendra Bhanja in his poem 'Baidehisa Bilasa' portrays the role of the bird cuckoo when goddess Sita was imprisoned by Ravan and she sends her sorrowful message to lord Ram.

When we move to the concept of skylark in English literature, we can mark a huge difference in both the birds although they have some similarities. While Shelley addresses the skylark, he calls it a 'blithe spirit', he portrays the bird as a spirit that has no physical form thus he compares the bird with the cloud of fire, the star of heaven, unbodied joy, and with rainbow. He describes the bird which goes so high that it becomes unreachable for the poet to even imagine its reach. We can find similarities between both the poems on one hand when the speaker is saying the bird cuckoo is becoming a messenger for the lover who sends his message to his beloved on the other hand the skylark in the western concept is becoming the carrier of fragrance which carries the mild spring wind and spreads a sweet smell all around. Skylark bears Shelly's attitude whereas cuckoo brings Nandakishore's romantic ideas to the limelight. The serious tone of Shelley is countered by Nandakishor's distant romantic mood in a single canvas.

Thus, to conclude, we can look at the comparative literature from various sides by giving it a good interpretation. When we compare the literary works we not only focus on the nature and pattern of the works, but also try to fetch and serve the inner feelings of the poets who mold us by their mesmerizing descriptions. In some way or other poets of the romantic age become very simple in their approach but elegantly and meaningfully convey their message, grabbing the attention of the readers.

❖

Versatility of Imagery in Jayanta Mahapatra's Poem

Smruti Sagarika Behera
521ENG001

INTRODUCTION

Literature is entwined with several mostly like drama, Prose, and poetry. Every genre even embodies exceptional characteristics that verifies in distinctive manner. Poetry possesses Aeon aged root in literature world; be it Mahabharata in India literature or Macbeth of Shakespeare.

However, poetry being an aesthete of literary world serve according through the evocative application and ostensible manner. Poetry appears with versatility that sometimes suggests solo existence as discrete poems or occurs in addition to other arts as in narrative poetry, hymns or lyrics.

Imagery, arisen from the Latin discussion, imago - 'an image', is a deliberate use of dispute in a work to evoke obvious description that appeals to a reader's senses to flash an image or idea in the reader's mind. Jayanta Mahapatra, the prominent Physics professor and awe - inspiring lyricist, has made a mark in Indian expressive for miscellaneous attributes of his poems - imagery being the primary of them. His poems optimize a modern approach in emotion and in versalization, and emit an India scent which saves authenticity and sincere treatment in style. His expression is an abstruse translation of a yearn of apparition and well representational in territorial devotion.

IMAGERY in the poerty of Jayanta Mahapatra:

To augment the definition of imagery we can introduce it as an integral part to the central idea of a poem or to the subsidiary ideas in it. The profusion of imagery a wide range seems to succeed in Mohapatra's poetry. An imagist poem is configured to be short, consisting of a series of images which are precise and sharply etched.

We find the visual imagery as well as the auditory imagery in the poems of the poet Jayant Mohapatra.

Visual imagery :

It uses qualities of how something looks visually to best create an image in the reader's head. These visual qualities can be shapes, colour, light, shadow, or even patterns. It is one of the most common types of imagery as it allows readers to better describe the world and characters of a novel

or poem. Visual imagery is often achieved through the use of other literary devices like metaphors and similes.

Auditory imagery :

Descriptive language can create a mental image of sounds, even when there is no external stimulus (i.e.no 'real-life sound'). This could be music voices, or general noises that we hear.

Dawn at Puri :

'Dawn at puri' is an imagist poem. The Panorama of puri artistically portrayed with vivid images and symbols. becomes evocative. The poem opens with the striking images :

Mahapatra uses vivid symbols and imagery to describe the temple town of puri and its' endless crom noises' - a reference to the crows' never - ending cawing, which is both a visual and an aural image. A skull lying on holy sands; The contrast of the abstract and concrete, where the abstract 'holy' and the concrete 'skull' are paired together, creates a stunning sight. The mood of daybreak has been evoked through a sequence of vibrant images. Mahapatra also emphasizes the significance of the Hindu community in India's temple town of puri.

Indian summer :

'Indian Summer' is remarkable for its clear and exact imagery, judicious choice of words and compactness. The diction has a certain simplicity. It has three or four separate images or pictures, which are not interconnected but which combine to build up what Mahapatra believes is the atmosphere of an Indian summer in this country (or in Orissa). The poem shows how terrible Mahapatra's vision is, and how his pessimism an grim outlook might be explained by his acute awareness of the suffering of the Indian masses. His main worry is the image of loss, despair, hopelessness, and rejection. Although the poem recounts a normal India summer, several commentators have argued that the poem is a disguised reflection on the 'suffering woman'. Despite the original literary sensibility, some people have said that it was one of Mahapatra's amateurish poems.

Hunger :

The poem 'Hunger' by Jayanta Mahapatra is about a small incident which happened in the life of the poet. The poet explains his journey via boat on which the sailor offers his daughter to him for sex so that he may get money in return to feed himself and his daughter.

The poet uses ample of images to describe to describe the incident. He expresses his sexual hunger as flesh which was 'heavy on my back'. He describes the sailor's greed, need and appearance with words like 'trailing his nets and his nerves, white bone thrash his eyes, his body clawed at the froth, father's exhausted wile'. His restlessness is described as 'mind thumping in the flesh's sling, Silence gripped my sleeves, sky fell on me' and the

surroundings are full of 'flickering dark', Finally, he describes the girl as ' Long and lean, her years cold as rubber, wormy legs'.

The poem primarily has two structures of images: flesh related and poverty related, hunger originating from the flesh and that from poverty. Inthis poem Mahapatra shows that love is mere lustful passion with an irresistible desire for pleasures.

Total Solar Eclipse :

An outstanding example of animal imagery is to be met with the poem entitled 'Total Solar Eclipse'. There are two stanzas in this poem in which the behaviour of animals during the solar eclipse has realistically and vividly been pictured. The cobra slides along the hill; the hyena sniffs at sudden cool air and utters a despairing wail; the vultures turn away from the still warm belly of the sky; sparrows assemble over the shaking Gulmohar; and the crocodile moves cautiously in the waters. The poem contains other imagery too, but this animal imagery is conspicuous.

Rain :

In this poem Jayant Mahapatra has peculiarly used the image of 'rain' to depict both destructive and productive nature of it. Rain not only binds man with the universe as a suggestive symbol of fertility, but also evokes his past and reminds him of the suffering he had faced in life. In Mahapatra's poetry the symbol of rain got mainfold directions. The ancient symbol of fertility stands as one of the most favourite metaphors for Mahapatra. The metaphor of 'rain' can be considered as the mirror of the poet's psychological condition.

CONCLUSION :

The imagery in Jayanta Mahapatra's poems is just one of the qualities that have helped him become well-known in Indian poetry. He is a talented and conscientious craftsman who carefully manipulates his visuals and symbols. Hence, a thorough examination of Jayanta Mahapatra's poems exposes his capacity to transmit coders of his consciousness to the realization of his images and symbols. He created the images as a medium or a tool to portray his experience and clear up the murky windows. It is literally impossible to comprehend his poetic world without the idea of his images.

Women Education and Empowerment in Fakir Mohan's 'Rebati'

Akanksha Das
521ENG002

'By education I mean an all - round drawing out of the best in child and man-body, mind and spirit' *-Mahatma Gandhi*

Education, they say, takes us from darkness to light; from unknown to known and from ignorance to knowledge. Side by side it is a gate way to world. In a person's life, education, no doubt plays a vital role as it is considered widely as a great weapon in reforming and molding the society. No nation can be considered as a powerful one if its people are largely illiterate. We are unable to describe the importance of education in a person's life just in words. In this regard, the following Shloka from an ancient Hindu scriptures worth quoting here; 'Mata Shatru Pita Vairi Yen Balo Na pathitah, Na Shobhate Sabha MadhyeVako Yatra'. (Meaning thereby : The parent who does not facilitate and guide their child for studies is like the greatest enemy of the child. The presence of an uneducated person in the company of educated people is like a goose in the company of swans.) (Priyabadini, Dr. Sucheta, voices of women of Odisha Feb-March - 2012 Odisha Review.)

Despite various signification roles of education in a child's life, our society still goes through the superstitious mentality of not providing the similar state to the female - child in comparison to the male - child. As in Senapati's 'Rebati', we come across the superstitious thinking of the grandmother who considered her grand-daughter as an ill omen because she shows interest to study. In Senapati's short story, we see women in a new light. Despite being naive Senapati presented them with a new ray of hope who can fight against the society in order to attain the position and acquire knowledge through education.

'Rebati' - a Role - Model for Today's Women:

In the pre- Independent Odisha when the social, political and cultural life was in the state of decay, the status of women and their education was no doubt on the verge of degradation, when it was impossible to provide education to women, Senapati as a helmsmen tried his level best to fight against the society to provide not only education but also make an Odisha with empowered women. This paper throws light on the between the progressive Rebati and the traditionalist grandmother, who metaphorically represents primitive practices of an orthodox society. Rebati

could be described as a tale of empowerment and progressiveness, as her desire for education was formerly created only because of two patriarchal figures in her life - her father Shyambandhu Mohanty, and the graduate Basudev, potential husband of Rebati.

The interest of Rebati for learning was almost accepted by everyone ecpect her grandmother, who was skceptical and was totally against the Idea. And the death of the parents of Rebati lead the grandmother to portray Rebati as an ill omen who leads the whole family to destruction by showing interest to get educated. She rants: 'Rebati! Reba! You are fire that turns all in to ashes.' (Senapati, Fakir Mohan. Rebati', 1898) This is the ironic highlight of the story.

Though Rebati was constantly cursed by her grandmother and was alone as disasters came in to her life one after another, she stands still. Her patience and struggle made her as an iconic feminist figure and a symbol for female emancipation. Being a male writer Senapati has beautifully picturized women as he was always few feet ahead of the society and he tried to represent women as truly renaissance woman. He understands the causes and situations of women much better than most of his contemporaries.

Women's Position Today :

Women in most part of Odisha are still facing the situation similar to Rebati. No doubt we have the brave and powerful women in our society at the same time, the helpless, illiterate and male dominated women existing side by side in life literature. Senapati's initiative for the reformation regarding women is now taken by many author as their favourite themes which attracts the eyes of the audience, such as, women's education, window remarriage abolition of untouchability, women empowerment and women abolition.

The most renowned Odia woman scholar, Pratibha Ray, has massively enhanced Odia writing by contributing short stories and books to the field of literature. Her iconic 'Yajnaseni' is a best example of showing the epitome of empowered women in the context of old tradition with the theme of love, compassion and eternal emotion. Other writers such as Kuntala Kumari Sabat, and her women-centric books, such as; Na Tundi, Kali Bohu, Parasmanietc. are widely regarded. Sarojini Sahoo, an Odia artist, author, who has beena women's activist and essayist and has won the Odisha Sahitya Akademi Award. Sad that the name of such an eminent person now languishes on the dustbin of history. Hardly anyone remembers him these days, but his immortal writings can become a shared legacy only when there is a process of social recognition. Lack of reader base is a constant problem of such masterpieces like 'Rebati' are not getting the affiliations they deserve and the issues and the issues of great concern like women education and empowerment remains unsolved till today.

Sad that the name of such an eminent person is now languishes on the dustbin of

history. Hardly anyone remembers him these days, but his immortal writings can become a shared legacy only when there is a process of social recognition. Lack of reader base is a constant problem of such masterpieces like 'Rebati' are not getting the affiliations they deserve and the issues of great concern like women education and empowerment remains unsolved till today.

Thus, to conclude Fakir Mohan's first Odia short story, 'Rebati, can be regarded as a literary legacy to women. With a revolutionary attitude she fought against the old and traditional thinking of the society courageously. Her enthusiasm of being educated even at the coast of displeasing her grandmother is undoubtedly praiseworthy. Whenwe compare the women today with the women during 19th century Odisha though the position and status of women has somehow developed but the narrow-mindedness of the society and some old, traditional people have taken away those facilities which should be provided for the education and empowerment of women.

The story is not just limited to the picturization of Rebati's unending struggle for education and the associated superstitions. Fakir Mohan with the story tries to provide a definite ideological purpose as he tends to present the educational passage with it. His main aim was to bring together in the story the issues of women identity, women education and women empowerment, as it reflects towards the end of the story how education broadens her mental horizon. Although Education was the much concern of the story still through this important theme in depth it was the purpose of Fakir Mohan to portray a real and perfect picture of 19th century Odisha and the Odia women.

❖

From Femininity to Feminism : A study of Adichie's Purple Hibiscus

Suvvada Nasamani
521Eng 022

The study focuses on the first novel of the contemporary Nigerian writer Chimamanda Ngozi Adichie's Purple Hibiscus. It offers a reading of Purple Hibiscus as a quintessential African feminist novel exploring female aesthetics of suffering & upholding aesthetics of women empowerment. Kambili, the young protagonist's life represents a coherent response to the challenges of life in postcolonial African nation as the novel pays attention to the different forms of oppression in the lives of women in postcolonial Nigerian society. The study examined the relentless struggle of marginalized individuals, particularly women, against various powerful authorities through resistance of different forms. It also studies aspirations for freedom. It reveals the continuous struggle of individuals who are trapped within some from of domination that exploits them & hence curbs their freedom. These people are always subjected to violence, subjugation & discrimination. Their impassioned desire for liberation is what motivates their struggle the huge forces of power. Every individual born in this world has a right to freedom. Purple Hibiscus captures the impact of patriarchy, domestic violence, religious fanaticism &autocratic rule on a group of individuals, particularly, women who are constantly marginalized in Postcolonial Nigerian society.

Kambili in the novel explores oppression & violence prevalent on different levels of Nigerian society. She narrates her journey of transformation from a silent victim to a strong voice of resistance after she visits Nsukka. In Nsukka, She finds her voice, her laughter and her ability to question her Papa's patriarchal principles. Her aunt's liberal domestic environment develops a desire for freedom in Kambili. It is the place where she reconnects herself with her traditional root through her grandfather, Papa Nnukwu. He becomes the biggest source of strength for Kambili. Her narration in the novel is built around the lives of her oppressed mother, Beatrice, her silent brother Jaja & herself. These characters, along with Papa Nnukwu, Aunty Ifeoma & her children, are in a state of relentless struggle against the domination of various kinds. Efforts of resistance & desire for freedom are clearly visible in the way all the victimized characters gradually stand up against violence. Moreover, the novel tells us the story Eugene Achike, who is a wealthy business man& a influential person within his community. He is major tool of

oppression, an inconsiderate patriarch who turn to violence, even at the slightest provocationfrom his wife & children. Eugene doesn't spare even his elderly father, whom he denounces as a 'Godless' man. The story explores the exploitation of women in both familial & socio-political domain. Infact, the opening line of the novel suggests an act of violence from Papa (Eugene). Initially, Kambili unintentionally encourages her father's patriarchal excesses on his family by choosing to remain silent but towards the end she questions his authority. Her mother, Beatrice is a quiet & docile woman who is the worst victim of violence & patriarchy executed by her husband. She represents the deplorable condition of African women who lack economic independence. Their life is exclusively controlled by men. She is merely a silent spectator of her husband's constant violence & exploitation. However, at the end she is forced to take up an extreme from of resistance by ending her husband's life eventually when his demonic oppression crosses its limits. This significant step taken by Beatrice is a deliberate attempt to assert an alternative voice of a woman who has the ability to redeem her freedom. Although Beatrice is depicted as a helpless mother who remains passive most of the time, she delivers courage when it requires the most.

The framework used in analyzing this study is Feminism. Feminist theory aims at understanding the nature of gender inequality & focuses on gender politics, power relations & sexuality. Feminism as a fight for equal rights stands for female self - empowerment, female consciousness, female assertion &self improvement. Kolawole in Womanism & African Consciousness (1997) rightly observes that African women are the products of multiple subjugation such as 'Patriarchy, tradition, colonialism, neo-colonialism, racism & gender imperialism, all combine to act against the African woman's self assertion.' Eugene is a quintessential byproduct of colonial influence that shaped him to be a fanatic catholic who exploits his own family. This is more illustrative in the words of Amaka Azuike who says that 'Western colonization, unfortunately had very little or no respect for women. For years, women's History became that of docility & Sheer domesticity... The boys on the other hand, were taught how to read & write'. Perpetual quest for freedom is a common element among all the marginalized characters in Purple Hibiscus. Ironicallt, it concludes with an underlying note that women are subjected to an inevitable male domination in a cyclical way. Adichie affirms the voice of women who are capable of overthrowing patriarchal authority of they are continuosly denied their basic rights & opportunity. Her voice call upon women to identify all forms of social oppression & to go and confront the same. Purple Hibiscus depicts the ideas of silence & resistance overlapping in the lives of Kambili, Jaja & their mother, Beatrice. Though they begin their Journey as voiceless individuals but all of them, gradually find their voice through resistance in their own different ways.

❖

Treatment of Third Gender in Hindu Mythology

Sruti Mohapatra
BA 20-046

In Hinduism the concept of gender is divided in to 3 categories: Pumsa as male, Stree as Female and Napumsa or Tritiya prakriti as the Third Gender.

So, whenever we hear this term the third gender or the Tritiya prakriti we only think of the transgender or Kinnaras. But in reality, this term Third Gender or Tritiya prakriti is actually an umbrella term in which individuals are categorized, either by themselves or by society, as neither man nor woman. It includes not only transgender or kinnaras but also crossdressers, intersex, lesbians, gays, bisexuals and many others, those who do not consider themselves to be a man or a woman. It includes also all the unconventional sexual orientation and gender identities. So we can say Third Gender or Tritiya prakriti refers to all other kinds of gender that does not designate themselves as man or woman.

Hindu mythology has always given significant importance to people of the Third Gender. The Hindu texts gave evidence that people were familiar with that Third Gender community and could recognize their uniqueness. Under ancient Hindu system every Third Gender had a chance to develop their own personality with the support of their family and society.

'Homosexuality has never been considered a crime in Hindu culture. In fact, the diversity of gender in our Hindu mythologies and their treatment is way vaster than one can ever imagine.

In ancient India, Third Gender people were considered as 'Demi Gods'. 'Even the god himself has accepted the presence of the Third Gender' then who are we to judge? Hindu texts proudly us the stories of the Tritiya prakriti and their connection with the divine.

In both the great epics Ramayana and Mahabharata, we can find several stories describing the presence of the Third Gender,

In Mahabharata we find the story of Shikhandi, the transgender warrior, who proudly accepted his manhood to avenge his past oath.

The story of Arjuna turning in to Brihannala as a trans woman dancer, to hide in the Virata Kingdom for an extra 1 year is one that everyone knows but there is also an appearance of female form of the great warrior arjuna as Arjuni so that he is able to attend Lord Krishna's mystical dance in which only ladies were allowed to participate in.

The story Aravan the god of transgender and his eternal love with Mohini.

It is from Aravan's lineage after his association with Krishna's female form Mohini, that the transgenders are said to have been born. And that is why, transgenders or Kinnars are also called Aravanis in Tamil. Every year, an 18-day celebration is held in, Tamil Nadu, during which the local transwomen dress up as Aravan's wives and mourn his death.

The story of Ila / Sudyumna and Budh, where gender plays a peculiar role as one is both male and female and one is one. After their meeting the lunar clan or the Chandra Dynasty was created.

In Ramayana the story of Lord Ram honouring the Third Gender community as Kinnara, as accepting them as they are and blessed them.

The mother of the two great monkey King vali and Sugriva. There are various versions of this story. But the most mentioned is, them being the sons of Indra and Surya respectively. A story which was found in other versions of Ramayana states that They were kids of Aruni, the female form of Aruna charioteer of Surya.

In Narada puruna we can discover a tale of Narada himself turning to a woman and embracing the womanhood and forgetting his true gender identity.

The great story of Ardhanariswara, the god of the Third Gender proving all of us that in each and every human have the essence of its opposite gender which helps them in every point of their life as one is not completed with it.

The love story of Mohini and shiva is one of the most incredible tales of Vishnu and shiva. This story is also associated with the procreation of Shiva and Vishnu resulting in the creation of Ayyappa, who is also referred to as Hariharaputra - son of Shiva and Vishnu.

Several other ancient works such as the Arthashastra (a treatise on politics and economics) and the Kama sutra have numerous mentions of LGBTQI + individuals in various professions free from any presecutions.

Hindu temples, scriptures and the treatment of mythologies dedicating towards Third Gender are evidences of their presence. These stories can amaze someone with their queerness.

One way to understand these stories is to appreciate that. in ancient India lines dividing male from female, homesexual from heterosexual, were blurred. These tales were told without guilt or shame and are not uncommon by any means. Where do these stories stem from? Perhaps they have their roots in Indian mystical sphere, in a world where all manifestation of the divine exist. There is space not only for men and women but also man having a woman's heart or mind and a woman having a man's needs. Hindu view of the world has always been friendly towards the Third Gender.

Even on '6 September 2018' the supreme court issued its verdict. The court unanimously ruled that the section 377 of the Indian penal code is unconstitutional as it violates the fundamental rights of autonomy, intimacy and identity, thus

legalizing homosexuality in India. But sadly, present society of the Third gender needs help of Law and order to prove their very existence, to be part of the society, to have dignified social recognition and to have an independent gender community. Even after that many Third Gender people are suffering from discrimination, ill-treatment and also brutal sexual abuse in the society and sometime from their own families and peer groups. Because of this many of them end up being a beggar or a prostitute.

Being a legitimate and legalized community, our society treats them as unnatural beings but if we focus on the term unnatural being, how we are supposed to categorize something being natural or unnatural. The presence of the Third Gender in our ancient India and in our Hindu mythologies and their narratives as Tritiya Prakrti : Meaning - the Third nature, proofs the fact that the Third Gender is a reality of the society, So, one can never deny their coexistence in this world. In past Hindu society Third Gender citizens were neither persecuted nor denied their basic rights like modern Indian society. They were allowed to keep their societies or town quarters, live together within marriage and engage in all means of livelihood, never treated as outcasts and untouchables like today.

Hindu texts have explored each and every aspect of human life in a very wider perspective. The revelation, recognition and consideration of the identity of Third Gender are the most effective examples. Ancient Hindu society in India had already self - addressed and resolved issue several thousands of years ago. Indeed, we must look back to the ancient Indian culture for the recognition and accommodation of Tritiya - prakriti’s in an acceptable and respectful approach. It can be concluded that in Hindu mythologies, Third Gender community lived with dignity, pride, confidence and power and were considered as an integral part of the society.

❖

An incident that change the course of my life

Ipsita Priyadarshine
UG 3rd year (Botany), 09-BED 20-045

Walking down the memory lane, I got stuck to that particular moment, that life changing moment where my path, my mindset, my notion to those speechless, cute creature totally changed!! Still now I do remember those eyes blinking at me with a great hope of help and that thankful gesture which she gave after finding her babies safe in her lap.

Years back when I was in 9th Standard. The obvious question that usually people get of my age is what do you want to become in future. I was also asked the same question often and my answer to that question is always a neutral one. As like other fellow mate I also get up a speak, I want to be a doctor. The answer is so causal ever and so also the gestures of the listener. They just hear and throw as smile at me as if they are trying to mock at me. I also pay no attention to that. Well time run and it was 15 days left for the final term examination, but I still causal as I am enjoying those 15 days exam preparation vacation. Being a gully cricketer holding a bat on my left hand with playing it on my left shoulder. I was roaming around searching and waiting for my friends to come. While busy in my own careless attitude I was roaming I found an dog with her mouth open came near to me as if she was approaching me to do something. Instead of paying attention to it, my playful mood took the advantage of the situation. I started teasing her, playing with her. But everytime I wanted bully her. She come beside me and give me the gesture as if she is requesting me to do something. After nearly 15-20 min of playing I left her having no more interest in it. I left the place regained my previous posture and started waiting for my friends. After 2-3 min of gap when I look back. I found her following me. Now I started to chase her away but she didn't left me continued to follow me. By continuous roaming & chasing I reached the area where there was a broken house. I noticed one of the wall of that house, which was half broken is now broken fully. I noticed it but I didn't pay any attention but all of a sudden I found that same dog running here and their over a particular area and scratching the ground vigorously with making sound. Paying a little attention I heard the sound of some puppies crying under the wall. At once I threw my bat & run towards the wall. I found 5 puppies under wall crying for life and their mother struggling outside to save them. She now stopped

scratching and again paid a very hopeful look towards me. I without sparing a single minute started helping her. After a struggle of 45 min I was able to save those cute speechless creatures.

This was a major turning point of my life and at that moment I decided to be a veterinary doctor with a real zest to save these speechless creature.

I just like the Robert Frost's poem the 'Road not taken' choose to be a hard worker. After that incident my answer to those obvious question transformed from an under confident to a confident one and now I made it serving thousands speechless creatures and running an NGO to save such creatures too.

❖

Problems are part of life
Courage is the art of life.

ନାଟ୍ୟ ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ
ବାର୍ଷିକ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର କିଛି ଦୃଶ୍ୟ

ONE DAY STATE LEVEL SEMINAR
ON
"FROM ANTIQUITY TO CONTEMPORANEITY:
THE TREATMENT OF TIME
AND

ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ପାଠଚକ୍ର
ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ, ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ପୁରୀ
ତା - ୨୭.୦୪.୨୦୨୩